

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

21 juni 2000

ONTWERP VAN DECREET

houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

VERSLAG

**namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie
uitgebracht door de heren Marc Cordeel en Eloi Glorieux**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Wivina Demeester-De Meyer.

Vaste leden :

de heren Ludwig Caluwé, Carl Decaluwe, mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche ;

de heren Marc Cordeel, André Denys, Patrick Lachaert, Jul Van Aperen ;

de heren Jean Geraerts, Pieter Huybrechts, Jan Penris ;

de heren Jacky Maes, Robert Voorhamme ;

de heer Johan Malcorps ;

de heer Jan Loones.

Plaatsvervangers :

de heren Joachim Coens, Jos De Meyer, Bart De Smet, Eddy Schuermans ;

mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heren Koen Helsen, Jacques Laverge, Didier Ramoudt ;

mevrouw Marleen Van den Eynde, de heren Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heren André Kenzeler, Bruno Tobback ;

de heer Eloi Glorieux ;

de heer Jos Bex.

Zie :

285 (1999-2000)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nr. 2 : Amendementen
- Nr. 3 : Amendementen

INHOUD

	Blz.
I. Algemene bespreking	4
A. Inleidende uiteenzetting door de heer Steve Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie	4
B. Tussenkomensten van de leden en antwoord van de heer Steve Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie	8
II. Artikelsgewijze bespreking	24
III. Eindstemming	40
Bijlagen	55
Bijlage I : Verslag van de hoorzittingen in het kader van het ontwerp van decreet houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt	56
Bijlage II : Reguleringsinstanties in de Belgische elektriciteits- en aardgassector	82
Bijlage III : Lijst van te treffen uitvoeringsbesluiten bij het Elektriciteitsdecreet	85

DAMES EN HEREN,

De commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie heeft op 25 mei, 30 mei en 8 juni 2000 het ontwerp van decreet houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt – het Elektriciteitsdecreet – behandeld.

Na een toelichting door de minister volgde in het kader van de algemene bespreking een uitvoerige discussie over het elektriciteitsbeleid tussen de leden van de commissie en de minister. Deze besprekingen werden gegroepeerd in het eerste gedeelte van dit verslag : de algemene bespreking. Het tweede gedeelte bevat de artikelsgewijze bespreking en de stemmingen.

Na een gedachtewisseling waaraan de heren Carl Decaluwe, Robert Voorhamme, Jan Penris, André Denys, mevrouw Wivina Demeester – De Meyer en minister Steve Stevaert deelnamen, besloot de commissie unaniem in te gaan op het verzoek van de Bond Beter Leefmilieu om gehoord te worden door de commissie. Op vraag van een aantal leden werden een aantal spelers in de elektriciteitsmarkt (producenten, distributeurs, consumentenorganisaties) gehoord. Deze hoorzittingen vonden plaats op 30 mei 2000 en werden gebundeld in bijlage I van dit verslag.

Op verzoek van de commissie werd een verklarende nota omtrent de reguleringsinstanties in de Belgische elektriciteits- en aardgassector door de minister neergelegd en toegevoegd aan het verslag (bijlage II). Door de minister werd eveneens een lijst met te treffen uitvoeringsbesluiten van het Elektriciteitsdecreet toegevoegd aan het verslag (bijlage III).

De commissie besloot met unanimiteit in toepassing van artikel 56,3 van het Reglement dat er geen reflectietijd en reflectienota's zullen ingediend worden.

I. ALGEMENE BESPREKING

A. Inleidende uiteenzetting door de heer Steve Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie

– Inleiding

Tot voor kort werd de Europese elektriciteitsmarkt beheerst door bedrijven die beschikken over een quasi monopolie voor de productie, het transport

en de distributie van elektriciteit. De Europese richtlijn van 19 december 1996 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt maakt een einde aan deze monopoliesituatie in alle landen van de Europese Unie. De Richtlijn bepaalt dat in de toekomst de verbruikers van elektriciteit stapsgewijs de mogelijkheid moeten krijgen om hun elektriciteitsleverancier te kiezen.

Het voorliggende Elektriciteitsdecreet is een actualisering van de wet van 1925 op de elektriciteitsvoorziening en regelt de omzetting van de Europese richtlijn in Vlaanderen. Het Elektriciteitsdecreet versterkt op die manier de decretale onderbouw van de voornaamste energiebevoegdheden van Vlaanderen, namelijk elektriciteitsdistributie, rationeel energiegebruik, warmtekrachtkoppeling en hernieuwbare energiebronnen.

De bedoeling van de vrijmaking van de Vlaamse elektriciteitsmarkt is om iedereen, zowel gezinnen en alleenstaanden als bedrijven, mee te laten profiteren van de voordelen van de vrijgemaakte markt. De voordelen van de vrijgemaakte markt hebben vooral betrekking op lagere prijzen en een betere dienstverlening.

Uit diverse bronnen blijkt dat de elektriciteitsprijzen in Vlaanderen tot de hoogste van Europa behoren. Een daling van de elektriciteitsfactuur is dan ook één van de belangrijkste doelstellingen van het Elektriciteitsdecreet. Tegelijkertijd zal aandacht geschonken worden aan de bevordering van rationeel energiegebruik en de promotie van hernieuwbare energiebronnen en warmtekrachtkoppeling.

– Historiek van het Elektriciteitsdecreet

Het voorliggend ontwerpdecreet heeft reeds een lange weg afgelegd, waarbij bepaalde termijnen gerespecteerd dienden te worden en waarbij diverse aanpassingen gebeurden in functie van de ingewonnen adviezen. Regelmatig werd grondig overleg gepleegd met de betrokken partijen en met andere overheden.

Het voorontwerp van decreet werd principieel goedgekeurd door de vorige Vlaamse regering op 8 juni 1999. De toenmalige minister bevoegd voor Energie heeft daarna het advies van de MINA-raad en de SERV gevraagd. De MINA-raad en de SERV gaven hun advies op respectievelijk 28 september 1999 en 20 oktober 1999.

De huidige Vlaamse regering heeft een aangepaste versie van het voorontwerp van decreet principieel

goedgekeurd op 21 januari 2000. Onmiddellijk daarna werd het advies van de Raad van State gevraagd. Dit advies werd ontvangen op 3 april 2000.

Op 28 april 2000 heeft de Vlaamse regering de huidige versie van het Elektriciteitsdecreet ten gronde goedgekeurd. De Vlaamse regering heeft de minister bevoegd voor het energiebeleid gelast om het ontwerpdecreet en de bijhorende memorie van toelichting in haar naam in te dienen bij het Vlaams Parlement.

– *Krachtlijnen van het Elektriciteitsdecreet*

Het Elektriciteitsdecreet zet op een creatieve en vooruitstrevende manier de Europese richtlijn omtrent de vrijmaking van de Elektriciteitsmarkt om in Vlaamse decreetsbepalingen. De krachtlijnen van het Elektriciteitsdecreet hebben betrekking op zes thema's :

het beheer van het elektriciteitsdistributienet,

de verkoop van elektriciteit aan vrije klanten,

de kalender van marktopening,

de openbaredienstverplichtingen,

het systeem van groenestroomcertificaten, en

de reguleringsinstantie.

De distributie van elektriciteit zal in de toekomst opgesplitst worden in twee activiteiten die ondergebracht moeten worden in aparte vennootschappen. De twee activiteiten zijn enerzijds netbeheer en anderzijds verkoop. Het netbeheer omvat de exploitatie, het onderhoud en de ontwikkeling van het elektriciteitsdistributienet. De verkoop omvat de levering van elektriciteit aan vrije klanten. Vrije klanten zijn klanten die hun elektriciteitsleverancier in de toekomst vrij zullen kunnen kiezen. De levering van elektriciteit aan gebonden klanten wordt voorlopig ondergebracht bij de activiteit netbeheer. Aangezien in de toekomst steeds meer gebonden klanten vrij zullen worden, krijgen we op termijn een duidelijke scheiding tussen netbeheer enerzijds en verkoop anderzijds.

– *Het beheer van het elektriciteitsdistributienet*

Het beheer van het distributienet blijft in de toekomst een monopolie-activiteit. De Vlaamse regering zal de voorwaarden bepalen waaraan de netbeheerders moeten voldoen. Deze voorwaarden hebben onder andere betrekking op de beheersma-

tige en juridische onafhankelijkheid van de netbeheerder ten aanzien van elektriciteitsproducenten en elektriciteitsleveranciers. Er moet absoluut vermeden worden dat producenten en leveranciers een invloed kunnen uitoefenen op de exploitatie, het onderhoud en de ontwikkeling van het distributienet. Er moeten maatregelen genomen worden om discriminatie tussen gebruikers van het distributienet te voorkomen. Daarvoor is de onpartijdigheid van de bestuursorganen en de onafhankelijkheid van het personeel van de distributienetbeheerder cruciaal.

De netbeheerders zullen aangeduid worden door de reguleringsinstantie voor een hernieuwbare termijn van 12 jaar. Indien het distributienet in kwestie geheel of gedeeltelijk eigendom is van de gemeente, geeft de gemeente een quasi bindend advies voor de netbeheerder op haar grondgebied. De reguleringsinstantie zal namelijk alleen van het advies van de gemeenten kunnen afwijken als de voorgestelde netbeheerder niet aan alle gestelde voorwaarden voldoet. Verwacht wordt dat de gemeenten de huidige intercommunales als netbeheerders zullen aanduiden. Op die manier is in de toekomst voor de gemeenten een constante dividendstroom uit de elektriciteitssector verzekerd.

– *De verkoop van elektriciteit aan vrije klanten*

De verkoop van elektriciteit aan vrije klanten wordt een concurrentiële activiteit waarbij de klanten zullen kunnen kiezen tussen diverse leveranciers op basis van de prijs en de kwaliteit van de aangeboden dienstverlening. Voor de verkoop van elektriciteit aan vrije klanten is een leveringsvergunning vereist. De Vlaamse regering zal de voorwaarden bepalen waaraan de houders van een leveringsvergunning moeten voldoen. Deze voorwaarden hebben betrekking op de technische en financiële capaciteit en op de professionele betrouwbaarheid van de aanvrager. De leveringsvergunningen zullen door de reguleringsinstantie toegekend worden.

Op dit moment zijn de gemeenten voor de verkoop van elektriciteit georganiseerd in intercommunales. Om de financiële gevolgen van het Elektriciteitsdecreet voor de gemeenten te beperken, mogen de netbeheerders gebonden klanten die vrije klanten worden, overdragen naar een leverancier van hun keuze. Bovendien kunnen de intercommunales deelnemen in handelsvennootschappen die energie en energiediensten aanbieden. Op die manier kunnen zij de opgebouwde know-how blijvend valoriseren en hebben zij de mogelijkheid om hun verkoopactiviteiten verder te zetten.

– *De kalender van marktopening*

In het voorontwerp van decreet van de vorige Vlaamse regering werd geen concreet openstellingsritme van de elektriciteitsmarkt opgelegd. Het voorliggende Elektriciteitsdecreet voorziet dat vanaf de inwerkingtreding de volgende afnemers als vrije klanten worden beschouwd :

- de eindafnemers die meer dan 20 Gigawattuur per jaar en per locatie verbruiken (=45,1% van het totale elektriciteitsverbruik) ;
- de elektriciteitsproducenten die gebruik maken van een kwalitatieve warmtekrachtinstallatie of van hernieuwbare energiebronnen ;
- alle afnemers van groene stroom of van elektriciteit die geproduceerd wordt door middel van een kwalitatieve warmtekrachtinstallatie ;
- alle afnemers van warmte uit hernieuwbare energie of geproduceerd met een kwalitatieve warmtekrachtinstallatie.

De Vlaamse regering zal later de criteria bepalen voor de aanduiding van bijkomende categorieën van vrije klanten. Daarbij zal rekening gehouden worden met de evolutie van de openstelling van de elektriciteitsmarkt in de andere lidstaten van de Europese Unie en met het openstellingsritme zoals bepaald in de Europese richtlijn.

De kalender vooropgesteld door de federale werkgroep van experts inzake de liberalisering van de elektriciteitssector kan daarbij richtinggevend zijn :

- op 1 januari 2002 zouden dan alle eindafnemers met een verbruik groter dan 10 GWh per jaar en per locatie vrij zijn (49,4% van het totale elektriciteitsverbruik) ;
- vanaf 1 januari 2003 alle eindafnemers met een verbruik groter dan 1 GWh (58,3% van het totale elektriciteitsverbruik) ;
- vanaf 1 januari 2006 zouden alle eindafnemers vrij zijn (100% van het totale elektriciteitsverbruik).

De minister verklaart dat hij evenwel van plan is om de volledige vrijmaking sneller te realiseren. Eerst moeten evenwel de distributienetbeheerders worden aangeduid en moet de reguleringsinstantie worden geïnstalleerd.

– *De openbaredienstverplichtingen*

De minister wil absoluut vermijden dat de vrijmaking van de elektriciteitsmarkt ten koste gaat van ecologische en sociale doelstellingen. Daarom zal de Vlaamse regering aan de netbeheerders en aan de elektriciteitsleveranciers een aantal openbaredienstverplichtingen opleggen. Speciale maatregelen zullen genomen worden om rationeel energiegebruik, hernieuwbare energiebronnen en warmtekrachtkoppeling te bevorderen. Tevens zullen sociale correcties worden doorgevoerd om de sociaal zwakkeren te beschermen, bijvoorbeeld via het recht op de minimumlevering van energie.

Openbaredienstverplichtingen kunnen onderverdeeld worden in drie categorieën.

De eerste categorie betreft de universele dienstverlening die betrekking heeft op investeringen in het distributienet, aansluitingen op het net, levering van een minimale hoeveelheid elektriciteit en alerhande sociale maatregelen.

De tweede categorie betreft verplichtingen inzake milieu die betrekking hebben op acties ter bevordering van rationeel energiegebruik, hernieuwbare energiebronnen en warmtekrachtkoppeling.

De derde categorie heeft betrekking op verplichtingen inzake veiligheid en continuïteit van de leveringen.

Er wordt een Energiefonds opgericht voor de financiering van de openbaredienstverplichtingen en voor het sociale energiebeleid en het beleid inzake rationeel energiegebruik van de Vlaamse regering. Het Energiefonds zal de reële nettokosten van de openbaredienstverplichtingen ten laste nemen voor zover deze kosten een onbillijke last zouden vertegenwoordigen voor de netbeheerders en de elektriciteitsleveranciers die tot deze verplichtingen gehouden zijn.

– *Het systeem van groenestroomcertificaten*

Innoverend in het Elektriciteitsdecreet is het systeem van groenestroomcertificaten. Iedere leverancier van elektriciteit zal verplicht zijn om een minimum aandeel van de verkoop aan eindafnemers te betrekken uit hernieuwbare energiebronnen. Het minimum aandeel bedraagt 3% in 2004 en 5% in 2010. Een leverancier kan aan deze verplichting voldoen door zelf groene stroom te produceren of door groene stroomcertificaten te kopen op de markt.

De grootste bijdrage tot het behalen van de doelstelling – ongeveer twee derde – zal wellicht afkomstig zijn van windenergie, waarvan een belangrijk gedeelte off-shore, wegens de beperkte beschikbaarheid van locaties op het land. Ongeveer één derde van de vooropgestelde doelstelling zal waarschijnlijk geleverd moeten worden door de aanwending van enerzijds biomassa, waaronder biogas, stortgas en dierlijk mest en anderzijds waterkracht.

Voorlopig zullen enkel groenestroomcertificaten afgeleverd worden voor elektriciteit opgewekt in Vlaanderen of in de Belgische zeegebieden. Certificaten voor groene stroom opgewekt in andere regio's of landen leveren immers geen bijdrage tot de Vlaamse energie- en milieudoelstellingen. Bovendien moeten eerst interregionale en internationale afspraken gemaakt worden om een sluitende controle mogelijk te maken. Dit om te vermijden dat verschillende instanties certificaten toekennen voor dezelfde groene stroom, of dat dezelfde stroom verschillende malen verkocht wordt als groene stroom.

Certificaten toegekend voor elektriciteit geproduceerd in installaties waarin ook restafval, zowel huishoudelijk als bedrijfsafval, wordt verbrand, worden niet aanvaard omdat de verbranding van organisch-biologische fracties samen met deze restfracties zoveel mogelijk beperkt moet worden. Deze certificaten kunnen eventueel wel gevaloriseerd worden buiten Vlaanderen, indien de betrokken regio of het betrokken land die elektriciteit als groene stroom aanvaardt.

Indien niet voldaan wordt aan de certificatenverplichting, zal een boete betaald moeten worden die oploopt van 2 frank per kilowattuur in 2001 en tot 5 frank per kilowattuur in 2004. Indien er tegen 2001 geen bijkomende installaties voor de productie van groene stroom geplaatst worden, dan kost dit de elektriciteitssector ongeveer 356 miljoen frank aan geldboeten. Tegen 2004 kunnen de geldboeten oplopen tot ongeveer 4 miljard frank. Deze geldboeten komen terecht in een fonds hernieuwbare energiebronnen. Met de middelen van dit fonds zullen projecten ondersteund worden in het raam van het beleid van de Vlaamse regering inzake hernieuwbare energiebronnen zoals demonstratieprojecten, beleidsvoorbereidende studies, sensibiliseringsacties en haalbaarheidsstudies.

Om groene stroom bijkomend te stimuleren, moeten de netbeheerders instaan voor het kosteloos uitvoeren van alle taken noodzakelijk voor de distributie van groene stroom. Alleen voor de aansluiting op het distributienet moet betaald worden. De

kostprijs van de aankoop van een kilowattuur groene stroom wordt aldus gedrukt en concurrentiëler gemaakt.

– *De reguleringsinstantie*

Om toe te zien op de correcte werking van de vrijgemaakte elektriciteitsmarkt zal een reguleringsinstantie opgericht worden. De reguleringsinstantie heeft een algemene taak van toezicht en controle op de toepassing van het Elektriciteitsdecreet en een regulerende en raadgevende taak ten behoeve van de Vlaamse regering inzake de organisatie en de werking van de Vlaamse elektriciteitsmarkt. Een eigen Vlaamse reguleringsinstantie maakt een volwaardige controle van de gewestelijke energiebevoegdheden mogelijk.

De reguleringsinstantie zal onder andere de netbeheerders aanwijzen, de leveringsvergunningen afleveren, een technische reglement opstellen voor het beheer van het distributienet en controle uitoefenen op de uitvoering van de openbaardienstverplichtingen. Voor het oplossen van geschillen wordt binnen de reguleringsinstantie een bemiddelings- en arbitragedienst en een beroepskamer opgericht.

De reguleringsinstantie zal geleid worden door een dagelijks bestuur bestaande uit één voorzitter en drie beheerders die elk verantwoordelijk zijn voor één directie : een technische directie, een sociaal-economische directie en een juridische directie. Zij zullen aangesteld worden door de Vlaamse regering. De leden van het dagelijks bestuur mogen geen andere functies vervullen die hun onafhankelijkheid en objectiviteit kunnen belemmeren. Zij moeten zeer vertrouwd zijn met de werking van de elektriciteitssector en in de sector respect afdwingen.

De reguleringsinstantie beschikt over een dotatie die jaarlijks wordt ingeschreven op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Budgettair zal de kostprijs worden gedragen door een heffing op de netbeheerders en de houders van een leveringsvergunning.

De reguleringsinstantie staat onder toezicht van de Vlaamse regering. Het toezicht wordt uitgeoefend door een regeringscommissaris die inzage kan nemen van alle documenten van de reguleringsinstantie.

De reguleringsinstantie zal jaarlijks vóór 30 mei over haar werkzaamheden verslag uitbrengen aan de Vlaamse regering. Dit verslag zal jaarlijks,

samen met een evaluatieverslag van de regeringscommissaris, de SERV, de MINA-raad en de Vlaamse regering, vóór 30 september aan het Vlaams Parlement meegedeeld worden.

Om te vermijden dat de uitvoering van bepaalde artikels vertraging zou oplopen door vertraging bij de instelling van de reguleringsinstantie, kan de Vlaamse regering in de plaats treden van de reguleringsinstantie.

– *Conclusie*

Tot daar een bondig overzicht van de belangrijkste krachtlijnen van het Elektriciteitsdecreet. Dit decreet is vernieuwend voor het energiebeleid. Voorbeelden daarvan zijn de stricte scheiding tussen netbeheer en verkoop, de versnelde opening van de elektriciteitsmarkt, de oprichting van een eigen Vlaamse reguleringsinstantie en de promotie van hernieuwbare energiebronnen en warmtekrachtkoppeling. Vlaanderen vervult met dit Elektriciteitsdecreet een voorbeeldfunctie ten aanzien van de andere gewesten.

Minister Steve Stevaert engageert zich om na de goedkeuring van het decreet door het parlement dringend werk te maken van de nodige uitvoeringsbesluiten. De uitvoeringsbesluiten zullen onder andere betrekking hebben op de voorwaarden waaraan de netbeheerders moeten voldoen, het technisch reglement voor het beheer van het distributienet en de openbaredienstverplichtingen die aan de netbeheerders en de elektriciteitsleveranciers opgelegd zullen worden. Elk ontwerp van uitvoeringsbesluit zal door de Vlaamse regering voor advies aan de SERV en de MINA-raad voorgelegd worden. Na de uitvoeringsbesluiten komt het erop aan om zo snel mogelijk de distributienetbeheerders aan te duiden en de reguleringsinstantie te installeren en operationeel te maken. De minister gaat ervan uit dat tegen het einde van het jaar de vrijmaking van de Vlaamse elektriciteitsmarkt een feit is zowel in theorie als in praktijk.

B. Tussenkomen van de leden en antwoord van de heer Steve Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie

– *Algemene opmerkingen*

De heer Eddy Schuermans verklaart dat de CVP-fractie al geruime tijd vragende partij was voor dit Elektriciteitsdecreet.

De heer Jean Geraerts vindt het positief dat er eindelijk een ontwerp van decreet omtrent energie ingediend werd.

Hij wenst meer uitleg over de stelling van de minister in de memorie van toelichting dat de federale overheid de tarieven bepaalt. Hij vraagt waarom de gewesten dat niet kunnen. Hij wenst ook meer informatie over de bevoegdheid inzake kernfusie en kernsplijting : federaal of gewestelijk ?

De heer Eloi Glorieux repliceert dat kernfusie totaal onrealistisch is, niet alleen op technisch vlak. Hij kant zich met nadruk tegen de gevoerde subsidiepolitiek van Euratom. Er is de laatste 30 jaren miljarden frank daarin geïnvesteerd zonder enig succes en enkel met het oogmerk subsidies binnen te halen.

De heer Jean Geraerts repliceert dat hij niet gepleit heeft voor kernfusie maar enkel de vraag stelt naar wie verantwoordelijk is : het federale of het Vlaamse niveau.

Minister Steve Stevaert stelt dat de tarieven federaal zijn gebleven. Maar hij verklaart dat ingevolge dit decreet en de liberalisering, de marktwerking zal maken dat het tariefbeleid nog weinig om het lijf heeft.

De heer Jan Loones drukt zijn tevredenheid uit over het feit dat de gewestelijke bevoegdheden inzake energiebeleid – sinds de staatsvorming van 1988 – nu eindelijk ook decretaal vastgelegd worden. Hij verklaart dat een aantal specifieke uitzonderingsmateries i.v.m. kernbrandstofcyclus en tarieven uitdrukkelijk niet werden overgeheveld naar de gewesten. Maar het residu van de bevoegdheid ligt bij de gewesten. Hij stelt vast dat de adviesorganen zeer lovend zijn voor dit ontwerpdecreet en de minister wel aansporen tot ander decretaal werk op vlak van het energiebeleid. De SERV pleit zelfs voor een globaal energiebeleidsplan.

De heer Jan Loones verklaart dat zijn fractie principieel geen enkel bezwaar heeft tegen een nog snellere liberalisering van de elektriciteitsmarkt.

De heer Eloi Glorieux verklaart dat de liberalisering een heleboel kansen biedt maar tegelijkertijd ook een aantal bedreigingen op vlak van duurzame energie inhoudt. Hij is van oordeel dat dit ontwerp in elk geval een trendbreuk met het verleden bete-

kent. Er is vanzelfsprekend de Europese richtlijn die moest geïmplementeerd worden, maar daarnaast moet toch benadrukt dat de nieuwe regering belang hecht aan het begrip duurzaamheid. Hetzelfde lid vindt het belangrijk te onderstrepen dat de MINA-raad voor de allereerste keer gevraagd werd een advies te verlenen omtrent een energie-dossier. Hij is van oordeel dat dit decreet de kans biedt aan Vlaanderen een voortrekkersrol te spelen op het vlak van de hernieuwbare energiebronnen.

De heer Eloi Glorieux is echter van oordeel dat het “rationeel energiegebruik” té weinig aan bod komt in het ontwerpdecreet.

Minister Steve Stevaert verklaart dat hij zich engageert voor een afzonderlijk REG-decreet. In dit REG-decreet zal de minister het REG-beleid verduidelijken.

De heer Jul Van Aperen is tevreden dat er vandaag een decreet voorligt dat het toekomstig kader van de elektriciteitsmarkt in Vlaanderen regelt. Hij stelt vast dat tegelijkertijd er maatregelen worden genomen ter bevordering van hernieuwbare energiebronnen en van warmtekrachtinstallaties. Dat is een goede zaak omdat energie niet onuitputtelijk is.

Ook de heer Jacky Maes toont zich tevreden met dit ontwerpdecreet omdat uiteindelijk zijn fractie hoopt dat de verbruiker er beter zal van worden en omdat er nogal wat aandacht gaat naar duurzame energie.

– *Netbeheerders : aanstelling – waarborg van onafhankelijkheid*

De heer Eloi Glorieux verwijst naar het regeerakkoord dat stelt dat er pas sprake kan zijn van een echte vrijmaking van de markt als er een duidelijke scheiding wordt doorgevoerd tussen productie, transport en distributie. Het is belangrijk dat die scheiding niet enkel formeel gebeurt in de boekhouding en het directiecomité, maar ook mentaal. De netbeheerder moet de onafhankelijkheid veruitwendigen. Hij stelt vast dat Electrabel momenteel het net beheert en de enige kandidaat netbeheerder is. In welke mate wordt ingegaan tegen een belangenvermenging door een loutere naamsverandering en een aparte boekhouding? Het lid is van oordeel dat er wel degelijk sprake is van belangenvermenging. Als b.v. Ford Genk met een Duits elektriciteitsbedrijf een contract wil afsluiten, moet er eerst onderhandeld worden met Electrabel omdat Electrabel het net beheert. Maar Electrabel

is tegelijkertijd ook de grote concurrent van de Duitse elektriciteitsbedrijven! Vandaar dat de heer Eloi Glorieux het zeer belangrijk vindt dat bij de aanduiding van de netbeheerder naar een correcte onafhankelijkheid geijverd wordt. Hij wenst dat nauwlettend wordt gebruik gemaakt van de instrumenten in het decreet om die onafhankelijkheid te waarborgen. Deze voorwaarden mogen wat zijn fractie betreft, zelfs nog strenger worden.

Wat de netbeheerders betreft, pleit de heer Eloi Glorieux ervoor af te stappen van de bepaling in het decreet dat de netbeheerder exploitatierecht of eigendomsrecht moet hebben van het net dat hij beheert. Hij suggereert dat het beter is dat de Vlaamse overheid eigenaar van het net wordt en dat net dan elke 12 jaar zou uitbesteden of exploitatievergunningen zou afleveren. Het transportnet is toch versneld afgeschreven. Hij is van oordeel dat Electrabel van de liberalisering wenst gebruik te maken om het net te herwaarderen en voor een stuk te gelde wil maken door te verkopen aan intercommunales. Dit beleid zal leiden tot hogere transporttarieven die dan verrekend worden aan de consumenten. De consument zou zo tweemaal voor het net betalen. Hij is ook van oordeel dat transporttarieven op basis van benchmarking vast moeten gelegd worden.

Minister Steve Stevaert wenst toch te onderstrepen dat dit Vlaams decreet veel verder gaat dan wat Europa oplegt. Daar heeft men het enkel over een boekhoudkundige scheiding.

– *Opening van de elektriciteitsmarkt : de timing*

Het punt dat de heer Eddy Schuermans wil aankaarten, is het tempo van de vrijmaking van de markt. Hij herinnert aan de beide federale wetten – goedgekeurd tijdens de vorige legislatuur, – die de basis legden voor een liberaliseringsscenario. Daarnaast was er een eerste voorontwerp van decreet waar het principe werd geponeerd dat het tempo van de liberalisering bepaald zou worden door het tempo van de ons omringende landen. Eén van de redenen vormde het economisch argument van de concurrentiepositie van onze bedrijven en KMO's.

Een paar jaren terug was het niet duidelijk hoe snel de vrijmaking zou gebeuren. Nu blijkt dat de vrijmaking van de Europese energiemarkten in een stroomversnelling zit. Uit een mededeling van de Europese Commissie blijkt dat nu reeds tweederde van de Europese elektriciteitsmarkt open is. In Finland, Zweden, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland komen alle consumenten in aanmerking voor de vrije markt. Vandaar de stelling – half mei nog –

van de bevoegde EU-Commissaris om de vrijmaking te versnellen.

De CVP-fractie stelt vast dat dit ontwerpdecreet die tendens tot versnelling niet volgt. Slechts drie categorieën komen immers onmiddellijk in aanmerking : de consumenten groter dan 20 Gigawattuur – enkele honderden ondernemingen -, de producenten en de consumenten van groene stroom. Uiteindelijk gaat het over enkele procenten van het totale gebruik. De CVP-fractie steunt dit voorstel maar wil verder gaan. De heer Eddy Schuermans pleit voor een duidelijk tijdschema in de vorm van een planningskalender, waardoor in een periode van twee jaar de markt volledig wordt opengesteld. Daartoe werd door de heren Eddy Schuermans en Carl Decaluwe een principieel amendement ingediend (amendement nr. 1) dat ertoe strekt dat tegen 31.12.2001 alle eindafnemers in aanmerking komen en dat de markt volledig vrijgemaakt is tegen die datum.

Het lid ontkent dat zijn fractie hiermee aan opbod zou willen doen tegen de minister. Hij verwijst ook naar stellingen in het tijdschrift van de intercommunale Interelectra : “in Duitsland is de markt volledig vrij, ook voor huishoudelijke verbruikers. Als onze markt pas in 2006 opengaat, hebben onze Duitse concurrenten al zes jaar ervaring op een vrije markt. Die ervaring kunnen ze gebruiken om onze klanten in te pikken. Je komt beter goed voorbereid aan de start, zoveel is duidelijk”. Het lid stelt dus vast dat niet alleen zijn fractie maar ook de directie van Interelectra sterk vragende partij is voor een versnelde openstelling van de markt.

De heer Jul Van Aperen vraagt hoe de Vlaamse regering de vroegtijdige vrijmaking van producenten en eindafnemers zal implementeren en controleren ?

Wat de discussie over het tempo van de vrijmaking van de markt betreft en meer in het bijzonder de kalender, verklaart de minister dat in Engeland er weliswaar een volledige vrijmaking bestaat maar daar is men gestart in 1990 – men heeft er echter 8 jaar over gedaan om de vrijmaking te realiseren. In Nederland wordt vooropgezet dat de volledige vrijmaking er moet zijn in 2007 ; het scenario wordt nu vervroegd naar 2004. In Duitsland is er ook een volledige vrijmaking maar in de praktijk is er een chaos, terwijl in Frankrijk nog niemand vrij is. Minister Steve Stevaert verduidelijkt dat hij verwezen heeft naar de federale kalender, maar dat hij wel veel sneller wil gaan. Maar eerst wil de minister dat de reguleringsinstantie operationeel is, dat de dis-

tributiebeheerders aangesteld zijn en dat ecologische en sociale doelstellingen duidelijk geformuleerd zijn. Pas dan wil hij zeer snel de volledige vrijmaking verwezenlijken.

De heer Eddy Schuermans repliceert dat hoe langer de overgangperiode duurt, hoe groter de discriminatie zal zijn voor een zeer belangrijk aantal gebruikers. De grote gebruikers – een 200tal ondernemingen in Vlaanderen – zijn nu reeds vrij. Het KMO-landschap blijft echter nog jarenlang verstoken van deze prijsdaling, wat geen goede zaak is voor de concurrentiepositie met het buitenland.

De heer Jean Geraerts stelt vast dat de minister aangeeft dat hij eerst een reguleringsinstantie wil oprichten vooraleer de netbeheerders worden aangeduid. Het lid wijst op de bepalingen van artikel 38 van het ontwerpdecreet die toelaten dat de regering onmiddellijk bij gebreke aan een dergelijke reguleringsinstantie kan optreden.

De minister repliceert dat hij deze mogelijkheid achter de hand houdt.

Hij deelt de bekommernis van de heer Eddy Schuermans. De grootgebruikers hadden vroeger al een prijszetting die zeer interessant was, in vergelijking met de KMO's en de kleine gebruiker. De minister wenst zeer snel te gaan om tegemoet te komen aan de KMO's maar hij wenst een chaos zoals deze zich in Duitsland thans voordoet, te vermijden. Vandaar dat de minister eerst opteert voor instrumenten en dan zeer snel de markt wil vrijmaken. Hij benadrukt dat dit ontwerp in vergelijking met het vorige voorontwerp tenminste termijnen aangeeft.

De heer Eddy Schermans repliceert dat de twee federale wetten weliswaar geen kalender ingeschreven hadden maar voorzagen dat men zich kon aanpassen aan het tempo van de ons omringende landen. Dat was het instrument dat men kon aangrijpen om zich aan te passen.

De minister verklaart dat hij afstand neemt van die onderdanigheid aan het federale niveau. Nu hebben de privémonopoliehouders een voordeel als er versneld wordt geliberaliseerd zonder dat er een kader is. Want in die constructie – zonder kader – kan de monopoliehouder de klanten verankeren omdat er geen concurrentie is bij gebrek aan spelers. De minister wenst zeker niet in die piste in te treden. Hij gooit de markt niet open zonder dat er spelers zijn, want dan zouden de vroegere monopoliehouders terug hun monopoliepositie verankeren. Eerst moeten alle instrumenten aanwezig zijn

zodat alle spelers met gelijke wapens kunnen wedijveren. Eén zelfde zaak zal aan de orde zijn bij de discussie over het energietransportnet. Een dergelijk net zal ook in de praktijk, niet alleen theoretisch, toelaten dat er stroom geïmporteerd wordt vanuit het buitenland en dat de grenzen afgebouwd worden.

De minister concludeert dat hij een kader wil scheppen waarin echte concurrentie mogelijk is.

De heer Eddy Schuermans stelt dat de CVP-fractie kiest voor de geleidelijkheid. Concreet een periode van twee jaar wat in deze markt een eeuwigheid is. Hij verwijst opnieuw naar Interelectra dat pleit voor een versnelling om een concurrentiehandicap te vermijden. Ook op het terrein is men dus echt vragende partij voor een versnelling van de liberalisering.

Minister Steve Stevaert herhaalt nogmaals dat hij zeer snel wil liberaliseren op voorwaarde dat de instrumenten goedgekeurd en operationeel zijn.

De heer Eloi Glorieux verduidelijkt dat de oorzaak van het geschetste probleem ligt bij Electrabel dat een paar jaren geleden langetermijncontracten afsloot. Hij maakt zich sterk dat indien vandaag alle intercommunales vrij konden kiezen, men dan komt in een situatie dat de vrije intercommunales zeer goedkope stroom kunnen aankopen in Duitsland en zeer grote winsten kunnen realiseren. De langetermijncontracten zouden dan vanzelfsprekend onder zeer zware druk komen te staan. Het systeem is echter ontwricht door de strategie van Electrabel.

Hij pleit ervoor de vrijmaking op het vlak van distributie snel door te voeren maar wel op een door-dachte manier. Daardoor zou het aangehaalde probleem van de KMO's opgelost worden.

Hetzelfde lid pleit voor onafhankelijkheid voor de intercommunales die zich moet vertalen in een scheiding van productie, transport en distributie. Hij vraagt zich af of dit realiseerbaar is voor de gemengde intercommunales vermits deze via langetermijncontracten aandeelhouders zijn van Electrabel. Is er dan geen sprake van een belangenconflict tussen hun distributieactiviteit en hun aandeelhouderschap als producent? Al deze zaken spruiten voort uit de démarche van Electrabel om de liberalisering een hak te zetten.

De heer Jan Loones stoort zich een beetje omtrent de diabolische positie waarbij niet enkel Electrabel maar alle gemeenten die participeren in een ge-

mengde intercommunale aan de schandpaal worden genageld. Het is niet zo dat automatisch van iedere gemengde intercommunale kan gezegd worden dat ze zich lijdzaam onderwerpt aan de wil van de grote privé-partner.

De heer Jan Loones vraagt of er een voornemen van de Vlaamse overheid is om te komen tot een vaste vergoeding zoals onder meer Intermixt vraagt, zodat men weet waar men aan toe is. In dat geval is dit een element van de prijs. Welke impact heeft het Vlaams beleid op die zaak?

– *Prijsverlaging door dirigistisch prijsbeleid?*

De heer Eddy Schuermans is van oordeel dat in de overgangperiode naar de liberalisering de Vlaamse en federale regering aan opbod doen inzake prijsverlaging. Dit gebeurt door een dirigistisch prijzenbeleid. Men laat de marktwerking niet spelen. Hij is verwonderd dat de liberalen mee in dit scenario stappen. En dat de Groenen meewerken aan deze politiek van prijsverlaging van energie die verkocht wordt als een maatregel van rationeel energiegebruik.

De minister verduidelijkt dat men aan de energieleveranciers in het kader van de universele dienstverlening een aantal verplichtingen kan opleggen op vlak van b.v. het gratis ter beschikking stellen van een aantal hoeveelheden stroom. Maar prijszetting is niet mogelijk omdat de tarieven een federale bevoegdheid zijn.

De heer Eddy Schuermans repliceert dat zijn vraag eigenlijk was of het zinvol is via overheidsingrijpen hoe dan ook indirect de prijs te laten bepalen of moet men niet zoals in de meeste Europese landen de markt laten spelen? Dit heeft natuurlijk ook te maken met het tempo van de vrijmaking.

Minister Steve Stevaert verduidelijkt dat dit niet alleen met het tempo te maken heeft maar ook met een bepaalde visie. Hij is van oordeel dat de prijszetting niet uitsluitend door de marktwerking mag bepaald worden. Er zijn sociale en ecologische correcties noodzakelijk. En dat is de bedoeling: de minister wil niet dat de prijszetting bepaald wordt door de Vlaamse overheid, maar ook niet door de wilde concurrentie. Een maatregel waarbij een hoeveelheid stroom gratis wordt ter beschikking gesteld voor de kleine verbruiker is niet alleen vanuit sociaal standpunt – omdat het een basisrecht is – maar ook vanuit ecologisch standpunt wenselijk.

– *Groene stroom en hernieuwbare energie*

De CVP-fractie is voorstander van het promoten van groene stroom. Het is echter opvallend dat ODE-Vlaanderen berekend heeft in opdracht van de vorige Vlaamse regering dat 3% elektriciteit op basis van “schone energie” slechts een haalbaar objectief is tegen 2010. Nu wordt de lat op 3% in 2004 en 5% in 2010 gelegd. Dat ambitieus objectief moet haalbaar zijn zonder rekening te houden met de afvalverbranding die de minister schraapt. De heer Eddy Schuermans vindt het eigenaardig dat de minister stelt dat dit in Vlaanderen niet kan in rekening worden genomen, maar dat indien dat elders wordt in rekening genomen, dit wel kan verzilverd worden. Uit het werkbezoek van deze commissie in samenwerking met ODE heeft de heer Eddy Schuermans onthouden dat er wel degelijk argumenten zijn om afvalverbranding wel mee te tellen.

In verband met het restafval verklaart de heer Jan Loones dat er organisch biologisch materiaal blijft dat niet recycleerbaar zou zijn. De gemeenten dreigen daarvan de tol te betalen. Hij pleit voor het zoeken naar concrete oplossingen en verwijst naar het rondschrijven van het Biomassaplatform dat aan de leden van deze commissie per overzending werd rondgestuurd. Nu vindt men de repliek daarop in het blad van "Vlaamse Steden en Gemeenten". De politici zouden volgens "Steden en Gemeenten" teveel aan “emo-politiek” doen.

De heer Eloi Glorieux pleit ervoor om afvalverbranding absoluut niet te beschouwen als een vorm van groene stroom, laat staan er certificaten voor af te leveren. Hij pleit voor enige logica : elektriciteit opgewekt door afvalverbranding kan niet gevaloriseerd worden, ook niet in het buitenland. Hij verwijst ook naar het advies van de MINA-raad waarin wordt gesteld dat het elektriciteitsbeleid niet kan tegengesteld zijn aan het afvalbeleid. Door preventie, recyclage en hergebruik kan er meer energie bespaard worden dan dat er teruggevoerd wordt door verbranding met energierecuperatie. Het lid verwijst naar een nieuwe Europese richtlijn die duurzame energie heel strikt definieert : afvalverbranding is zeker niet te beschouwen als een duurzame energiebron.

De bepaling in het decreet dat er gratis vervoer van groene stroom zal zijn, beschouwt de CVP-fractie als een zeer zware vorm van subsidiëring. Is dit systeem op termijn houdbaar en in overeenstemming met de Europese concurrentieregels ?

Ook de heer Jean Geraerts maakt dezelfde bedenking en verwijst naar het advies van de MINA-raad

dat stelt dat dit tegen de Europese wetgeving ingaat door aan niet-economische projecten subsidies toe te kennen.

De heer Eloi Glorieux repliceert dat men in deze discussie de kop niet moet in het zand steken. De fossiele brandstoffen en de kernenergie waren juist de energievormen die de laatste vijftig jaar zwaar gesubsidieerd worden, zonder dan nog gewag te maken van het gegeven van de vrijstelling van aansprakelijkheid waarvan de uitbaters van kerncentrales tot op de dag van vandaag kunnen genieten. In dat licht kan er moeilijk gesproken worden van vervalsing van de concurrentie als men het heeft over de lichte vorm van subsidiëring van groene stroom. Het globale plaatje van subsidies moet dan bekeken worden.

De heer Eddy Schuermans repliceert dat hij niet voor de ene of andere vorm van subsidie pleit maar enkel de vraag stelt naar de verenigbaarheid met de huidige Europese regelgeving.

De heer Eloi Glorieux antwoordt dat de Europese overheid de grootste promotor en subsidieinstelling was en is van kernenergie en kolen. Als men de Europese regelgeving erbij betreft, moet dus ook dit gegeven op tafel komen.

De minister repliceert dat er geen enkel probleem is in verband met het gratis vervoer van groene stroom over de netten : het gaat immers over een zeer klein percentage van de stroom.

De heer Eddy Schuermans verklaart dat de discussie moet gevoerd worden of men tegen een veel lagere kost niet beter zou werken met een systeem van internationaal verhandelbare groene certificaten of met verhandelbare emissierechten, om te werken aan de afbouw van de uitstoot van broeikasgassen. Nu wordt er eenzijdig gefocust op het binnenland. Hij pleit voor een internationale benadering.

Ook de heer Jean Geraerts betreurt dat de minister niet toelaat dat de groene certificaten uit andere Europese landen mogen gehaald worden.

De heer Eddy Schuermans ziet een tegenstrijd tussen het opleggen van verplichtingen op vlak van de productie en hernieuwbare bronnen enerzijds en dat er anderzijds nog altijd onduidelijkheid blijft m.b.t de vergunningenpolitiek. Het getuigt niet van een goed beleid dat de regering enerzijds groene certificaten eist, maar niet duidelijk maakt onder welke voorwaarden men groene stroom kan en mag produceren. Het is niet zinvol met zware boe-

tes te dreigen als men niet kan volgen met het vergunningenbeleid.

Ook de heer Jean Geraerts plaatst vraagtekens bij de aanmaak van groene stroom. Hij stelt vast dat de minister veel heil verwacht van windenergie. De heer Jean Geraerts is gekant tegen het wild neerplanten van windmolens. Hij verklaart dat hij daarvoor steun vindt in een aantal studies. Ter zake verwijst hij naar het VEV dat zich ook daaromtrent vragen stelt, ook over de haalbaarheid van de vooropgezette percentages groene stroom. Hetzelfde lid stelt het zware boetesysteem in vraag : hij vraagt of deze boetes zullen doorgerekend worden aan de producenten en consumenten ?

De heer Eloi Glorieux kant zich tegen de kruistocht van de heer Jean Geraerts tegen de windmolens. Hij pleit voor duidelijke richtlijnen en modaliteiten om de inplanting van windturbines snel mogelijk te maken. Hij verwijst naar vroegere vragen om uitleg hieromtrent die aan bod kwamen in de commissie Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening en vraagt hierover een duidelijk standpunt van de minister.

De heer Eloi Glorieux stelt vast dat er geklaagd wordt over de hoogte van de boetes. Hij constateert dat deze boete op 5 frank per kilowattuur is bepaald wat een even hoog bedrag is als de geschatte meerkost voor een producent om te investeren in hernieuwbare energie. Hij pleit er dan ook voor om die boete nog net iets hoger te leggen om de producent nog meer te stimuleren om te produceren in groene stroom.

De heer Eloi Glorieux vindt het positief dat dit ontwerpdecreet het heeft over kwalitatieve warmtekrachtkoppeling (WKK) maar hij wenst daarover wel volstreekte duidelijkheid over wat er daaronder wordt begrepen. Hij pleit zelfs voor een WKK-norm in het decreet in de orde grootte van 20% tegen 2010.

De minister repliceert dat hij een definitie in verband met warmtekrachtkoppeling zal formuleren in de uitvoeringsbesluiten : ook de reguleringsinstantie zal daarbij een rol spelen.

De heer Jean Geraerts kaart eveneens het probleem van de ruimtelijke ordening aan. Hij verwijst naar het werkbezoek van deze commissie naar een kandidaat netwerkbeheerder (CPTÉ). Daar werd gesteld dat een aantal werkposten in de jaren vijftig ingepland werden in natuurgebieden : concreet werd het voorbeeld van een werkpost aan de kustzone aangehaald. Hij pleit terzake voor flexibiliteit.

De heer Jan Loones repliceert dat te pas en te onpas het Duinendecreet als doekje voor het bloeden wordt aangehaald.

Hetzelfde lid erkent dat ruimtelijke ordening een probleem vormt. Met de inplanting van windmolens stellen er zich echter een aantal praktische problemen die niet zozeer te maken hebben met natuurgebieden of beschermde duinen in het kader van het Duinendecreet. Het is een algemeen probleem waaraan gewerkt wordt maar waarbij het lid toch opmerkt dat de stroefheid van de administratie opvallend is.

De heer Jacky Maes pleit voor een overleg tussen de minister en zijn collega's op Vlaams en federaal niveau om werk te maken van de afbakening van de windgebieden. Als hij mag geloven wat er in de pers staat, komen er aan de kustzone zowat overal voor de kustlijn windmolens : 150 windmolens in Zeebrugge, ook in De Panne is er sprake van 100 windmolens.

De minister stelt vast dat er een grote bekommernis bestaat om windmolens in te planten. Hij bevestigt dat er overleg is met federaal staatssecretaris Deleuze die via een koninklijk besluit de zones zal afbakenen in zee. Hij heeft het volste vertrouwen dat de inplanting in zee rekening zal houden met ecologische en economische criteria.

Voor de inplanting van windmolens op het land is minister Van Mechelen als minister van Ruimtelijke Ordening bevoegd. Deze deed de toezegging dat hij daarvoor een realistisch kader zou maken.

De heer Ludwig Caluwé repliceert dat minister Van Mechelen nog in februari jl. op een vraag om uitleg van de heer Joachim Coens geantwoord heeft dat minister Stevaert een kader zou maken i.v.m. de inplanting. Er werd dan ook een werkgroep geïnstalleerd die de inplanting zou voorbereiden. Hij vraagt daarover duidelijkheid.

Minister Steve Stevaert repliceert dat er overleg is met collega Van Mechelen.

Ook de heer Eloi Glorieux verwijst naar de gestelde vragen om uitleg in de Commissie Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening hieromtrent. Niet alleen op 3 februari maar ook op 23 mei werd de minister van Ruimtelijke Ordening hierover ondervraagd en verwees hij naar minister Stevaert. Er blijft een pingpongspelletje aan de gang : Van Mechelen verwijst naar een interkabinettenwerkgroep die op 21 maart het dossier naar minister Stevaert verwees.

Men wacht nog steeds op een nieuwe tekst die door het kabinet Energie moet worden opgesteld.

De heer Eloi Glorieux wenst hierover duidelijkheid omdat de bal heen en weer wordt gekaatst.

De heer Jan Loones sluit zich aan bij deze vraagstelling en verklaart dat verschillende kustgemeenten in een onmogelijke situatie verkeren. De gemeenten worden aangepord door Electrabel om zones af te bakenen. Er was daarover contact met de administratie Ruimtelijke Ordening die een groot cynisme aan de dag legt tegenover de voorgestelde plannen. Hetzelfde lid dringt aan op vooruitgang in het dossier, zeker in het licht van de vooropgestelde cijfers in het Elektriciteitsdecreet. Hij is van oordeel dat de windzones gekend zijn – er is sprake van één groot offshore-eiland en lijnstructuren langs de autowegen -, maar dat dit nu in de praktijk moet verwezenlijkt worden.

De minister repliceert dat er hieromtrent nogal wat misvattingen zijn. De inplanting in zee is een exclusief federale materie. Wat het verlenen van bouwvergunningen betreft, bestaat er een kaart van sites die in aanmerking komen en die reeds te berde werd gebracht in de vorige regering. Minister Van Mechelen beschikt thans over alle informatie om via een rondschrjven instructies te sturen naar zijn administratie om de dossiers te deblokken. De minister benadrukt dat de grootste problemen zich niet stellen op het vlak van de vergunningen, maar m.b.t. het gegeven dat een aantal zones eigendom zijn van de Vlaamse overheid. Om deze sites ter beschikking te stellen aan exploitanten moet de markt worden geraadpleegd. Deze procedure brengt heel wat vertraging met zich mee. Hij engageert zich dat er binnen de maand een rondschrjven van de minister van Ruimtelijke Ordening komt.

De VLD-fractie acht het van het grootste belang dat de maatregelen ter bevordering van hernieuwbare energiebronnen zich inschrijven in de logica van een vrije elektriciteitsmarkt. Het decreet erkent de noodzaak hiervan door te opteren voor het systeem van groene certificaten. De heer Jul Van Aperen stelt zich wel vragen bij de concrete implementatie van het systeem zoals omschreven in het decreet.

Hij is het erover eens dat de bevordering van hernieuwbare energiebronnen vandaag niet kan geschieden zonder een vorm van overheidssteun. Wie steun zegt, heeft het onvermijdelijk over een bijkomende kost. Het kan ook niet ontkend worden dat een stuk van die meerkost uiteindelijk door de

eindverbruiker zal worden gedragen. Hij waarschuwt echter dat de nagestreefde voordelen van de liberalisering, met name de prijsverlaging voor de eindgebruiker niet teniet wordt gedaan door het steunmechanisme. Daarenboven moet er op toegezien worden dat de steun de meerkost van de productie uit hernieuwbare bronnen met een redelijke marge t.a.v. de productie uit klassieke energiebronnen niet overstijgt. Hij verwijst eveneens naar de Europese regelgeving i.v.m. de concurrentie.

De heer Jul Van Aperen heeft daarom een aantal vragen. Kan men nu reeds voldoende op de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen in Vlaanderen anticiperen en is het bijgevolg verstandig de doelstellingen en de boetes muurvast decretaal vast te leggen ? De VLD pleit ervoor om de verplichtingen en boetes jaarlijks via een uitvoeringsbesluit aan te passen aan de reële ontwikkeling op het terrein. Zoniet riskeert men verzeild te geraken in een feitelijk vast premiesysteem.

Bijkomend stelt de VLD-fractie zich de vraag of een automatische aanpassing van de verplichting in functie van de geproduceerde groene stroom in het vorig jaar de marktwerking garandeert ?

Kan de beperking van deze politiek tot de productie op het Vlaams grondgebied, de marktwerking in zijn totaliteit garanderen, want de stroom stopt niet aan de grenzen.

Zal het vereisen van bijdragen via de concessies – zoals aangeduid in artikel 26 van het ontwerpdecreet in verband met het fonds hernieuwbare energiebronnen – de kosten van de hernieuwbare energiebronnen niet verhogen ten laste van de eindverbruiker ?

Zal de cumulatie van het certificatenstelsel met de gratis distributie van groene stroom de meerkost van de hernieuwbare energiebronnen niet overstijgen en bijgevolg de kritiek van de Europese Commissie uitlokken ?

Minister Steve Stevaert verklaart in antwoord op de opmerkingen van de VLD-fractie dat boetes en heffingen decretaal moeten verankerd worden. Deze zaken kunnen volgens de Raad van State niet bij wijze van uitvoeringsbesluiten geregeld worden.

De minister maakt zich sterk dat overheidssteun voor groene stroom geen probleem vormt zolang er maar geen sprake is van marktverstoring. Hij is het volkomen eens met de visie van de heer Eloi Glorieux dat kernenergie de stroom is die het

meest gesubsidieerd is als men alle kosten in rekening brengt.

In verband met de opmerking dat “stroom toch niet stopt aan de grenzen” verduidelijkt de minister dat de vooropgezette normen – 3% tegen 2004 en 5% tegen 2010 – enkel betrekking hebben op de inlandse productie. Europa gaat een veel hoger percentage vooropstellen. De minister wil dat hoger percentage graag onderschrijven, maar dat moet gerealiseerd worden via groene certificaten die niet stoppen aan de landsgrenzen. De minister wenst wel inlands een aantal minimale inspanningen leveren. Er is discussie over de inschatting van die inspanningen – de heer Eloi Glorieux vindt het bitter weinig, anderen vinden dat téveel – in elk geval is het een dwingende aanzet dat er iets gebeurt.

De minister pleit voor energierecuperatie in verband met projecten met watermolens en hoopt dat dergelijke initiatieven, zoals watermolens op de Zwalm, aangemoedigd worden in het kader van monumenten en landschappen. Hij verwijst naar soortgelijke initiatieven in Wales waar gradatie in duurzame stroom gepromoot wordt via extrabetoelaging van monumenten (National Trust).

De heer Carl Decaluwe verklaart dat er nogal wat ongenoegen leeft over de methode van aflevering van de groenestroomcertificaten. Hij had hieromtrent graag uitleg gekregen van een aantal experts en dringt aan op een hoorzitting hieromtrent.

Minister Steve Stevaert antwoordt dat er geen tegenstrijd bestaat tussen de certificaten afgeleverd op het Vlaamse niveau en het Europese niveau. Hij herinnert eraan dat noch de Raad van State, noch de MINA-raad hieromtrent bezwaren formuleerden.

In verband met de discussie of afvalverbranding al dan niet ondergebracht kan worden als duurzame energievorm, stelt de minister dat er daarvoor geen certificaat kan worden afgeleverd. Dat is logisch vanuit een ecologische visie. Indien Europa toch zou beslissen om voor afvalverbranding certificaten af te leveren, zal Vlaanderen dit moeten ondergaan.

De heer Jean Geraerts vraagt verduidelijking over de mate waarin de kleine gebruiker vanaf 1 januari groene stroom kan kopen : hoe zal dit concreet in zijn werk gaan ? Zal de vraag niet groter zijn dan het aanbod ?

Ook de heer Johan De Roo is van oordeel dat de ganse problematiek van de hernieuwbare energiebronnen en de groenestroomcertificaten in belangrijke mate afhankelijk is van de beschikbaarheid van groene stroom in de praktijk. De operationalisering ervan vergt een resem vergunningen gepaard gaande met administratieve rompslomp. Indien deze zaken niet operationeel zijn tegen 1 januari 2001 eist men ten aanzien van de intercomunales boetes als de normen van het decreet niet gehaald worden. Hetzelfde lid vraagt begrip en vreest dat men in hetzelfde sukkelstraatje geraakt als met het decreet op de ruimtelijke ordening waarvan de uitvoeringsbesluiten niet operationeel zijn. Hij vreest m.a.w. dat het decreet er wel zal zijn tegen 1 januari 2001 maar dat de uitvoering totaal niet op punt zal staan.

De minister herhaalt nogmaals dat er naar zijn aanvoelen er zich geen probleem zal stellen. Minister Van Mechelen heeft toegezegd dat hij zeer snel werk zal maken van het vergunningenbeleid.

Mevrouw Wivina Demeester – De Meyer uit de bekommernis dat de administratie Ruimtelijke Ordening – Stedebouw in de praktijk in een aantal gemeenten en steden niet in staat is de normale taken tijdig uit te voeren : zo kan men in Antwerpen geen stedenbouwkundig attest meer afleveren. Zij hoopt dus dat de minister zijn engagement kan honoreren.

De heer Johan De Roo benadrukt dat als duidelijk is dat er onvoldoende groene energie kan opgewekt worden, er ook geen boetes mogen opgelegd worden, zeker indien blijkt dat de aanvragers geblokkeerd worden op vlak van ruimtelijke ordening.

Minister Steve Stevaert verklaart dat er effectief veel aanvragen voor groene energieopwekking worden ingediend. De minister is het eens dat als goede aanvragen voor goede bestemmingen omwille van bureaucratische overwegingen worden vertraagd of afgewezen, het onredelijk zou zijn boetes op te leggen. De minister huldigt het principe dat als de overheid in gebreke blijft, de privésector daarvan niet het slachtoffer mag zijn.

De heer Jean Geraerts herinnert nogmaals aan de klacht van de kandidaat-netbeheerder CPTÉ tijdens het werkbezoek van deze commissie op 12 mei jl. waar werd verwezen naar klachten op vlak van ruimtelijke ordening : het ontbreken van vergunningen om kabels te leggen en posten op te richten.

De heer Eloi Glorieux repliceert dat het zielig is hoe bepaalde producenten nu plots het beleid verwijten dat ze geen duurzame energiebronnen kunnen uitbouwen. Hij blijft erbij dat de 3% norm in het decreet een gemakkelijk te halen norm is.

Hetzelfde lid noteert dat de minister belooft dat er binnen de maand een operationele richtlijn zal komen om de modaliteiten voor de inplanting van de windmolens mogelijk te maken.

De minister herhaalt dit engagement : minister Van Mechelen beschikt daarvoor over het personeel.

– *Inkomstenverlies van de gemeenten*

De heer Eddy Schuermans verklaart dat zijn fractie de idee steunt om de gemeenten te laten participeren in de vennootschappen, maar hij stelt zich de vraag of er geen overleg moet zijn met de federale overheid. In die optiek verwijst hij naar de federaal-gewestelijke “task force” die ervoor moet zorgen dat de lokale inkomsten gevrijwaard blijven op het ogenblik dat de vrijmaking er komt. Vooral de federale overheid puurt veel inkomsten uit de energiesector, die nog kunnen vergroot worden uit belastingen op de nieuwe handelsvennootschappen. Hij is van oordeel dat moet geijverd worden in overleg met de federale overheid om het inkomensverlies voor de gemeenten te compenseren.

De heer Jan Loones wil verduidelijking over de positie van de gemeenten in verband met het financieel gat dat er zal komen ingevolge de dividendinperking. Hij wenst niet dieper in te gaan op dit typisch Belgisch fenomeen dat nu dreigt te vervallen door de liberalisering. Er moet daarvoor wel een oplossing gevonden worden.

De heer Jacky Maes sluit zich aan bij de analyse van de heer Jan Loones en vraagt aandacht voor de problematiek van de inkomstenderving voor de gemeenten.

Minister Steve Stevaert repliceert dat men vroeger ontzettend veel middelen liet verloren gaan omdat de overheid toen oordeelde dat een privé-maatschappij een monopolie moest krijgen. Nu wordt er een poging ondernomen om dit monopolie af te bouwen via concurrentie. Zo kunnen distributeurs stroom tegen een correcte prijs inkopen en door die ruimte die er dan ontstaat – zelfs met dezelfde ristorno aan de gemeenten – kan de stroomprijs drastisch verlagen omdat men vroeger zijn stroom veel té duur aankocht. De intercommunales kochten hun stroom té duur aan. De middelen die nu vrijkomen door een betere aankoop kunnen nu ter

beschikking gesteld worden aan de consument. De vraag is wel hoever men de concurrentie laat spelen. Hoe minder men aan de gemeenten geeft, hoe lager de prijs voor de consument ; hoe meer men aan de gemeente schenkt via regelgeving, hoe hoger de prijs voor de consument. Al bij al is er wel een beduidend verschil dat vroeger wegvloede naar de aandeelhouders en dat nu zal zorgen voor prijsverlagingen.

Door het distributienetbeheer in handen te brengen van intercommunales zullen de inkomsten voor steden en gemeenten blijven gegenereerd worden. Door participatie in verkoopsvennootschappen kunnen de intercommunales extra middelen genereren. Er is een beduidend verschil tussen zuivere en gemengde intercommunales omdat de zuivere sector eigenaar is van zijn energiedistributienet en bij de gemengde sector de lokale overheid slechts voor een gedeelte eigenaar is.

De federale overheid zal de heffingen op het transportnet voor een gedeelte kunnen ristorneren naar de Vlaamse overheid.

De heer Carl Decaluwe wenst duidelijkheid over de concrete effectieve gevolgen van dit Elektriciteitsdecreet in al zijn aspecten voor de twee types van intercommunales : de zuivere en de gemengde.

Minister Steve Stevaert verduidelijkt dat de eindgevolgen voor beide types finaal gelijk zijn. Maar het grote verschil is dat vanuit de bekommernis van de terugvloei naar de gemeenten, de eigenheid van de intercommunale wezenlijk is. Zo is naar eigendomsstructuur een zuivere intercommunale voor 100% eigenaar van de distributienetten : steden en gemeenten zijn aandeelhouder. Als morgen de markt geliberaliseerd wordt, zullen de inkomsten voor de steden en gemeenten gegenereerd worden : dat zijn zekere inkomsten op het distributienet. Ter illustratie, verduidelijkt de minister dat IVEG voor 100% eigenaar is van zijn net : deze zuivere intercommunale moet dus niet betalen om volledig eigenaar te worden van het distributienet. Een gemengde intercommunale met een vergelijkbaar net waarvan b.v. slechts 50% eigendom is van steden en gemeenten, moet dus 50% ophoesten om volledige eigenaar te worden van dat net om hetzelfde rendement als IVEG te realiseren. Ofwel moeten de steden en gemeenten gegroepeerd in de gemengde intercommunale, dat geld lenen of een afspraak maken met Electrabel.

De heer Carl Decaluwe stelt dus vast dat in functie van de keuze van de gemeente voor een bepaald type van intercommunale, het budgettaire effect

anders zal zijn. Wat automatisch gevolgen heeft voor de inwoners van de gemeente.

De minister is het eens met deze analyse maar benadrukt dat deze situatie nu ook al bestaat. Vermits men in een gemengde intercommunale moet delen met de privé-partner ontvangt men ook minder. De winst van de intercommunales wordt a rato verdeeld in een materieel en immaterieel dividend. Maar eerst gebeurt er een afroming omdat de privé-partner wil mee delen in de winst. Die afroming is dan ten nadele van de gemeente. Gemeenten die opteren voor een zuivere intercommunale hebben echter theoretisch het net al in het verleden betaald. Een inhaaloperatie waarover echter niet de Vlaamse overheid beslist, kan er in bestaan dat de gemeenten aangesloten bij een gemengde intercommunale hun net kopen.

Maar de gemeenten van een zuivere intercommunale beschikken niet over financieringsintercommunales : ze hebben geen Electrabel aandelen. De gemengde dus wel. Een mogelijke piste is dat ze daaruit terugtreden en de middelen die daaruit voortvloeien, gebruiken om netten te kopen. Maar daar moeten de gemeenten zelf over beslissen.

I.v.m. de hoogte van de vergoeding voor het gebruik van het distributienetwerk moet rekening worden gehouden met de Europese regelgeving. Als men echter te doen heeft met een privé-partner moet men zeer voorzichtig tewerk gaan want anders deelt men een dividend uit aan die privé-partner.

De minister heeft de indruk uit contacten met burgemeesters, dat er in de CVP-fractie nogal een neiging ontstaat om proberen zo performant mogelijk op te rukken in de aandeelhoudersstructuur van de distributienetten om daar een nieuwe financieringsbron te vinden voor steden en gemeenten.

Tweede wezenlijk verschil tussen een zuivere en een gemengde intercommunale is – volgens de minister – dat de zuivere beschikt over een personeelskorps en dat de gemengde daar eigenlijk niet over beschikt. Als men dus overgaat naar de vrije markt kan de zuivere een verkooporganisatie oprichten – een zuivere intercommunale heeft al ervaring want die hebben reeds een verkoopdienst, terwijl een gemengde intercommunale dat niet heeft omdat ze de verkoopfunctie door de privé-partner liet verzorgen. De gemengde intercommunale is eerder een “bezitsintercommunale”.

De minister heeft wel begrepen dat de gemengde sector tesamen met Electrabel een vennootschap zal oprichten om die verkoop te organiseren.

De minister benadrukt ook dat de overheveling van de klanten essentieel is in dit decreet. Zijn stelling is dat de klanten “eigendom” zijn van steden en gemeenten en een belangrijke waarde hebben.

Moraal van het verhaal is volgens de minister, dat de daling van de inkomsten van de gemeenten als gevolg van de liberalisering niet zo spectaculair zal zijn voor de gemeenten zoals gevreesd. Voor de burgers en bedrijven zullen de prijzen vrij snel dalen omdat er zeer duur ingekocht wordt bij de producenten. Maar er moet ook met de federale wetgeving rekening worden gehouden. Zolang de intercommunales hun klanten niet vrijlaten, zijn ze verplicht bij het privébedrijf (de monopoliehouder) aan te kopen. Als de klanten vrij worden gemaakt, kunnen ze elders inkopen waardoor er een prijsverschil ontstaat. De prijzen van de verbruikers kunnen zo verlaagd worden zonder dat daardoor de inkomsten van de gemeenten drastisch gaan dalen. De minister verklaart dat hierbij ook moet rekening worden gehouden met de problematiek van de “typestatuten derde generatie” waartegen de minister gekant was. Dit gaat over afspraken die de intercommunales gemaakt hebben bij hun leveranciers. Maar ook dit zijn aspecten die niet op het Vlaamse niveau moeten geregeld worden : steden en gemeenten kunnen in het kader van het Pact van de gemeenten dat zelf organiseren.

Hij suggereert dat steden en gemeenten met de middelen die vrijkomen, participeren in een energiedistributienet met de bedoeling dat net zoveel mogelijk in overheidshanden te krijgen.

De minister verklaart dat er verschillende constructies mogelijk zijn : wel of niet participeren in verkoopsvennootschappen, transportbeheer via Elia d.m.v. een leasingformule zodat het transportnet in handen van de gemeenten komt.

De minister besluit dat hij de mening is toegedaan dat de terugvloei van ristornos naar de gemeenten niet onmiddellijk op korte termijn drastisch zal dalen. Er zijn daarover twee visies. Er is een strekking die poneert dat steden en gemeenten daarvoor geen ristorno moeten krijgen want dat is ten nadele van de gebruiker ; anderen verdedigen de stelling dat steden en gemeenten wel recht hebben op een stuk van de inkomsten.

De heer Carl Decaluwe resumeert dat de gemeenten een stuk inkomsten zullen kwijtspelen en dat de gebruiker er voordeel zal bijdoen omwille van de te verwachten prijsdalingen. Hij vraagt in welke mate er sprake is van een vestzak broekzakoperatie.

In welke orde grootte van bedragen wordt het “verlies” van de gemeenten geraamd en zullen de opbrengsten van aandelen in de distributienetten voldoende zijn om dat verlies op te vangen? Het lid vreest van niet, omdat het vooral om immateriële zaken gaat.

Hij vraagt of de Vlaamse regering een duidelijk scenario heeft om dat verlies voor de gemeenten beperkt te houden? Denkt men aan een energietaks of een tussenkomst vanuit het Gemeentefonds? Of is de beleidskeuze dat men de gemeenten in het kader van de responsabilisering aan hun lot overlaat?

De heer Jul Van Aperen sluit aan bij de stelling van de heer Carl Decaluwe. De inkomstenderving voor de gemeenten zou kunnen opgevangen worden via belastingen. Maar dat ligt natuurlijk moeilijk. Hij verklaart dat de burger nauwelijks weet heeft van het dividend dat de gemeenten via de intercommunale ontvangen. Het lid meent dat de meest zuivere formule erin bestaat dat de gebruiker de laagst mogelijke prijs betaalt maar in ruil wel een energiebelasting moet dragen. Maar een dergelijke formule is vanzelfsprekend niet populair bij de gemeentebesturen omdat men dan bovenop de personenbelasting een energiebelasting introduceert.

De minister repliceert dat deze problematiek niet het voorwerp is van dit decreet. Hij benadrukt dat elke dag dat er gewacht wordt dit de Vlaamse Gemeenschap ontzettend veel geld kost. Naast de vestzak broekzakoperatie is er volgens de minister nog een “binnenzakje” dat men altijd vergeet. Er is een derde partner – de privépartner – die een stuk van de winst wenst. De minister verklaart dat er intercommunales zijn die 1,5 miljard frank teveel betalen voor de aankoop van stroom – 1,80 frank per eenheid. Zo betaalt een bedrijf veel minder in aankoopsprijs voor zijn stroom dan een intercommunale die 40 gemeenten bevoorraadt!

Welke mogelijkheden hebben de gemeenten om hun inkomsten op peil te houden?

Testaankoop zal pleiten om de elektriciteitsfactuur zo performant mogelijk te maken. Steden en gemeenten zullen ijveren om hun inkomsten op peil te houden. De minister maakt zich sterk dat als de

vergoeding voor het netbeheer op een redelijk niveau is, de gemeenten zeker tweederden van hun vroegere inkomsten kunnen recupereren. Voor het resterende één derde komt er wellicht soelaas van de federale overheid en kunnen er inkomsten gegenereerd worden uit participaties in de verkoopsvennootschappen.

In antwoord op de vraag van de heer Carl Decaluwe m.b.t. de orde grootte van de dividenden in de elektriciteitssector verduidelijkt de minister dat het over 11,8 miljard frank gaat voor de gemengde intercommunales en een bedrag van 3,8 miljard frank voor de zuivere sector.

Minister Steve Stevaert is van oordeel dat het pleidooi van de heer Eddy Schuermans voor een versnelde liberalisering haaks staat op de stellingen die de heer Carl Decaluwe verdedigt.

De heer Carl Decaluwe repliceert dat hij gewoon de vraag stelt naar de gevolgen van dit decreet. Hij onthoudt uit het antwoord van de minister dat de gemeenten hun verantwoordelijkheid moeten nemen en dat indien er een (financieel) verschil optreedt tussen de huidige situatie en de nieuwe toestand, zij geen soelaas moeten verwachten van het Vlaamse niveau om financieel bij te sturen.

De heer André Denys stelt vast dat het debat gevoerd wordt tussen zij die naast hun parlementair mandaat een gemeentelijk mandaat bekleden en zij die dat niet doen. Er moeten keuzes gemaakt worden: men is eerst Vlaams parlamentslid en dan moet het belang van de burger primeren. Zijn uitgangspunt is dat het gevolg van het Elektriciteitsdecreet moet zijn dat het een netto-operatie moet zijn met nettowinst voor de burger, en bijgevolg minder inkomsten voor de gemeenten. Hij pleit voor het zuiver maken van de bestaande situatie – een verkapte belasting – omdat het belang van de burger moet primeren. De gemeenten moeten in het kader van de gemeentelijke autonomie maar zelf een invulling geven aan deze problematiek.

Hetzelfde lid vraagt verduidelijking over de toelichting van de minister waar gesteld wordt dat de gemeenten in de functie van netbeheerder “gebonden klanten die vrije klanten worden, kan overdragen naar een leverancier van hun keuze”. Hij vraagt hoe dit te rijmen valt met de vrije concurrentie: is dit geen middel om op verkapte wijze opnieuw een monopolie in stand te houden?

De heer Jean Geraerts sluit aan bij de laatste stelling van de heer André Denys: de gemeenten hebben hun netwerk overgedragen aan een aantal in-

tercommunales. De liberalisering gaat zo ver gaan dat de kleingebruiker vrij zal zijn om zijn stroom aan te kopen waar hij dat wenst. De gemeenten verliezen dan hun inkomsten. Het lid vraagt of de gemeenten dan niet geneigd zullen zijn belastingen te heffen om hun inkomsten veilig te stellen ?

De heer Carl Decaluwe verklaart dat iedereen het erover eens is dat de gemeenten een inkomstenderving zullen kennen met het nieuwe systeem. De boodschap naar de gemeenten moet duidelijk zijn dat de gemeentelijke autonomie speelt en dat er vanuit de Vlaamse regering geen budgettaire aanpassing zal gebeuren.

De heer Robert Voorhamme nuanceert dat dit decreet tot doel heeft om zo snel mogelijk de gemeenten in staat te stellen om te kunnen inspelen op een evolutie in de elektriciteitssector die vanuit Europa wordt opgelegd. Het is niet de schuld van de Vlaamse overheid. Deze zorgt juist dat gemeenten niet talmen om te zoeken naar een structuur om erger te vermijden. In die optiek vindt hij de gevoerde discussie niet relevant.

Hetzelfde lid vindt het een goede zaak dat er een duidelijke scheiding tussen netbeheerder en de andere elementen die met elektriciteitsvoorziening te maken hebben – producenten, leveranciers,... wordt beoogd. Het lid vraagt hoe die terechte keuze voor een scheiding moet vertaald worden naar de derde generatie statuten ? Hoe kan dat principe van onafhankelijkheid concreet in die gemengde intercommunales waar dat vandaag totaal niet het geval is, gegarandeerd worden ? Betekent zulks juridisch dat deze derde generatie statuten moeten herbekeken worden ?

De heer Ludwig Caluwé is het niet eens met de stelling van de minister dat het pleidooi (van de heer Eddy Schuermans) voor een versnelde liberalisering het probleem voor de gemeenten zal vergroten. Hij is van oordeel dat de gemeenten wel versneld met het financiële probleem zullen worden geconfronteerd en keuzes moeten maken. Hij ziet drie mogelijke oplossingen. Ofwel laat men de gemeenten maximaal participeren in het systeem met als finaliteit dat ze hetzelfde nettoresultaat boeken, ofwel komt er een (financiële) compensatie vanuit de Vlaamse overheid, ofwel moeten de gemeenten zelf hun verantwoordelijkheid nemen.

De minister repliceert dat een versnelling wel het probleem voor de gemeenten vergroot omdat de steden en gemeenten nog niet over het instrumentarium beschikken en derhalve hun klanten niet kunnen overdragen.

De minister is het niet eens dat de klanten in dat systeem niet de vrijheid hebben om te kiezen. De vraag is wie de klanten beheert. Het is belangrijk dat de gemeenten de klanten die in de geest van de wet van 1925 eigendom waren van de gemeenten, niet ineens laten vertrekken. De klanten vertegenwoordigen een belangrijke waarde, een soort van handelsfonds. Het is daarom volgens de minister, een goede zaak dat de intercommunales vennootschappen oprichten en hun klanten daarin onderbrengen. In de zuivere intercommunales zal dit ook gebeuren. Eens dat dit instrumentarium operationeel is, kan de concurrentie voluit spelen. De minister benadrukt dat deze werkwijze niet in tegenstrijd is met de liberalisering.

In verband met de geopperde piste om te putten uit het Gemeentefonds, repliceert de minister dat het zeker voor de energiesector niet de bedoeling is van de Vlaamse overheid om de steden en gemeenten financieel bij te springen. De minister stelt nogmaals het bestaande persverse aankoopmechanisme van stroom in Vlaanderen aan de kaak en benadrukt dat dit mechanisme bovendien niet transparent was en bijzonder nadelig was en is voor de kleine gebruiker. De kleingebruiker moest voor zijn stroom gemeentelijke fiscaliteit ophoesten terwijl de grote bedrijven rechtstreeks zonder fiscaliteit bevoorrad werd.

De heer Carl Decaluwe is het eens met de laatste bemerking van de minister. In verband met het amendement van de heren Eddy Schuermans en Carl Decaluwe (amendement nr.1) dat ertoe strekt de timing van de opening van de markt te versnellen (m.i.v. 2002), stelt hetzelfde lid vast dat de minister antwoordt dat een versnelling de problemen zal vergroten omwille van het gegeven dat de structuren niet klaar zijn. Hij vraagt naar een duidelijke kalender : hoe lang zal het duren voor de structuren er zullen zijn ? Hij is van oordeel dat de minister daarbij ook een verantwoordelijkheid moet opnemen door de gemeenten te stimuleren. Hij wenst duidelijkheid van de regering of er bezwaar is dat de gemeenten via zuivere financieringsintercommunales kunnen participeren in leveringsbedrijven ?

De minister repliceert dat hij daar geen bezwaar tegen heeft, maar dat die piste niet zijn voorkeur wegdraagt. Hij is van oordeel dat het beter is dat gemeenten (uit de gemengde sector) de middelen van de financieringsintercommunales aanwenden om zich in te kopen in het distributienet, eerder dan te participeren in de verkoopssector. Het is wel nuttig dat ze onderhandelen om in de verkoopssector te participeren niet zozeer op basis van geldin-

breng maar op basis van hun klanten waaraan een waarde moet toegekend worden. Door een waarde aan de klanten toe te kennen, kunnen steden en gemeenten daaruit ook middelen genereren.

– *De waarde van het klantenbestand : de gebruiker*

De heer André Denys begrijpt dat dit decreet in het kader van de nakende liberalisering de politieke keuze maakte voor een strikte scheiding tussen de netbeheerder en de verkoop. Deze keuze ligt in de lijn van het regeerakkoord. De financiële kost van deze operatie voor de gemeenten wordt verzacht door de idee van het klantenbestand dat een waarde heeft en wordt overgedragen. Het lid wenst dit dossier even te vergelijken met het GSM-dossier waar ook geliberaliseerd wordt maar echter gewerkt wordt met licenties. Hij vraagt zich af wat de waarde is van een klantenbestand als het overgeheveld wordt naar een verkoper die onmiddellijk geconfronteerd wordt met een concurrentie waar hij geen enkele vat op heeft ?

De heer Robert Voorhamme repliceert dat ook moet rekening gehouden worden met de commerciële administratie van de intercommunale.

De heer Jul Van Aperen heeft dezelfde bedenking. Wat is de waarde van het klantenbestand als morgen elke klant afzonderlijk vrij zijn stroom kan aankopen waar hij wil ? Hij is van oordeel dat dit klantenbestand geen waarde heeft in een geliberaliseerde markt.

De minister repliceert dat men met dergelijke afspraken de steden en gemeenten benadeelt. Zijn stelling is dat de intercommunales zelf kiezen hoe ze een handelsvennootschap oprichten en op welke wijze ze hun klanten overdragen. De minister stelt vast dat de ervaring van het buitenland leert dat bij een liberalisering slechts 10% van de klanten verandert van leverancier. Een merknaam heeft dus wel intrinsieke waarde en hij maakt zich sterk dat b.v. in Limburg de klanten wel twee keer nadenken vooraleer ze van Interelectra overstappen naar een andere maatschappij.

De heer Ludwig Caluwé vermeldt dat er in Vlaanderen ook nog 4 gemeenten zijn die een eigen regie hebben : met name Izegem, Essen, Merksplas en Vorselaar. Wat zijn de concrete gevolgen voor deze gemeenten : zijn die vergelijkbaar met de positie van de zuivere intercommunales ?

De minister antwoordt dat deze 4 gemeenten kunnen vergeleken worden met de zuivere intercommunales met die nuance dat ze nog meer vrijheid

hebben. Zij worden volledig vrij en kunnen mits onderhandelingen goede afspraken maken.

De heer André Denys stelt vast dat de netbeheerder een monopolie krijgt en een bevoorrechte relatie met de verkoper heeft. Concreet betekent dit dat de monopolist-netbeheerder een bevoorrechte verhouding heeft met de nieuw op te richten verkoopsvennootschap waarnaar het klantenbestand wordt overgeheveld. Hij vindt dit een zeer gevaarlijke situatie en vraagt zich af of dit geen handicap betekent voor een werkelijke liberalisering.

Minister Steve Stevaert ontkent dat er een gevaar bestaat. Hij benadrukt dat er bewust werd geopteerd voor een duidelijke scheiding – producenten, leveranciers en tussenpersonen onthouden zich van iedere bemoeïing van taken die aan de netbeheerder zijn opgedragen – maar dat hij het historisch vermogen van de gemeenten ook niet wil laten verloren gaan met één pennetrek.

De minister benadrukt nogmaals dat er echte concurrentie zal optreden. De vraag stelt zich wel waarin men geïnteresseerd is ? Welke spelers gaan zich richten tot welke klanten : wie zal de Seefhoek in Antwerpen bevoorraden ? Men zal dus niche-spelers krijgen.

Mevrouw Wivina Demeester – De Meyer vraagt wat er vanaf de inwerkingtreding van dit decreet verandert voor de kleine gebruiker, de man in de straat ?

De minister repliceert dat er niets verandert zolang er niet geliberaliseerd is tot op het niveau van de burger. De minister weigert zich echter vast te pinnen op een tijdschema.

De heer Carl Decaluwe stelt voor toch een deadline te hanteren met de bedoeling dat de gemeenten gestimuleerd worden structuren op te zetten. Hij herhaalt zijn vraag naar de timing rond het opzetten van structuren en de vraag of de Vlaamse overheid al dan niet bereid is het financieel gat dat zal ontstaan voor de gemeenten op één of andere manier te helpen dichten ?

Mevrouw Wivina Demeester – De Meyer herhaalt wat er echt concreet verandert voor de gebruiker als dit decreet wordt gestemd ? Wat zijn de concrete gevolgen voor de burger : prijsverlagingen, vrijheid om energie te kopen, hoe concurrentieel zal de keuze zijn, zal het bv. goedkoper zijn in Essen ?

Minister Steve Stevaert repliceert dat dit afhankelijk is van het type van gebruiker. Is hij ecologisch

bewust, dan kan hij opteren voor groene stroom want die wordt vanaf 1 januari geliberaliseerd. De minister verklaart dat hij op een aantal vragen moeilijk kan antwoorden. Een aantal spelers op de markt zouden de atlas van Kesteloot kunnen hanteren om hun aanbod af te stemmen. Men zal zeker nichespelers krijgen die zich specialiseren in o.m. groene stroom, de grote gebruikers. Men zal waarschijnlijk stroom kunnen kopen in warenhuizen. Hij is van oordeel dat de verkoopsorganisaties waarschijnlijk mikken op de traditionele klanten.

De minister herhaalt dat de ervaring in het buitenland wel leert dat de vroegere dienstverleners zeer veel klanten aan zich kunnen blijven binden.

In antwoord op de herhaalde vragen van de heer Carl Decaluwe naar de timing rond het opzetten van structuren en de vraag of de Vlaamse overheid al dan niet bereid is het financieel gat dat zal ontstaan voor de gemeenten op één of andere manier te helpen dichten, verklaart de minister dat dit afhangt van de steden en gemeenten. Hij weigert zich vast te pinnen op een datum en is daarom gekant tegen het amendement ingediend door de CVP-fractie. Het is verder niet de bedoeling vanuit de bevoegdheid Energie middelen ter beschikking te stellen om compensaties uit te werken voor de al dan niet derving van inkomsten. Dit kan niet gebeuren via het Gemeentefonds omdat de minontvangsten verschillen van gemeente tot gemeente. Dat is afhankelijk van het type van gemeente : een gemeente als het Limburgse Wellen zal wellicht zwaar getroffen worden omdat er een aantal bedrijven zijn op het grondgebied van deze gemeente die bevoorradat werden via het gemeentelijke systeem. Hij verduidelijkt dat het plaatje enorm verschillend zal zijn en dat het technisch schier onmogelijk is om middelen ter compensatie te verdelen onder de gemeenten. Concluderend bevestigt de minister nogmaals dat het Gemeentefonds dus niet kan aangesproken worden om eventuele minontvangsten te compenseren.

De heer Johan De Roo stelt vast dat de minister herhaaldelijk heeft verklaard in de pers dat de prijzen voor elektriciteit zullen dalen. In België ligt trouwens de prijs voor de primaire energie een stuk hoger dan elders in de ons omringende landen. Het lid is van oordeel dat daarvoor meerdere verklaringen voor zijn. Het heeft ook te maken met de structuur van de elektriciteitsmarkt, de loonkost en de fiscaliteit op de producenten hoger is dan in bv. Frankrijk waar EDF geen zware belastingen moet betalen.

Hetzelfde lid wenst zijn bekommernis te uiten over de gemeentelijke financiën die wellicht door de li-

beralisering onder druk komen te staan. Hij ziet een aantal mogelijkheden : ofwel het aandeel in de eigendom van de distributienetten verhogen, ofwel participeren in verkoopsmaatschappijen – maar hij begreep dat de minister daar geen voorstander voor is -, ofwel investeren in hernieuwbare energie en de verkoop van groenestroomcertificaten. De heer Johan De Roo wenst duidelijkheid over de looptijd van contracten. In het kader daarvan zitten de gemengde intercommunales met derdegeneratiecontracten met een looptijd tot 2006 – voor 75% zelfs tot 2011. Hij vraagt wanneer de regels voor de liberalisering tenvolle zullen spelen voor de zuivere intercommunales ? De heer Johan De Roo herinnert aan een parlementaire vraag over dat thema die echter nooit werd beantwoord door één van de voorgangers van de minister. Hij vraagt of de zuivere en de gemengde intercommunales in dit decreet op dezelfde voet worden behandeld ?

De heer Johan De Roo verklaart dat vandaag de gemeenten van de gemengde intercommunales meestal verbonden zijn aan zuivere financieringsintercommunales ter financiering van de distributie. Men is geneigd aandelen te verkopen in ruil voor een participatie in de transportmaatschappij. In hoeverre hebben de gemeenten nu juridisch de kans om transmissienetbeheerder te worden en de vorm van een n.v. aan te nemen.

De heer Johan De Roo stelt vast dat de zuivere intercommunales reeds een eigen personeelsbestand heeft. Is het zo dat in de gemengde sector het personeel overkomt naar de intercommunales ?

Wat de timing van de omvorming betreft, benadrukt hetzelfde lid dat zeker moet rekening worden gehouden met de gemeenteraadsverkiezingen van oktober. Het heeft geen enkele zin om nu nog dit jaar de structuren aan te passen.

Minister Steve Stevaert is het eens dat met nakende gemeenteraadsverkiezingen de nodige beslissingen in alle sereniteit moeten worden getroffen.

Op de vraag of alle intercommunales op gelijke voet worden behandeld, antwoordt de minister dat uiteraard ze gelijk worden behandeld maar dat ze wel verschillend van aard zijn en dat dit gegeven niet via dit decreet kan opgelost worden.

Transport is een federale aangelegenheid. Indien er middelen vrijkomen via financieringsintercommunales dan kunnen de lokale overheid oordelen om deze middelen te investeren in het transportnet. Evenzeer kan echter worden geopteerd deze middelen te gebruiken voor het distributienet of in de

verkoopsvennootschap. De minister herhaalt dat hij het een goede zaak vindt dat de gemeenten participeren in de verkoopsvennootschappen maar enkel als ze die middelen niet moeten lenen. Het lijkt hem beter te participeren in een materieel verankerd goed dan in een verkoopsvennootschap waar het kapitaal veel vluchtiger is.

Op de vraag wanneer de intercommunales vrij zijn om aan te kopen en of er een verschil is tussen een gemengde en een zuivere intercommunale, verklaart de minister dat er in principe geen verschil is, maar de gemengde sector heeft zich contractueel verbonden via typestatuten terwijl de zuivere sector een verschillend beeld geeft. Sowieso kunnen de intercommunales vrij aankopen als de klanten vrij zijn. Hij heeft de indruk dat de contractuele verbintenissen onder zeer zware druk staan omdat de economische omgevingsfactoren drastisch gewijzigd zijn. Zo is bv. de gemeente Essen totaal vrij.

De minister is het eens met de heer Johan De Roo dat de prijszetting niet alleen door de inkoop bepaald wordt maar ook door andere factoren zoals de loonkost. M.b.t. de overheveling van personeel verduidelijkt de minister dat het personeel niet naar de intercommunales wordt overgeheveld. Hij verklaart dat de discussie ook aan bod zal komen in de zuivere intercommunales : de vraag stelt zich of ambtenaren die daar nu tewerkgesteld zijn, zullen overstappen naar de verkooporganisatie waardoor ze geen ambtenarenstatuut meer hebben.

Op de vraag van de heer Jan Loones hoe de markt zal evolueren, stelt de minister dat hij verwacht dat in een eerste periode het netbeheer een zaak wordt van de intercommunales en dat de verkooporganisaties een totaal verschillend beeld zullen geven in Vlaanderen. De minister verwacht niet dat er gigantisch zal "geswapt" worden : de klantenbinding zal groter zijn dan verwacht als men een goede service kan bieden.

De heer Robert Voorhamme verwacht een evolutie die vergelijkbaar is met de evolutie in de markt van de telefonie waar de bedrijven meer fluctueren en de residentiële gebruiker minder verandert.

– *Openbare dienstverplichtingen*

De heer Eloi Glorieux betreurt het dat het REG-beleid niet meer gedetailleerd werd in dit ontwerp-decreet. Hij hoopt dat dit euvel kan opgevangen worden in de uitvoeringsbesluiten. Hij vindt het belangrijk dat aan dit segment van duurzame energie belang wordt gehecht : er moeten enerzijds duurzame energiebronnen ontwikkeld worden,

maar anderzijds moet er spaarzaam met energie worden omgesprongen. In dat verband vraagt hij naar een stand van zaken van de inventaris die Vireg opmaakt van de energiebesparingsmogelijkheden in de diverse sectoren.

Hetzelfde lid verwijst naar de REG-normen die aan de leveranciers en de klanten kunnen worden opgelegd. Hieromtrent kreeg hij graag enige verduidelijking. Hij pleit ervoor het REG-fonds en het Sociaal Fonds over te hevelen naar de gewesten zodat er een ernstig REG-beleid kan gevoerd worden.

M.b.t. de tweede pijler van een duurzaam energie-beleid stelt de heer Eloi Glorieux vast dat Europa streeft naar harmonisering van de hernieuwbare energiebronnen. Daarbij worden twee pistes uitgestippeld. Enerzijds het invoeren van groenestroomcertificaten ter controle van opgelegde minimum marktaandelen voor hernieuwbare energie, anderzijds de uitbouw van productie-installaties op basis van hernieuwbare energiebronnen door aanbestedingsprocedures. De Vlaamse regering kiest voor de eerste piste : groenestroomcertificaten. Hij wenst de motivatie van deze keuze van de Vlaamse overheid.

In verband met de normen van hernieuwbare energie is er de vaststelling dat Vlaanderen in het verleden slecht scoorde. Dit had vooral te maken met de monopoliepositie van het elektriciteitsbedrijf dat duidelijk voor een ander beleid koos. Hij is van oordeel dat de vooropgezette normen – 3% in 2004 en 5% in 2010 té weinig ambitieus zijn. Wetenschappelijke studies – o.m. studies van ODE en studies van de Europese Commissie – schatten immers het technisch potentieel in Vlaanderen veel hoger in : in een "trendscenario" spreekt men van 23,5%, in een "regscenario" is er zelfs sprake van 45,5%. Hij vindt dan het zeer schamel om slechts 5% voor 2010 voorop te stellen, zelfs als men rekening houdt met een economisch realiseerbaar potentieel.

De heer André Denys wenst te vernemen of het principe van de universele dienstverlening – iedereen heeft recht op stroom – te verzoenen is met het gegeven dat de geliberaliseerde markt zal gedifferentieerd zijn : er zullen nichespelers zijn die zich toeleggen op specifieke doelgroepen, de ene of andere niche.

De heer Robert Voorhamme is van oordeel dat niche-aspecten niet noodzakelijk in tegenstrijd zijn met het principe van de universele dienstverlening.

De heer André Denys is van oordeel dat het principe van universele dienstverlening toch impliceert dat een elektriciteitsbedrijf in een bepaald gebied in alle straten in alle huizen stroom moet aan bieden. Hij stelt dat in een geliberaliseerde markt wellicht bepaalde maatschappijen zich enkel gaan toespitsen op de bedrijven en daartoe een speciaal tarief voorstellen. Het lid vraagt of dit wel kan in de filosofie van het decreet ?

Minister Steve Stevaert benadrukt dat de universele dienstverlening kan gegarandeerd worden via het systeem van aflevering van vergunningen aan netbeheerders en leveranciers. Er moet zeker op toegezien worden dat de universele dienstverlening gevrijwaard wordt. De minister maakt een vergelijking met de benadering van de klanten in de verzekeringssector. Profielen van klanten worden benaderd met profielen van de producten en de prijszetting. Hij benadrukt dat in het kader van de universele dienstverlening éénieder moet van stroom worden voorzien. Dit vergt een aantal instrumenten. Men moet echter ook niet vergeten dat België achternainkt. Onze sociale stroomtarieven lagen hoger dan de normale tarieven die gelden in andere landen. Er is dus ruimte om wat te doen aan de prijszetting.

– *Reguleringsinstantie*

De heer André Denys stelt vast dat de op te richten reguleringsinstantie een zeer centralistisch orgaan wordt : controle maar ook aanwijzen van netbeheerders, afleveren van vergunningen.

De heer Robert Voorhamme nuanceert dat men rekening moet houden met een quasi bindend advies van de gemeenten. De regulator kan slechts afwijken van het advies (van de gemeente) voor zover degene die wordt voorgesteld niet voldoet aan de kwaliteitsvoorwaarden.

De heer André Denys is het eens dat de regulator vergunningen aflevert maar hij heeft wel problemen met het gegeven dat de regulator netbeheerders aanwijst. Dat geeft hem de indruk dat men van bovenuit het landschap zal “verkavelen”. Hij is de mening toegedaan dat de reguleringsinstantie teveel macht krijgt toegewezen : voor oplossing van geschillen wordt binnen de reguleringsinstantie een bemiddelings- en arbitragedienst opgericht.

De heer Robert Voorhamme nuanceert dat er een arbitrageinstantie bij decreet wordt ingesteld.

De minister repliceert dat hij begrip heeft voor de bekommernis van de heer André Denys maar dat

men juist om de concurrentie goed te organiseren, nood heeft aan een sterke reguleringsinstantie om te controleren. De minister is van oordeel dat bepaalde privéinstanties zullen proberen de facto de markt opnieuw te sluiten. Daarom is hij voorstander dat het transportnet in overheidshanden komt om de concurrentie tenvolle te laten spelen. De ervaring uit het buitenland leert dat bij een liberalisering die ongecontroleerd gebeurt, er in de praktijk geen sprake is van een liberalisering.

De heer André Denys benadrukt dat hij een fervent voorstander is van een sterke mededingingsinstantie die toekijkt of de mededinging correct gebeurt. Hetzelfde lid heeft de indruk dat de reguleringsinstantie zoals ze in het Elektriciteitsdecreet wordt geconcipieerd, teveel rechter en partij te spelen : ze doet teveel aan invulling.

De heer Robert Voorhamme repliceert dat er op een objectieve manier moet kunnen toegekeken worden of de scheiding tussen productie en distributie die in het decreet vervat zit, effectief wordt doorgevoerd op het terrein. Er is dus een effectieve controle noodzakelijk, zeker als men weet hoe creatief men in het verleden geweest is in de elektriciteitssector om zijn invloedssfeer te behouden ondanks bepaalde regelgeving. Er is verder ook nood aan kwaliteitsbewaking van het netwerk dat voor lange termijnen in handen komt van feitelijke monopolies. Het lid meent dat men de rol en de opdracht van de regulator kan vergelijken met de functies van het BIPT : het gaat daar niet enkel over de controle op de concurrentievrijheid maar ook kwaliteitsbewaking zit in het takenpakket van het BIPT.

De heer André Denys resumeert dat de reguleringsinstantie een drievoudige functie krijgt. In de eerste plaats bewaker van de scheiding tussen netbeheer en verkoop ; verder de vrijwaring van de mededinging en tenslotte kwaliteitsbewaking.

Minister Steve Stevaert verwijst terzake naar artikel 29 van het ontwerp dat duidelijkheid verschaft.

De heer André Denys wenst duidelijkheid over de verschillende reguleringsinstanties op federaal en Vlaams niveau : het Controlecomité voor de Elektriciteit en het Gas en de Commissie voor de regulering van elektriciteit op het federale vlak enerzijds, en de reguleringsinstantie op het Vlaams niveau anderzijds. Hij vraagt naar de verhoudingen en mogelijke overlappingsen tussen deze verschillende instanties.

Hetzelfde lid vraagt of het zinvol is dat het federale Controlecomité nog blijft verder bestaan ?

Minister Steve Stevaert herhaalt dat het zijn filosofie is dat we maximaal onze bevoegdheden uitputten. Hij is er zich van bewust dat het Controlecomité nog een minimale bevoegdheid overhoudt. Hun belangrijkste opdracht nl. tarievenbeleid verdwijnt. Het is echter aan de federale overheid te beslissen of men deze instantie behoudt.

De heer Jan Loones vraagt duidelijkheid over de wens van de intercommunales om een vaste prijs te bepalen voor het transport : is dit een federale materie ? Ook mevrouw Wivina Demeester – De Meyer vraagt duidelijkheid : zij stelt vast dat in artikel 2 waar de definities worden opgesomd er geen definitie van reguleringsinstantie wordt opgesomd. Pas in artikel 27 wordt de reguleringsinstantie gedefinieerd. Is het de nieuw op te richten reguleringsinstantie die volgens artikel 5 de netbeheerder aanduidt ? Zij is van oordeel dat de opbouw van het decreet in die optiek moet herbekeken worden.

Minister Steve Stevaert verklaart dat een definitie van reguleringsinstantie eventueel opgenomen kan worden in artikel 2. Naar de vraag van de heer Jan Loones i.v.m. de prijsbepaling, antwoordt de minister dat er een protocol zal worden afgesloten worden met de federale overheid.

Op vraag van de commissie engageert de minister zich een nota neer te leggen omtrent de reguleringsinstanties in de Belgische elektriciteits- en aardgassector (zie bijlage II).

– Overige aspecten

De heer Johan De Roo is van oordeel dat het niet verstandig is de wet van 1925 eenvoudig af te schaffen voor wat het Vlaams Gewest betreft. Hij stelt dat in deze wet nochtans heel wat bepalingen vervat zitten die noodzakelijk zijn voor een vlotte exploitatie en die rechten verlenen aan de gemeenten (snoeirecht, plaatsen van bovengrondse leidingen). Hij vraagt hoe men die zaken zal aanpakken ?

Minister Steve Stevaert repliceert dat de wet van 1925 niet zal afgeschaft worden. Enkel de aspecten die nu geregeld worden in het Vlaams decreet worden afgeschaft. Hij kondigt in dat verband een amendement aan dat zal neergelegd worden om artikel 40 van het ontwerpdecreet te verfijnen en te verduidelijken.

De heer Jul Van Aperen vraagt verduidelijking over de wijze waarop het Fonds hernieuwbare energiebronnen zal gespijsd worden. Hij verwijst naar artikel 26 van het ontwerpdecreet en vraagt hoe dit concreet zal in zijn werk gaan.

Minister Steve Stevaert antwoordt dat dit fonds zal gespijsd worden met heffingen. Heffingen houden een tegenprestatie in voor een dienst ten voordele van een heffingsplichtige en kunnen niet beschouwd worden als een belasting. Het is duidelijk dat de invoering van deze heffing dient gebeuren via een decreetsbepaling die de heffingsplichtige, de heffingsgrondslag en de aanslagvoet vastlegt. Ook vanuit de energiesector kunnen middelen toegewezen worden aan dit fonds voor de financiering van de openbare dienstverplichtingen. De federale regering heeft het voornemen om een energiebelasting in te voeren voor de financiering van het sociale energiebeleid en het beleid inzake het REG. Er kunnen financiële middelen doorgestort worden naar het Vlaams Gewest.

De heer Jul Van Aperen vraagt of er hieromtrent reeds een akkoord bestaat met de federale regering ?

De minister verwijst naar de opgerichte “task force” waar er overleg is en waar blijkt dat de visies daaromtrent gelijklopend zijn.

II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

De minister verduidelijkt dat artikel 1 bepaalt dat het Elektriciteitsdecreet een gewestaangelegenheid regelt. Het Elektriciteitsdecreet beoogt de omzetting van de Europese richtlijn van 19 december 1996 voor wat de gewestelijke energiebevoegdheden betreft, terwijl de federale wet van 29 april 1999 de omzetting van dezelfde richtlijn regelt voor wat de federale energiebevoegdheden betreft.

Het artikel 1 wordt zonder opmerkingen met 12 stemmen aangenomen.

Artikel 2

De minister verduidelijkt dat artikel 2 een overzicht geeft van de verschillende definities. De meeste definities werden overgenomen uit de Eu-

ropese richtlijn van 19 december 1996 of uit de federale wet van 29 april 1999.

Zoals gevraagd tijdens de commissievergadering van 25 mei 2000 stelt de minister voor om een definitie voor de reguleringsinstantie toe te voegen.

Door de heren Jul Van Aperen, Robert Voorhamme, Eloi Glorieux en Jan Loones wordt een amendement in die zin ingediend (amendement nr. 3 Vl. Parl. Stuk 285 (1999-2000) – Nr. 3). Het strekt ertoe een 21° toe te voegen dat luidt : “ 21° reguleringsinstantie : de instelling van openbaar nut die instaat voor de regulering, de controle en de transparantie van de Vlaamse elektriciteitsmarkt en opgericht wordt door artikel 27”.

De heer Carl Decaluwe verklaart dat tijdens de hoorzittingen gewezen is op het onderscheid tussen enerzijds de netten van 36/30 kV tot 70 kV en anderzijds de netten van de distributie-intercommunales. Hoe wil de minister dat onderscheid vertalen in zijn uitvoeringsbesluiten ? Zal de minister een duidelijk onderscheid maken tussen het beheer van 36/30 tot 70 kV en het beheer van de netten van de distributie-intercommunales ? Kunnen de huidige distributienetbeheerders in de toekomst bijkomende netten tussen 36/30 en 70 kV beheren ? En zo ja, onder welke voorwaarden ?

In verband met de definitie van distributienet stelt de heer Ludwig Caluwé vast dat volgens de memorie van toelichting lijnen geen deel uitmaken van het distributienet ? Hij wenst daaromtrent verduidelijking.

De minister verduidelijkt dat het inderdaad belangrijk is dat er geen discussie mogelijk is over de definities.

M.b.t. de definitie van “afnemer” stelt de minister dat gezien de bevoegdheidsverdeling enkel een afnemer via netten of lijnen waarvan de nominale spanning lager is dan of gelijk aan 70 kV, bedoeld wordt.

In verband met de definitie van “directe lijn” verduidelijkt de minister dat “een directe lijn een elektrische leiding is die loopt van een productie-installatie naar een eindafnemer”.

Het “distributienet” ten slotte bestaat uit het binnen een geografisch afgebakend geheel van verbindingen. Private lijnen gelegen op het terrein van een producent of eindafnemer maken geen deel uit van het distributienet.

Het is mogelijk dat zich binnen een geografisch afgebakend gebied verschillende distributienetten bevinden die de plaatselijke verdeling van elektriciteit op een verschillende nominale spanning uitvoeren. Er kan bijvoorbeeld een distributienet gedefinieerd worden tot 36 kV en een ander distributienet vanaf 36 kV tot en met 70 kV. Deze distributienetten kunnen dan onder hetzelfde beheer staan of onder de verantwoordelijkheid van verschillende netbeheerders ressorteren. Deze tekst staat in de memorie van toelichting en maakt het theoretisch mogelijk dat een instantie het net van 36 kV tot en met 70 kV beheert en dat de bestaande intercommunales de netten tot en met 15 kV beheren.

De heer Ludwig Caluwé wenst een toelichting bij de definitie van “hernieuwbare energiebronnen” : wat wordt bedoeld met “alle andere energiebronnen” ? Het lid is van oordeel dat het nuttig zou zijn dat de minister terzake een opsomming geeft.

Minister Steve Stevaert verwijst naar de memorie van toelichting waar dieper wordt ingegaan op de definitie van hernieuwbare energiebronnen (Vl. Parl. Stuk 285 (1999-2000) – Nr. 1, pagina 18 en 19).

Het amendement wordt met 12 stemmen aangenomen.

Het geamendeerde artikel 2 wordt met 12 stemmen aangenomen.

Artikel 3

De minister verduidelijkt dat artikel 3 bepaalt dat het beheer van een distributienet wordt waargenomen door een netbeheerder met rechtspersoonlijkheid die wordt aangewezen voor een hernieuwbare termijn van 12 jaar. De aanstellingsduur van 12 jaar is niet te kort genomen omwille van redenen van continuïteit. De aanstellingsduur is ook niet te lang om andere of eventueel nieuwe netbeheerders een kans te geven om zich kandidaat te stellen.

Het artikel 3 wordt zonder opmerkingen met 10 stemmen, bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 4

Volgens artikel 4 moeten de distributienetbeheerders voldoen aan een aantal voorwaarden die betrekking hebben op :

- de technische en financiële capaciteit,
- de professionele betrouwbaarheid,
- het beschikken over het eigendoms- of exploitatierecht van de netten, en de beheersmatige en juridische onafhankelijkheid van de netbeheerders ten aanzien van producenten, houders van een leveringsvergunning en tussenpersonen.

Het artikel 4 wordt zonder opmerkingen met 13 stemmen aangenomen.

Artikel 5

De minister verklaart dat artikel 5 bepaalt dat de reguleringsinstantie de distributienetbeheerders zal aanduiden op voorstel van de gemeenten, voor zover de gemeenten geheel of gedeeltelijk eigenaar zijn van de netten. De reguleringsinstantie kan enkel van het voorstel van de gemeenten afwijken, indien niet voldaan is aan de voorwaarden die opgelegd worden aan de distributienetbeheerders.

De heer Carl Decaluwe wenst verduidelijking over de netten die niet in eigendom zijn van de gemeenten of intercommunales. Wordt het beheer van dergelijke netten rechtstreeks toegewezen door de reguleringsinstantie aan de huidige eigenaar ?

Is er een reden waarom de gemeenten wel en niet-gemeentelijke eigenaars geen kandidaten voor het netbeheer mogen voorstellen ?

Hetzelfde lid vraagt naar de concrete procedure van toewijzing : dient dan elke gemeente via de gemeenteraad een advies uit te brengen of geldt de beslissing van de raad van bestuur van de intercommunale als een beslissing van de groep van de gemeenten ? Quid als de gemeente niet akkoord gaat ?

Kunnen distributie-intercommunales het exploitatierecht krijgen op netten tussen 36/30kV en 70 kV als zij daar geen eigenaar van zijn ? Bijvoorbeeld in onderling akkoord met de huidige eigenaars en onder marktconforme voorwaarden ?

De heer Jan Loones wenst zich aan te sluiten bij deze vragen van de heer Carl Decaluwe omdat hij het ook belangrijk vindt voor de gemeenten dat er duidelijkheid is over de procedure. Zijn het bindende voorstellen van de gemeenten ? Zijn er afwijkingen mogelijk ? Hetzelfde lid vraagt ook naar de positie van de gemeenten met een eigen gemeentelijke regie : zullen zij kunnen aangeduid worden als netbeheerder voor het gemeentelijk net ?

Minister Steve Stevaert repliceert dat inderdaad de gemeenten met een gemeentelijke regie dadelijk kunnen overgaan tot een aanduiding. Hij voegt er wel aan toe dat de ganse problematiek dient geregeld te worden via uitvoeringsbesluiten.

Hij verklaart dat voor een gemeente die onder een intercommunale ressorteert de normale regels van de gemeente- en intercommunale wetgeving gelden.

Minister Steve Stevaert verduidelijkt dat de activiteit 'netbeheer' in tegenstelling tot de activiteit 'verkoop', een monopolieactiviteit van de gemeenten blijft. Om de financiële gevolgen van het Elektriciteitsdecreet voor de gemeenten te beperken, wordt aan de gemeenten een quasi bindend advies gegeven met betrekking tot de aanduiding van de distributienetbeheerders. Op die manier behouden de gemeenten in de toekomst een constante dividendestroom uit de elektriciteitssector. De hoogte van de distributienettarieven (= federale bevoegdheid) zal de omvang van de dividendestroom bepalen. De wet op de overheidsopdrachten verplicht ons om voor de aanduiding van de distributienetbeheerders een oproep te doen via publicatie in het Belgisch Staatsblad.

De heer Carl Decaluwe blijft erbij dat hij geen antwoord kreeg op zijn vraag naar verduidelijking omtrent de gemeenten die geen eigenaar zijn van het net.

De minister repliceert dat dan de wet op de overheidsopdrachten geldt.

De heer Jan Loones verklaart dat het waarschijnlijk volstaat dat men een gebruiksrecht heeft ?

Minister Steve Stevaert benadrukt dat er regelmatig mist wordt gespuid i.v.m. de discussie rond de 36 kV en de 70 kV (het middennet) omdat er een bepaalde organisatie van oordeel is dat zij daar een monopolie moet krijgen. De minister verklaart dat hij daartegen gekant is, hij wenst daar concurrentie

te organiseren. Dat is de kern van de zaak maar men hanteert valse argumenten zoals veiligheid etc. in de discussie.

De heer Ludwig Caluwé wenst concreet te vernemen hoe de toekenning zal verlopen voor het middennet. Minister Steve Stevaert repliceert dat dit een Vlaamse bevoegdheid is die hij niet wenst te laten inpikken door het federale niveau. Bevoegdheden moeten niet omwille van de techniciteit herschikt worden. Hij pleit ervoor dat het Vlaams Gewest ook bevoegd wordt boven de 70 kV. De minister verklaart dat voor de toekenning de wetgeving op de overheidsopdrachten geldt.

Het artikel 5 wordt met 8 stemmen, bij 5 onthoudingen aangenomen.

Artikel 6

De minister verduidelijkt dat artikel 6 bepaalt dat het mandaat van de distributienetbeheerder in ieder geval eindigt in geval van faillissement, ontbinding, fusie of splitsing. De reguleringsinstantie kan bovendien de aanwijzing van de netbeheerder herroepen in geval van een wijziging in het aandeelhouderschap van de netbeheerder of in geval van een grove tekortkoming van de netbeheerder.

Voor een eventuele beslissing tot herroeping van de aanwijzing van de netbeheerder, zal de netbeheerder gehoord worden door de reguleringsinstantie.

Tegen de beslissing tot herroeping door de reguleringsinstantie, kan de netbeheerder beroep instellen bij de Raad van State.

Het artikel 6 wordt zonder opmerkingen met 13 stemmen aangenomen.

Artikel 7

De minister verduidelijkt dat artikel 7 een overzicht geeft van de taken van de distributienetbeheerder. De distributienetbeheerder zal onder andere instaan voor de levering van elektriciteit aan gebonden afnemers én voor het vervoer van elektriciteit langs zijn distributienet naar alle types van afnemers, zowel gebonden als in aanmerking komende afnemers.

Zolang de netbeheerder elektriciteit levert aan gebonden klanten, mag hij groene stroom en elektriciteit geproduceerd met een kwalitatieve warmtekrachtinstallatie, verkopen en eventueel zelf opwekken. Deze toelating is nodig om aan zijn openbaardienstverplichting inzake groenestroomcertificaten te voldoen.

De netbeheerder mag gebonden klanten die vanaf een bepaald ogenblik in aanmerking komen, overdragen naar een leverancier van zijn keuze. Uiteraard zijn die klanten vanaf dat moment vrij om van leverancier te veranderen.

De heer André Denys is van oordeel dat de tweede paragraaf van dit artikel een afbreuk is aan het principe van de scheiding tussen de producent en de netbeheerder.

Minister Steve Stevaert verduidelijkt dat als eenmaal alle afnemers in aanmerking komen, van de distributienetbeheerder verwacht wordt dat hij zijn productieactiviteiten inzake groene stroom en kwalitatieve warmtekrachtkoppeling onderbrengt in een aparte vennootschap. Zo komt er op termijn een duidelijke scheiding tussen enerzijds netbeheer en anderzijds productie van elektriciteit.

De minister verklaart dat het principe inderdaad de absolute scheiding voorstaat, maar zolang er gebonden afnemers zijn, zit men in een overgangsfase die echter van korte duur zal zijn.

Het artikel 7 wordt met 10 stemmen, bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 8

Artikel 8 bepaalt dat de reguleringsinstantie een technisch reglement zal opstellen voor het beheer van het distributienet, de toegang tot het distributienet en de vereisten voor het aanleggen van directe lijnen. Het technisch reglement bepaalt bijvoorbeeld de technische minimumeisen voor het distributienet en de aansluitingen erop en de technische minimumeisen voor directe lijnen.

Het artikel 8 wordt zonder opmerkingen met 13 stemmen aangenomen.

Artikel 9

De minister verduidelijkt dat artikel 9 bepaalt dat de distributienetbeheerder zich moet onthouden van elke vorm van discriminatie en dat hij alle gegevens die hij ontvangt van zijn afnemers, strikt vertrouwelijk moet behandelen.

De heer Jan Penris vraagt welke sancties er voorzien zijn op de niet naleving van deze bepalingen ?

De minister verklaart dat in dat geval de normale sancties zoals verder bepaald in het decreet gelden.

Het artikel 9 wordt met 13 stemmen aangenomen.

Artikel 10

De minister verduidelijkt dat artikel 10 bepaalt dat de personeelsleden van de distributienetbeheerder gebonden zijn door het beroepsgeheim en dat elke overtreding wordt bestraft. Deze bepaling werd overgenomen uit de federale wet.

Het artikel 10 wordt zonder opmerkingen met 13 stemmen aangenomen.

Artikel 11

De minister verduidelijkt dat artikel 11 bepaalt dat in aanmerking komende afnemers recht hebben op toegang tot het distributienet tegen tarieven die door de distributienetbeheerders worden bekendgemaakt. De netbeheerders kunnen de toegang tot het distributienet enkel weigeren in een beperkt aantal gevallen, bijvoorbeeld in geval van een gebrek aan capaciteit.

De heer Ludwig Caluwé verwijst naar de discussies tijdens de hoorzitting. Hij had begrepen dat men in het definitieve systeem kan komen tot een situatie van verschillende tarieven tussen de netbeheerders onderling. Hij begreep dat de minister daar tegen gekant was. Nu ziet hij dat er in dit artikel toch sprake is van differentiatie in de tarieven.

Minister Steve Stevaert repliceert dat federaal de tarieven worden vastgesteld. Maar ieder net kan andere kosten met zich meebrengen wat impliceert dat er een andere prijszetting kan ontstaan. Hij verklaart dat met dit decreet geopteerd werd de geldende tarieven bekend te maken.

De heer Ludwig Caluwé vraagt in verband met § 2, 1° of er zich technisch ook geen veiligheidsproblemen kunnen voordoen met verbonden netten.

De minister antwoordt dat hij ervan uitgaat dat als het transmissienet (verbonden net) in het gedrang komt ook het distributienet in het gedrang komt. Dat lijkt vanzelfsprekend en in die zin is het overbodig dat nog te expliciteren.

Het artikel 11 wordt met 10 stemmen, bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 12

De minister verklaart dat artikel 12 de categorieën van klanten die onmiddellijk in aanmerking komen, bepaalt. De volgende categorieën komen onmiddellijk in aanmerking :

- de eindafnemers met een verbruik van meer dan 20 gigawattuur per jaar en per locatie ;
- de elektriciteitsproducenten die gebruik maken van een kwalitatieve warmtekrachtinstallatie of van hernieuwbare energiebronnen ;
- de eindafnemers van elektriciteit geproduceerd met een kwalitatieve WKK-installatie of op basis van hernieuwbare energiebronnen ;
- de eindafnemers van warmte geproduceerd met een kwalitatieve WKK-installatie of op basis van hernieuwbare energiebronnen.

De Vlaamse regering zal in de toekomst bijkomende categorieën van klanten in aanmerking laten komen rekening houdend met de evolutie van de openstelling van de elektriciteitsmarkt in de andere lidstaten van de Europese Unie en met het openstellingsritme zoals bepaald in de Europese Richtlijn.

Door de heren André Denys, Robert Voorhamme, Eloi Glorieux en Jan Loones wordt een amendement in die zin ingediend (amendement nr. 4 Vl. Parl. Stuk 285 (1999-2000) – Nr. 3). Het strekt ertoe de eerste paragraaf – de afnemers die onmiddellijk in aanmerking komen – uit te breiden. De heer André Denys verklaart dat het de bedoeling is dat ook de WKK-centrales van de stadsnetten (Gent en Aalst) in aanmerking te laten komen. Het lid is van oordeel dat het begrip “kwalitatieve” warmtekrachtkoppeling verwoord in § 1, 5° niet altijd synoniem voor minder energiegebruik. Vandaar dat

de indieners wensen zeer expliciet met dit amendement de afnemers van de stadsverwarmingsnetten zoals bepaald in het amendement onmiddellijk vrij te maken.

De minister steunt dit amendement omdat hij van oordeel is dat dit amendement een goede toevoeging is.

De heer Carl Decaluwe stelt vast dat de producenten van groene stroom en WKK's onmiddellijk worden vrijverklaard. Eindafnemers kunnen dus vrij worden voor zeer beperkte volumes. Verwacht de minister geen problemen inzake opvolging, op vlak van administratie,...

De minister repliceert dat hij helemaal geen administratieve rompslomp vreest.

Door de heren Eddy Schuermans en Carl Decaluwe wordt een amendement ingediend (amendement nr. 1 – VI. Parl. Stuk 285 (1999-2000) – Nr. 2) dat ertoe strekt in de derde paragraaf de vrijmaking van de markt te versnellen middels een kalender. Het amendement werd uitvoerig toegelicht en besproken tijdens de algemene bespreking. De heer Carl Decaluwe herhaalt nogmaals dat zijn fractie met dit principiële amendement het signaal wil geven dat Vlaanderen gelijke tred moet houden met de buurlanden. De goed- of afkeuring van dit amendement zal de houding van zijn fractie bepalen i.v.m. de eindstemming van het decreet.

De minister herhaalt nogmaals dat hij zo snel wil gaan als mogelijk maar op een geordende wijze. Eerst moet de reguleringsinstantie operationeel zijn, de distributienetbeheerders aangeduid zijn, de openbare dienstverplichtingen degelijk uitwerken zodat de vrijmaking gecorrigeerd wordt door sociale en ecologische overwegingen. De minister herhaalt dat de vrijmaking in de ons omringende landen geen succesverhaal is. In Frankrijk is er geen sprake van liberalisering, in Duitsland wel, maar daar is een chaos, in Engeland is men gestart in 1990 maar het proces heeft acht jaar geduurd en in Nederland is men bezig maar de minister maakt zich sterk dat Vlaanderen Nederland zal voor zijn.

De heer André Denys verklaart dat zijn fractie het amendement van de CVP niet zal steunen omdat hij het eens is met de werkwijze van de minister die doet denken aan het gezegde in de wielersport "gérer l'effort".

Het amendement van de heren André Denys, Robert Voorhamme, Eloi Glorieux en Jan Loones wordt met 13 stemmen aangenomen.

Het amendement van de heren Eddy Schuermans en Carl Decaluwe wordt met 8 stemmen, bij 3 onthoudingen tegen 2 verworpen.

Het geamendeerde artikel 12 wordt met 11 stemmen tegen 2 aangenomen.

Artikel 13

Artikel 13 bevat de zogenaamde wederkerigheidsclausule, ook reciprociteitsprincipe genoemd, die stelt dat de Vlaamse regering de invoer van elektriciteit vanuit het buitenland kan beperken, als in het buitenland de elektriciteitsmarkt minder open is dan in Vlaanderen.

Het artikel 13 wordt zonder opmerkingen met 13 stemmen aangenomen.

Artikel 14

De minister verklaart dat artikel 14 bepaalt dat de reguleringsinstantie een gedragscode voor toegang tot het net zal opstellen. De gedragscode bepaalt bijvoorbeeld de procedure die gevolgd moet worden bij de aanvraag voor toegang tot het net en de gegevens die de leveranciers aan de netbeheerder moeten verstrekken.

Het technisch reglement (artikel 8) heeft betrekking op de technische aspecten van het beheer van het distributienet, terwijl de gedragscode betrekking heeft op de organisatorische aspecten van toegang tot het distributienet.

Omwille van de onderlinge verwevenheid van technische en organisatorische aspecten, is het mogelijk dat het technisch reglement en de gedragscode zullen vastgelegd worden in één code.

Door de heren Eddy Schuermans, Johan De Roo, Ludwig Caluwé en Carl Decaluwe wordt een amendement ingediend (amendement nr. 5 – VI. Parl. Stuk 285 (1999-2000) – Nr. 3) dat ertoe strekt in 2° het woord "leveranciers" te vervangen door "afnemers".

De heer Carl Decaluwe verduidelijkt dat zijn fractie van oordeel is dat wie ook het contract afsluit, de leveranciers, de tussenpersonen en de eindverbruikers deze informatie ter beschikking moet stellen.

Minister Steve Stevaert verduidelijkt dat het technisch reglement (artikel 8) betrekking heeft op de technische aspecten van het beheer van het distributienet, terwijl de gedragscode betrekking heeft op de organisatorische aspecten van toegang tot het distributienet. Omwille van de onderlinge verwevenheid van technische en organisatorische aspecten, is het mogelijk dat het technisch reglement en de gedragscode zullen vastgelegd worden in één code. Aan de elektriciteitssector zal gevraagd worden om een technisch reglement en een gedragscode uit te werken. Het voorstel van de elektriciteitssector zal vervolgens aan onafhankelijke deskundigen en aan andere marktpartijen voor advies voorgelegd worden. De bedoeling is dat het technisch reglement en de gedragscode van de diverse gewesten op elkaar afgestemd zijn.

Minister Steve Stevaert kant zich tegen het amendement van de heren Eddy Schuermans, Johan De Roo, Ludwig Caluwé en Carl Decaluwe.

Het amendement van de heren Eddy Schuermans, Johan De Roo, Ludwig Caluwé en Carl Decaluwe wordt met 8 stemmen, bij 3 onthoudingen tegen 3 verworpen.

Het artikel 14 wordt met 11 stemmen tegen 3 aangenomen.

Artikel 15

Volgens artikel 15 moeten de netbeheerders instaan voor het kosteloos uitvoeren van alle taken noodzakelijk voor de distributie van groene stroom, met uitzondering van de aansluiting op het distributienet.

De mogelijkheid wordt voorzien dat de Vlaamse regering de regeling inzake de kosteloze distributie van groene stroom beperkt.

De heer Carl Decaluwe verwijst naar het vooropgestelde objectief van groene stroom ten belope van 5% van het totale volume aan elektriciteit. Uit de hoorzitting onthoudt dit lid dat de kosten daaraan verbonden toch niet te onderschatten zijn. Kunnen deze kosten gerecupereerd worden uit het op te richten Fonds ?

De minister verduidelijkt dat door de gratis distributie van groene stroom, de kostprijs van groene stroom gedrukt wordt en concurrentiëler wordt gemaakt ten aanzien van klassieke stroom. De aan-

sluiting op het distributienet (de transformator, de verbinding met het distributienet) behoort tot de investeringskosten van een installatie voor de productie van elektriciteit en gebeurt bijgevolg niet gratis.

De Vlaamse regering heeft de mogelijkheid om de kosteloze distributie van groene stroom te beperken om rekening te houden met nieuwe Europese richtlijnen of indien het aandeel van groene stroom zeer hoog zou worden.

Het artikel 15 wordt met 14 stemmen aangenomen.

Artikel 16

Artikel 16 bepaalt dat de reguleringsinstantie zal bepalen wat de definitie van een kwalitatieve warmtekrachtinstallatie is.

Het artikel 16 wordt zonder opmerkingen met 14 stemmen aangenomen.

Artikel 17

De minister verduidelijkt dat artikel 17 bepaalt dat iedereen die elektriciteit wil leveren aan in aanmerking komende afnemers, een leveringsvergunning nodig heeft.

Een leveringsvergunning kan afgeleverd worden voor de levering van elektriciteit via het distributienet en voor de levering van groene stroom of elektriciteit opgewekt door middel van een kwalitatieve warmtekrachtinstallatie via een directe lijn.

Voor de occasionele levering van elektriciteit met een mobiele installatie, bijvoorbeeld een dieselgenerator die een feesttent van elektriciteit voorziet, is geen leveringsvergunning vereist.

Een distributienetbeheerder kan alleen een leveringsvergunning krijgen voor de verkoop van groene stroom en van stroom geproduceerd met een kwalitatieve warmtekrachtinstallatie en voor de levering van elektriciteit in het kader van zijn openbaredienstverplichtingen.

Om de financiële gevolgen van het Elektriciteitsdecreet voor de gemeenten te beperken, wordt decretaal de mogelijkheid voorzien dat intercommunales kunnen participeren in vennootschappen die

elektriciteit leveren aan in aanmerking komende afnemers.

De Vlaamse regering bepaalt de criteria en de procedure voor toekenning van leveringsvergunningen. De leveringsvergunningen worden toegekend door de reguleringsinstantie.

De heer Jean Geraerts vraagt of de derde paragraaf impliceert dat men nooit via een mobiele installatie op het net kan aangesloten worden ?

De minister verduidelijkt dat hij met deze paragraaf wil voorkomen dat men op een bouwterrein bij het gebruik van een generator die strikt genomen als een producent van stroom kan beschouwd worden, een vergunning zou moeten aanvragen : hij wenst administratieve rompslomp te vermijden.

De heer Carl Decaluwe verwijst naar de discussie omtrent de financiering van de gemeenten tijdens de algemene bespreking : de gemengde sector kan participeren via de financieringsintercommunales. Hij vraagt hoe dit zal opgelost worden in de zuivere sector. Krijgen gemeenten die een eigen regie hebben, het recht om als gemeente deel te nemen in de commerciële onderneming ? Is dit juridisch mogelijk ?

De minister beaamt dat gemeenten dit kunnen maar men moet wel rekening houden met het algemeen uitgangspunt nl. de onafhankelijkheid.

De heer Carl Decaluwe herhaalt of individuele gemeenten kunnen toetreden tot een commerciële maatschappij – concreet kan een gemeente toetreden tot een distributiegroep van Delhaize ? Hij betwijfelt zulks. Ook de heer André Denys vraagt of een gemeente die netbeheerder is kan toetreden tot een dergelijke maatschappij ? De heer Jan Loones is van oordeel dat in dergelijke gevallen een aparte vennootschap moet worden opgericht.

Minister Steve Stevaert bevestigt dat een gemeente dat kan maar dat dan wel moet rekening houden met het principe van de scheiding tussen netbeheer en verkoop. Exemplarisch verklaart dat hij dat bv. de gemeente Izegem die een eigen regie heeft, dit zou kunnen.

Door de mogelijkheid om de participeren in een handelsvennootschap, kunnen de 'intercommunales' de opgebouwde know-how blijvend valoriseren en kunnen zij hun bestaande verkoopactiviteiten verderzetten. De programmawet van 21/12/1994

voorziet in de mogelijkheid van de 'gemeenten' om te participeren in bedrijven voor productie, vervoer en distributie van elektriciteit.

Het artikel 17 wordt met 14 stemmen aangenomen.

Artikel 18

De minister verduidelijkt dat artikel 18 bepaalt dat voor de aanleg van een elektrische leiding en voor de aanleg van een directe lijn een toelating nodig is. De Vlaamse regering zal de nadere toepassingsregels voor het bekomen van die toelating, vastleggen.

De netbeheerders kunnen de elektrische leidingen aanleggen, hetzij voor eigen rekening, hetzij voor rekening van de neteigenaar.

De toelating voor de aanleg van een directe lijn kan afhankelijk worden gesteld van een weigering van toegang tot het distributienet of van het ontbreken van een aanbod tot gebruik van een distributienet onder redelijke economische en technische voorwaarden.

Door de heren Johan De Roo, Ludwig Caluwé, Eddy Schuermans en Carl Decaluwe wordt een amendement ingediend (amendement nr. 6 – VI. Parl. Stuk 285 (1999-2000) – Nr. 3).

De heer Johan De Roo verklaart dat artikel 18 een goed artikel is maar hij is van oordeel dat het nog beter is via dit amendement een decretale machtiging te geven aan de Vlaamse regering om de rechten en verplichtingen in hoofde van de houders van een toelating voor het aanleggen van een elektrische leiding in de zin van het eerste lid van dit artikel vast te stellen.

Het is veiliger dit artikel in die zin te verruimen omdat een enge interpretatie van artikel 18 zou kunnen betekenen dat geen gelijkaardige regeling als deze van hoofdstuk VI "rechten en verplichtingen der vervoer- en voorzieningsbedrijven" van de wet van van 10 maart 1925 zou kunnen uitgewerkt worden. Vermits hetzelfde lid vaststelt dat de wet van 10 maart 1925 met dit decreet wordt afgeschaft voor wat het Vlaams Gewest betreft, acht hij het veiliger uitdrukkelijk deze bepaling op te nemen. Hij verklaart dat dit amendement een goede aanvulling is van dit artikel.

De minister is het eens met de strekking van dit amendement. Hij verklaart dat het de bedoeling was deze problematiek te regelen via uitvoeringsbesluiten.

De heer André Denys vraagt verduidelijking over het amendement van de CVP-fractie. Waarom wordt er gesproken van de rechten en verplichtingen van de houders? De heer Johan De Roo verduidelijkt dat deze rechten en verplichtingen van de houders juist waren geregeld in de wet van 1925 die nu wordt afgeschaft.

Op de concrete vraag van de heer André Denys wat het amendement toevoegt, verduidelijkt de minister dat dit amendement rechten toevoegt. Concreet gaat het onder meer om het recht om bomen te snoeien. Het was de intentie van de minister dat te regelen in de uitvoeringsbesluiten.

De heer Johan De Roo verduidelijkt dat in het kader van de wet van 1925 aan de gemeenten bepaalde rechten werden toegekend met het oog op het aanleggen van elektrische leidingen. Meestal werden deze rechten gegroepeerd in handen van de intercommunales. Nu wordt deze wet van 1925 afgeschaft, maar het lid vindt het essentieel dat deze rechten van gemeenten en intercommunales moeten gevrijwaard worden teneinde bepaalde werken te kunnen doen. Indien men dit zeer restrictief interpreteert, zou dit kunnen betekenen dat men die rechten onvoldoende kan garanderen. Het is de bedoeling van dit amendement om aan de regering het middel te geven om die rechten vast te leggen. Zo kan de regering een uitvoeringsbesluit nemen ook na de afschaffing van de wet van 1925.

De heer Jan Loones vraagt als er een netbeheerder wordt aangesteld voor een bepaalde regio, of dit niet impliceert dat deze de toelating krijgt om alle leidingen die nodig zijn voor de goede exploitatie van het net in deze regio of moet men telkens nieuwe toelatingen vragen?

In verband met de opmerking van de heer Jan Loones verklaart minister Steve Stevaert dat voorzichtigheid geboden is. De heer Jan Loones stelt voor om de wegeniswerken toe te kennen aan de netbeheerders. Het is evenwel niet evident dat een netbeheerder zomaar gebruik kan maken van een openbare weg voor het aanleggen van leidingen zeker niet als de gemeente geen inspraak heeft bij de aanstelling van die netbeheerder. Het is aangegeven dat de gemeenten impact kunnen hebben op de plannen van die netbeheerder inzake leidingen op hun grondgebied. De minister concludeert dat de gemeente de sleutel moet kunnen hanteren. De

band gemeente – netbeheerder is delicaat en behoort tot de bevoegdheid van de gemeente (lokale autonomie). Op de opmerking van de heer Jan Loones dat de toelating dus kan begrepen worden als een gemeentelijke toelating – niet de toelating van de regering – , antwoordt de minister bevestigend.

Op de vraag van de heer Marc Cordeel of dit een bouwvergunning impliceert, repliceert minister Steve Stevaert dat dit zeker niet de bedoeling is. Het gaat over een gewone vergunning. De minister kiest voor een niet-bureaucratische aanpak maar hij wenst wel het College van Burgemeester en Schepenen inspraak te geven.

Het amendement wordt met 14 stemmen aangenomen.

Het geamendeerde artikel 18 wordt met 14 stemmen aangenomen.

Artikel 19

Artikel 19 voorziet in de mogelijkheid van de Vlaamse regering om, na advies van de reguleringsinstantie, openbaredienstverplichtingen op te leggen aan de netbeheerders en aan de houders van een leveringsvergunning. Op die manier willen we vermijden dat de vrijmaking van de elektriciteitsmarkt ten koste gaat van ecologische en sociale doelstellingen.

De openbaredienstverplichtingen kunnen ingedeeld worden in drie categorieën :

- universele dienstverlening ;
- milieu ;
- en veiligheid en continuïteit van de voorziening.

Het artikel 19 wordt zonder opmerkingen met 14 stemmen aangenomen.

Artikel 20

Artikel 20 voorziet in de oprichting van een Energifonds.

Het Energiefonds kan onder andere gefinancierd worden door heffingen. Ook vanuit de energiesector kunnen middelen toegewezen worden aan het Energiefonds. De federale regering heeft het voornemen om een energiebelasting in te stellen voor de financiering van het sociale energiebeleid en het beleid inzake rationeel energiegebruik. Een deel van deze middelen zou doorgestort worden naar het Vlaams Gewest en toegewezen worden aan het Energiefonds.

De middelen van het Energiefonds kunnen aangewend worden voor :

- de financiering van de openbaredienstverplichtingen van de netbeheerders en de houders van een leveringsvergunning ;
- het sociale energiebeleid van de Vlaamse regering, en het beleid inzake rationeel energiegebruik van de Vlaamse regering.

Het Energiefonds wordt beheerd door de regelingsinstantie.

De heer Jean Geraerts stelt vast dat indien er té weinig groene stroom wordt geleverd, er boetes zullen worden opgelegd. Hij vraagt of deze boetes terecht komen in dit Energiefonds.

Minister Steve Stevaert verduidelijkt dat deze boetes in een ander fonds met name het Fonds hernieuwbare energiebronnen – waarvan sprake in artikel 26 – zullen gestort worden.

De heer Jan Loones vraagt verduidelijking over de energiebelasting en het deel dat zal doorgestort worden aan de gewesten : wat is de stand van zaken ?

De minister verklaart dat REG een Vlaamse bevoegdheid is en dat het zijn stelling is dat REG-middelen moeten overgeheveld worden naar Vlaanderen. Hij stelt dat de bevoegde staatssecretaris die visie deelt, maar het is thans voorbarig om al cijfers te geven over de orde grootte.

De heer André Denys heeft problemen met het principe dat gewerkt wordt met fondsen. Hij verklaart dat het juist in de optiek van deze regering ligt om uit begrotingstechnisch oogpunt het aantal fondsen te verminderen. Hij kan er mee instemmen dat bepaalde zaken met een fonds kunnen gebeuren, maar als hij de doelstellingen van dit fonds analyseert, gaat het om zaken van puur algemeen belang : de financiering van openbaredienstver-

plichtingen en het sociale en het algemene energiebeleid. Het lid pleit er voor om via de traditionele begrotingstechniek te werken.

De minister repliceert dat hij een vehikel nodig heeft om van het federale naar het Vlaamse niveau over te stappen. De heer André Denys is van oordeel dat dit geen valabel argument is. Ook via de gewone begroting kan er overgeheveld worden.

Ook de heer Carl Decaluwe heeft vragen bij de oprichting van dit fonds. Hij vraagt waarom er niet via een bestaand fonds wordt gewerkt.

De heer André Denys blijft er bij dat een groot aantal begrotingsfondsen leidt tot onduidelijkheden en de transparantie niet bevordert. Hij betreurt dat er meer en meer met begrotingsfondsen wordt gewerkt.

Minister Steve Stevaert blijft er bij dat een vehikel in de vorm van een fonds de meest geschikte techniek is om middelen van de sector zelf te parkeren en de middelen vanuit het federale niveau over te hevelen. Daarover is er ook overleg geweest met Financiën.

De heer André Denys herhaalt nogmaals dat hij het principieel zeer moeilijk heeft met het gegeven dat de budgettaire vertaling van het Vlaamse energiebeleid in een apart begrotingsfonds buiten de begroting wordt gehouden.

De heer Johan De Roo verwijst naar de algemene toelichting van de minister tijdens de algemene bespreking in verband met de drie categorieën van openbare dienstverplichtingen. In de eerste plaats de universele dienstverlening, verder verplichtingen inzake milieu en ten slotte de categorie die het heeft over veiligheid en continuïteit inzake levering.

Het lid verwijst naar de talrijke bestaande services die intercommunales aanbieden. Zo garandeert de intercommunale dat bij defecten binnen het etmaal herstellingen worden doorgevoerd. In het kader van de vrijgemaakte elektriciteitsmarkt is het niet zo zeker tot wie de klant zich moet richten. Is de herstelling een zaak van de netbeheerder of van de producent ? Hoe zal – zeker bij grote defecten – de dienstverlening geregeld worden ? Welke garanties worden er via dit decreet ter zake opgelegd ?

In verband met de sociale maatregelen in het kader van de universele dienstverlening worden de kosten daarvan verrekend aan de intercommuna-

les. Vallen deze kosten in de toekomst ten laste van de netbeheerder, of van de producent ?

Minister Stevaert antwoordt dat de netbeheerder verantwoordelijk is. Dit is niet nieuw omdat dat in het huidige systeem ook zo is. De klant ziet nu echter niet het verschil tussen netbeheerder en leverancier omdat hij het begrip netbeheerder niet kent. Er moet dus in de toekomst een duidelijke terugkoppeling gebeuren van de leverancier naar de netbeheerder. Terzake moeten concrete en duidelijke afspraken worden gemaakt.

De heer Marc Cordeel merkt op dat de producent ook in gebreke kan zijn, wat tot gevolg heeft dat de netbeheerder geen stroom kan leveren ? De minister vraagt op welke wijze de producent in gebreke kan zijn ? Er wordt geantwoord dat de producent – in het buitenland – bv. bij een staking – geen stroom levert. In dat geval spelen volgens de minister de gewone contractuele verplichtingen. Het lijkt de minister een voorbeeld van overregulitis als dit decretaal wordt geregeld.

Het artikel 20 wordt met 8 stemmen bij 6 onthoudingen aangenomen.

Artikel 21

Artikel 21 zegt dat vanaf 1 januari 2001 een systeem van groenestroomcertificaten wordt ingevoerd. De eerste afrekening van de administratieve boetes vindt één jaar later plaats, namelijk op 1 januari 2002.

Het artikel 21 wordt zonder opmerkingen met 14 stemmen aangenomen.

Artikel 22

Volgens artikel 22 wordt per schijf van 1.000 kilowattuur groene stroom een groenestroomcertificaat toegekend door de reguleringsinstantie. De groene stroom moet geproduceerd worden in het Vlaamse Gewest of in de zeegebieden voor de kust.

Het artikel 22 wordt zonder opmerkingen met 11 stemmen, bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 23

Artikel 23 bevat de formule voor de berekening van het aantal groenestroomcertificaten dat door iedere netbeheerder of houder van een leveringsvergunning voorgelegd moet worden.

De hoeveelheid voor te leggen groenestroomcertificaten is gebaseerd op een percentage van de elektriciteitsverkoop aan eindafnemers. Dit percentage stijgt van 0,96% in 2001, naar 3% in 2004 en verder naar 5% in 2010. In 2002 kan de Vlaamse regering op basis van een evaluatie en na advies van de reguleringsinstantie de doelstelling inzake groene stroom verhogen.

Indien in een bepaald jaar het aantal voor te leggen groenestroomcertificaten kleiner is dan het aantal toegekende certificaten, dan zal het aantal voor te leggen certificaten verhoogd worden tot op het niveau van het aantal toegekende certificaten. Daardoor wordt een plotse waardevermindering van de groenestroomcertificaten vermeden.

De heer Ludwig Caluwé heeft vragen bij de gehanteerde definitie van Ev (de totale hoeveelheid geleverde elektriciteit aan eindafnemers via het distributienet in het jaar n-1 (in MWh)). Zit er voor de netbeheerder geen risico in van een dubbeltelling : de netbeheerder zit met eigen verkoop en daarnaast leveringen van leveranciers. Volgens hetzelfde lid gaat het louter om het gedeelte eigen verkoop. In die optiek vraagt het lid of het niet duidelijker zou zijn te spreken van het begrip ‘totale hoeveelheid verkochte elektriciteit’ ?

De minister verduidelijkt dat de hoeveelheid af te leveren certificaten recht evenredig is met de totale hoeveelheid geleverde electriciteit aan de eindafnemers via het distributienet. Dat betekent concreet dat een netbeheerder die geen elektriciteit levert aan eindafnemers, dan ook geen certificaat zal moeten voorleggen. Er zal geen sprake zijn van een dubbeltelling. Enkel in de overgangsfase – als de netbeheerders zelf nog gebonden klanten hebben – zal hij voor die gebonden klanten voor een bepaald percentage certificaten moeten voorleggen.

De heer Ludwig Caluwé verklaart dat hij van oordeel was dat de definitie ook op het eerste zicht betekende dat het leveren inhield dat men tussenpersoon speelde. Hij vraagt zich af de term “verkochte” niet elke betwisting uitsluit.

Op de vraag van de heer Johan De Roo wat er gebeurt als de eindafnemer een niet-gebonden klant is, verklaart de minister dat vrije klanten niet voor-

zien worden van elektriciteit door de netbeheerder. Die horen bij de leverancier.

Het artikel 23 wordt met 14 stemmen aangenomen.

Artikel 24

De minister verduidelijkt dat artikel 24 bepaalt dat de Vlaamse regering in een uitvoeringsbesluit zal vastleggen aan welke elektriciteit groenestroomcertificaten toegekend worden en welke certificaten in aanmerking komen om te voldoen aan de certificatenverplichting.

Naar aanleiding van de discussies tijdens de vorige commissievergadering – tijdens de algemene bespreking – wil de minister eraan toevoegen dat aan elektriciteit opgewekt in klassieke afvalverbrandingsinstallaties geen certificaten verleend zullen worden, ook niet voor valorisering in het buitenland. Met klassieke afvalverbrandingsinstallaties worden bedoeld : de klassieke huisvuilverbrandingsovens (bv. Isvag in Wilrijk, RMZ in Houthalen,...) waar een gemengde fractie afval verbrand wordt. Komen wel in aanmerking voor groene stroomcertificaten : afvalwerkingsinstallaties waarin quasi zuiver organisch-biologische fracties worden verwerkt (bv. Dranco-installatie in Brecht) of verbrandingsinstallaties waar louter hernieuwbare biomassa verbrand wordt (bv. houtafval of snoeihout).

Door de heer Eloi Glorieux werd een amendement ingediend (amendement nr. 2 – Vl. Parl. Stuk 285 (1999-2000) – Nr. 2) dat ertoe strekt te expliciteren dat energie opgewekt in afvalverbrandingsinstallaties niet in aanmerking komt voor groene stroomcertificaten.

De indiener trekt dit amendement in na de verklaring van de minister.

Het artikel 24 wordt met 14 stemmen aangenomen.

Artikel 25

Artikel 25 geeft de Vlaamse regering de mogelijkheid om ook certificaten te aanvaarden voor groene stroom die niet is geproduceerd in het Vlaamse Gewest of in de zeegebieden voor de kust.

Het artikel 25 wordt zonder opmerkingen met 14 stemmen aangenomen.

Artikel 26

Artikel 26 voorziet in de oprichting van een Fonds Hernieuwbare Energiebronnen.

De inkomsten van het Fonds Hernieuwbare Energiebronnen komen van :

- enerzijds de opbrengst van de administratieve geldboeten afkomstig uit het systeem van groenestroomcertificaten ; en
- anderzijds van de aan het Fonds toegewezen opbrengsten uit concessies voor energieprojecten die gebruik maken van hernieuwbare energiebronnen.

De middelen van het Fonds Hernieuwbare Energiebronnen zullen gebruikt worden om de beleidsdoelstelling inzake hernieuwbare energiebronnen in het Vlaamse Gewest te halen. Uitgaven die betrekking hebben op de uitbouw van hernieuwbare energiebronnen, zoals subsidies, demonstratieprojecten, beleidsvoorbereidende studies, sensibiliseringsacties, en haalbaarheidsstudies, zullen op dit Fonds worden aangerekend.

De heer André Denys herhaalt zijn principiële bezwaren omtrent begrotingsfondsen. Waarom wordt er gewerkt met twee fondsen : een energiefonds en een fonds hernieuwbare energiebronnen ? De heer Johan De Roo is het eens met de gedachtengang van de heer André Denys.

De minister verklaart dat hij de federale middelen apart wil houden ; vandaar de optie voor twee aparte fondsen.

Het artikel 26 wordt met 7 stemmen, bij 1 onthoudingen tegen 6 aangenomen.

Artikel 27

Artikel 27 voorziet in de oprichting van een reguleringsinstantie voor de elektriciteitsmarkt. In het Aardgasdecreet zal aan deze reguleringsinstantie de naam 'Vlaamse Reguleringsinstantie voor Elektriciteit en Gas', kortweg VREG, gegeven worden.

De reguleringsinstantie heeft rechtspersoonlijkheid en zal de vorm aannemen van een instelling sui generis.

Een eigen Vlaamse reguleringsinstantie maakt een volwaardige controle van de gewestelijke energie-

bevoegdheden mogelijk. Met een Vlaamse afdeling in de federale reguleringsinstantie CREG zou het onmogelijk zijn om de gewestelijke energiebevoegdheden degelijk in te vullen.

De heer Jan Loones vraagt of er duidelijkheid is over de vestigingsplaats van deze nieuwe instelling. De minister antwoordt dat deze vraag nog voorbarig is.

Het artikel 27 wordt met 14 stemmen aangenomen.

Artikelen 28 tot en met 33

Artikel 28 vat de taken van de reguleringsinstantie samen. De belangrijkste taken van de reguleringsinstantie zijn :

- de aanwijzing en de controle van de distributienetbeheerders ;
- de aflevering en de controle van de leveringsvergunningen ;
- het opstellen en controleren van een technisch reglement en een gedragscode ;
- de controle op de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen ;
- het beheer van het Energiefonds, en het beslechten van geschillen met betrekking tot de toegang tot het distributienet.

Artikel 29 voorziet in de oprichting van een bemiddelings- en arbitragedienst voor geschillen betreffende de toegang tot het distributienet, de toepassing van het technisch reglement en de gedragscode. De reguleringsinstantie neemt het secretariaat van deze dienst waar. De leden van het dagelijks bestuur en de personeelsleden van de reguleringsinstantie kunnen niet als bemiddelaars of als arbiters optreden.

Artikel 29 voorziet verder in de oprichting van een Beroepskamer, die beslist over geschillen tussen een netbeheerder en de netgebruikers die betrekking hebben op de toegang tot het distributienet, met uitzondering evenwel van de geschillen inzake contractuele rechten en verbintenissen waarvoor de rechtbanken bevoegd zijn. De leden van het dagelijks bestuur en de personeelsleden van de reguleringsinstantie kunnen niet als leden van de Beroepskamer gekozen worden.

Artikel 30 geeft de reguleringsinstantie de bevoegdheid om gegevens en inlichtingen te vragen aan een producent, een netbeheerder of de houder van een leveringsvergunning.

De reguleringsinstantie mag deze gegevens en inlichtingen alleen gebruiken voor de toepassing van dit decreet.

Artikel 31 bepaalt dat de reguleringsinstantie wordt geleid door een dagelijks bestuur dat bestaat uit één voorzitter en drie beheerders. De voorzitter en de beheerders worden aangesteld door de Vlaamse regering.

De leden van het dagelijks bestuur mogen geen andere functies vervullen die de onafhankelijkheid en de objectiviteit waarmee ze hun mandaat uitoefenen, kunnen belemmeren.

Artikel 32 zegt dat de Vlaamse regering het administratief en geldelijk statuut van het personeel zal bepalen en de personeelsformatie zal vastleggen. In een aantal gevallen kan het dagelijks bestuur personen op contractuele basis aanwerven.

Artikel 33 zegt dat de leden van het dagelijks bestuur en de personeelsleden van de reguleringsinstantie gebonden zijn door het beroepsgeheim en dat elke overtreding wordt bestraft. Deze bepaling werd overgenomen uit de federale wet.

Deze artikels worden zonder opmerkingen met 14 stemmen aangenomen.

Artikel 34

Artikel 34 bepaalt dat de reguleringsinstantie beschikt over een dotatie die jaarlijks wordt ingeschreven op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Budgettair zal de kostprijs worden gedragen door een heffing op de netbeheerders en/of de houders van een leveringsvergunning.

De heer Johan De Roo vraagt of de minister reeds een idee heeft over de orde grootte van deze dotatie om de werking van de reguleringsinstantie te kunnen waarborgen.

Minister Steve Stevaert verduidelijkt dat men een budget van circa 60 miljoen frank heeft uitgetrokken.

Het artikel 34 wordt met 14 stemmen aangenomen.

Artikel 35

Artikel 35 bepaalt dat de reguleringsinstantie onder toezicht staat van de Vlaamse regering. Het toezicht wordt uitgeoefend door een regeringscommissaris die wordt benoemd en ontslagen door de Vlaamse regering.

Jaarlijks brengt de reguleringsinstantie verslag uit aan de Vlaamse regering. Dit verslag wordt jaarlijks samen met een evaluatieverslag van de regeringscommissaris, de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen, de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Vlaamse regering, meegedeeld aan het Vlaams Parlement.

Het artikel 35 wordt zonder opmerkingen met 14 stemmen aangenomen.

Artikel 36

Artikel 36 voorziet correctionele straffen die opgelegd kunnen worden door rechtbanken voor diegenen die weigeren om informatie te verstrekken aan de reguleringsinstantie, elektriciteit leveren zonder leveringsvergunning of elektrische leidingen aanleggen zonder toelating.

De heer Ludwig Caluwé stelt vast dat artikel 40 van dit ontwerpdecreet de wet van 1925 opheft voor wat het Vlaams Gewest betreft. Hij herinnert eraan dat in de wet van 1925 een aantal sancties waren ingeschreven die hier niet worden hernomen. Misschien is het niet echt nodig maar wellicht is het veilig om toch te voorzien in een aantal specifieke sancties op basis van de artikelen 523, 524 en 525 van het SWB voor alle mogelijke vernielingen aan het net.

De minister repliceert dat een uitdrukkelijke strafrechtelijke bepaling niet nodig is omdat men steeds beroep kan doen op de bepalingen van de artikelen 523 en 525 SWB – artikel 524 is in 1930 reeds opgeheven – en de gemeenrechtelijke aansprakelijkheid – artikelen 1382 en 1383 BW. Degene die schade lijdt door een opzettelijke of onopzettelijke beschadiging van een distributieleiding kan steeds een schadevergoeding vragen aan degene die de schade heeft veroorzaakt.

De heer Ludwig Caluwé stelt vast dat men in 1925 blijkbaar oordeelde dat zulks expliciet moest opgenomen worden in de wet.

Door de heren Ludwig Caluwé, Johan De Roo, Carl Decaluwe en Eddy Schuermans wordt een amendement ingediend (amendement nr. 7 – VI. Parl. Stuk 285 (1999-2000) – Nr. 3) dat ertoe strekt deze strafbepalingen te expliciteren in het decreet.

De heer Johan De Roo verduidelijkt dat het de bedoeling is met dit amendement de voornaamste strafbepalingen van de wet van 1925 expliciet op te nemen in het decreet. Het lid vindt deze techniek verstandig ook al omdat de Raad van State van oordeel is dat sancties op basis van het SWB decretaal moeten verankerd worden en niet via uitvoeringsbesluiten kunnen vastgesteld worden.

De minister is de overtuiging toegedaan dat het amendement overbodig is maar hij heeft geen principieel bezwaar tegen dit amendement.

De heer Johan De Roo blijft erbij dat men de strafrechter meer middelen in de hand geeft door hier expliciet in het decreet een bepaling in te schrijven. De heer Ludwig Caluwé onderlijnt dat zijn fractie met dit amendement geen nieuwe strafbepalingen wenst in te voeren.

De heer Jan Loones is het eens met de strekking van dit amendement. Hij is zeer gevoelig voor strafrechtelijke transparantie van wetten en decreten. Het lid is van oordeel dat dit amendement door de verwijzing naar specifieke bepalingen het geheel transparanter maakt.

Ook de heren Robert Voorhamme en Jul Van Aepren vinden het verstandig dit amendement ter verbetering van dit artikel in te voegen.

De heer Jan Loones wenst een verduidelijking over de verklaring van de minister bij artikel 9 waar hij stelde dat de normale sancties gelden bij overtreding van de plicht tot vertrouwelijkheid. Het lid vindt deze sancties hier niet terug.

De minister repliceert dat hieraan wordt tegemoetgekomen in artikel 6.

De heer Jan Loones is van oordeel dat artikel 6 wel een zeer sterke sanctie voorstaat : het gaat bovendien niet om een strafrechtelijke maar een administratieve sanctie (verlies van mandaat van de netbeheerder).

De minister verklaart dat de bepaling van artikel 6 zo streng is geformuleerd om de scheiding netbeheerder – verkoop te benadrukken.

Het amendement wordt met 14 stemmen aangenomen.

Het geamendeerde artikel 36 wordt met 14 stemmen aangenomen.

Artikel 37

Artikel 37 voorziet administratieve geldboeten die de reguleringsinstantie kan opleggen aan personen die specifieke bepalingen uit het Elektriciteitsdecreet niet naleven.

Met betrekking tot groenestroomcertificaten bepaalt artikel 37 dat elke netbeheerder en elke houder van een leveringsvergunning die op het einde van het jaar niet voldoende certificaten kan voorleggen, een administratieve geldboete moet betalen van 2.000 frank per ontbrekend certificaat in 2001. Deze boete stijgt jaarlijks met 1.000 frank tot ze 5.000 frank bereikt in 2004.

De heer Johan De Roo verwijst naar zijn tussenkomst tijdens de algemene bespreking. Het decreet voorziet in strafbepalingen bij aflevering van onvoldoende certificaten met ingang van 2001. Het lid vraagt dat mocht blijken dat er onvoldoende vergunningen werden afgeleverd om voldoende capaciteit inzake groene stroom te garanderen, men kan verantwoordelijk de sancties te laten ingaan. Zeker als de facto kan vastgesteld worden dat er onvoldoende capaciteit is.

De heer Robert Voorhamme benadrukt dat het nogal eigenaardig zou zijn om enerzijds te pomen dat iedereen wordt aangespoord dat er voldoende capaciteit zou zijn en anderzijds in dat zelfde decreet te voorzien dat er geen sancties volgen als men deze capaciteit niet haalt. Hij kant zich tegen deze gehuldigde filosofie van de soepele benadering. Hij herinnert eraan dat de ervaring van het verleden leert dat privémaatschappijen zonder druk niet geneigd zijn zich te houden aan de bepalingen. Het zou onverstandig zijn om via een decreetstekst het signaal te geven dat er een uitwijkmogelijkheid bestaat.

De heer Johan De Roo verklaart dat zijn opmerking niet ingegeven is door wantrouwen ten aanzien van de initiatiefnemers. Maar hij pleit voor een realistische politiek : de tijd tussen de aanvraag en het uiteindelijk afleveren van de vergunning en de daadwerkelijke aanvang van de werken, is soms zeer lang. Hij verwijst naar het dossier van het windturbinepark in Zeebrugge waar de Vlaamse

regering een vergunning afleverde op 20 september 1995 om een windturbinepark in Zeebrugge in concessie te geven voor een periode van 12 jaar. Wanneer is men echter effectief gestart met de productie ?

Minister Steve Stevaert repliceert dat men de dag nadien is opgestart omdat de installatie er reeds stond. Het echte probleem is dat er vroeger geen belangstelling was voor windmolenparken. Nu wel omdat men angst heeft. Hij benadrukt dat er wel zeer snel zullen vergunningen worden uitgereikt. Het gaat trouwens niet uitsluitend over windmolens maar ook over andere vormen van energie. De minister is het eens met de visie van de heer Robert Voorhamme dat men deze bepaling hard moet houden. Als er effectief omstandigheden zijn dat de overheid manifest in gebreke blijft, houden we daar rekening mee. Hij blijft erbij dat de vooropgestelde timing haalbaar zal zijn.

De heer Eloi Glorieux is het eens dat het vergunningsbeleid belangrijk is voor het welslagen van de te verwezenlijken doelstellingen. Maar dit vergt duidelijke richtlijnen omtrent de inplanting van windturbineparken. Het lid herhaalt zijn bekommernis die hij ook uitte tijdens de algemene bespreking.

Hij benadrukt nog dat de meeste hernieuwbare energiebronnen het grote voordeel hebben dat ze enkele weken na installatie kunnen opgestart worden en op heel korte termijn rendabel zijn.

De heer Jan Loones stelt een tegenstrijdigheid vast tussen de memorie van toelichting en § 5, 2de alinea van artikel 37. Enerzijds wordt gesteld in het artikel dat de persoon of rechtspersoon die het oneens is met de sanctie tegenargumenten kan ontwikkelen op basis waarvan de reguleringsinstantie het bedrag kan aanpassen of de beslissing kan herroepen. Anderzijds wordt in de memorie van toelichting vermeld dat er geen enkele appreciatiebevoegdheid gegeven wordt aan de overheid. Het lid verwijst naar de verklaring van de minister dat als men niet tijdig klaar is met het vergunningenbeleid dat er dan een uitzondering moet gemaakt worden. Hij wenst over deze aangelegenheid volstreekte duidelijkheid.

De minister verduidelijkt dat de termijn van tien dagen om de reguleringsinstantie van haar ongelijk te overtuigen, is ingesteld om technische fouten te vermijden, zoals een verkeerde berekening van het benodigde aantal certificaten. Het is duidelijk dat daaruit geen appreciatiebevoegdheid volgt.

Het artikel 37 wordt met 11 stemmen, bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 38

Om te vermijden dat de uitvoering van bepaalde artikels van het Elektriciteitsdecreet vertraging zou oplopen door vertraging bij de instelling van de reguleringsinstantie, geeft artikel 38 aan de Vlaamse regering de mogelijkheid om in de plaats te treden van de reguleringsinstantie.

De heer Johan De Roo wil inzicht krijgen in het aantal uitvoeringsbesluiten dat voorzien wordt om dit decreet te implementeren.

Minister Steve Stevaert engageert zich om de lijst van de uitvoeringsbesluiten (een 16-tal) over te maken aan het commissiesecretariaat. Deze lijst wordt opgenomen als bijlage III van dit verslag.

Het artikel 38 wordt met 14 stemmen aangenomen.

Artikel 39

Artikel 39 stelt dat de Vlaamse regering elk uitvoeringsbesluit van het Elektriciteitsdecreet aan de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen en aan de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen voor advies zal voorleggen.

Het artikel 39 wordt zonder opmerkingen met 14 stemmen aangenomen.

Artikel 40

Artikel 40 zegt dat, wat de Vlaamse energiebevoegdheden betreft, de wet van 10 maart 1925 houdende de elektriciteitsvoorziening wordt opgeheven.

In het uitvoeringsbesluit omtrent de inwerkingtreding van de verschillende artikels zal het artikel dat de wet van 1925 opheft, pas in werking treden, eens de nodige uitvoeringsbesluiten genomen zijn om alle bepalingen van de wet van 1925 te vervangen.

Het leveringsmonopolie van de gemeenten en het recht van de gemeenten om hun leverancier vrij te kiezen, blijven in ieder geval behouden zolang er

gebonden afnemers zijn. Daarna gelden de bepalingen van het Elektriciteitsdecreet.

De heer Ludwig Caluwé vraagt zich af of het verstandig is de wet van 1925 als dusdanig op te heffen voor het Vlaams Gewest. Hij herinnert eraan dat dit artikel niet ingeschreven was in het ontwerp dat voor advies aan de Raad van State werd voorgelegd. In de memorie van toelichting was wel gesteld dat een aantal artikelen zouden worden opgeheven. De Raad van State stelde dat deze artikelen specifiek moesten worden aangeduid. Maar in de definitieve versie wordt nu gesteld dat de wet in zijn geheel wordt opgeheven. Hetzelfde lid vraagt of zeer goed werd gecontroleerd of daardoor niet bepaalde zaken over het hoofd werden gezien.

De minister verklaart dat zijn administratie verzekert dat er voldoende werd nagekeken of er geen andere bepalingen moeten overgenomen worden. In het uitvoeringsbesluit omtrent de inwerkingtreding van het decreet zal worden bepaald dat het artikel dat de wet van 1925 opheft, pas in werking treden als alle bepalingen van de wet van 1925 vervangen zijn in de uitvoeringsbesluiten.

Door de heren Johan De Roo, Ludwig Caluwé en Carl Decaluwe wordt een amendement ingediend (amendement nr. 8 – VI. Parl. Stuk 285 (1999-2000) – Nr. 3) dat ertoe strekt dit artikel te vervangen en legistiek te verfijnen.

De minister verklaart dat hij het eens is met dit technisch amendement dat dit artikel vervangt.

Het amendement wordt met 11 stemmen tegen 3 aangenomen.

Artikel 41

Artikel 41 geeft aan voorliggend ontwerpdecreet de naam 'Elektriciteitsdecreet'.

Het artikel 41 wordt zonder opmerkingen met 14 stemmen aangenomen.

Artikel 42

Artikel 42 zegt dat de Vlaamse regering in een uitvoeringsbesluit de datum zal bepalen waarop de verschillende bepalingen van het Elektriciteitsdecreet in werking treden.

Het artikel 42 wordt zonder opmerkingen met 14 stemmen aangenomen.

III. EINDSTEMMING

Het geamendeerde ontwerp van decreet wordt met 8 stemmen bij 6 onthoudingen aangenomen.

De verslaggevers,

De voorzitter,

Marc
CORDEEL

Wivina
DEMEESTER – DE MEYER

Eloi
GLORIEUX

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° distributie : het vervoer van elektriciteit langs distributienetten met het oog op de levering ervan aan afnemers ;
- 2° distributienet : binnen een geografisch afgebakend gebied geheel van verbindingen met een nominale spanning gelijk aan of lager dan 70 kV en de daarmee verbonden transformator-, schakel-, verdeel- en onderstations en andere hulpmiddelen die noodzakelijk zijn voor de distributie van elektriciteit op regionaal of lokaal niveau ;
- 3° directe lijn : elke elektrische leiding met een nominale spanning gelijk aan of lager dan 70 kV die fysisch geen deel uitmaakt van het distributienet ;
- 4° warmtekrachtinstallatie : installatie voor de gecombineerde productie van elektriciteit en warmte ;
- 5° afnemer : elke eindafnemer, leverancier of tussenpersoon ;
- 6° eindafnemer : elke natuurlijke of rechtspersoon die elektriciteit koopt voor eigen gebruik ;
- 7° in aanmerking komende afnemer : elke afnemer die krachtens artikel 12 of, indien hij niet in het Vlaamse Gewest is gevestigd, krachtens de wetgeving van een ander Gewest of een andere lidstaat van de Europese Unie, het recht heeft om contracten te sluiten voor de levering van elektriciteit, met een producent, leverancier of tussenpersoon van zijn keuze en die daarom het recht heeft om toegang te krijgen tot het distributienet onder de voorwaarden, bepaald in artikel 11, § 1 en in artikel 14 ;
- 8° gebonden afnemer : elke niet in aanmerking komende afnemer ;
- 9° tussenpersoon : elke natuurlijke of rechtspersoon die elektriciteit koopt met het oog op de doorverkoop aan een andere tussenpersoon of aan een leverancier ;
- 10° leverancier : elke natuurlijke of rechtspersoon die elektriciteit verkoopt aan eindafnemers ;
- 11° netbeheerder : elke beheerder van een distributienet die aangewezen is overeenkomstig artikel 5 ;
- 12° producent : elke natuurlijke of rechtspersoon die elektriciteit opwekt ;
- 13° ondersteunende diensten : alle diensten die nodig zijn voor de functionering van het distributienet ;
- 14° openbaardienstverplichting : verplichting die betrekking heeft op de sociaal-economische, ecologische en technische aspecten van elektriciteitsvoorziening ;
- 15° hernieuwbare energiebronnen : alle andere energiebronnen dan fossiele brandstoffen of kernsplijting die op een duurzame wijze ingezet kunnen worden ;
- 16° groene stroom : elektriciteit, opgewekt door gebruik te maken van hernieuwbare energiebronnen ;
- 17° groenestroomcertificaat : een overdraagbaar immaterieel goed dat aantoonst dat een producent in een daarin aangegeven jaar een daarin aangegeven hoeveelheid groene stroom, uitgedrukt in kWh, heeft opgewekt ;
- 18° minister : de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid ;
- 19° Vlaamse elektriciteitsmarkt : alle activiteiten die verband houden met de opwekking en de distributie van elektriciteit waarvoor het Vlaamse Gewest bevoegd is ;
- 20° federale Elektriciteitswet : wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt.

21° reguleringsinstantie : de instelling van openbaar nut die instaat voor de regulering, de controle en de transparantie van de Vlaamse elektriciteitsmarkt en opgericht wordt door artikel 27.

te of groep van gemeenten. De reguleringsinstantie kan enkel van dit voorstel afwijken, indien de voorgestelde netbeheerder niet voldoet aan één of meer voorwaarden, vastgesteld ter uitvoering van artikel 4.

HOOFDSTUK II

Distributienetbeheer

AFDELING 1

Aanwijzing van netbeheerders

Artikel 3

Het beheer van een distributienet wordt waargenomen door een netbeheerder met rechtspersoonlijkheid, aangewezen overeenkomstig artikel 5, voor een hernieuwbare termijn van twaalf jaar.

Artikel 4

De Vlaamse regering stelt, na advies van de reguleringsinstantie, de voorwaarden vast waaraan de kandidaat-netbeheerders moeten voldoen. Deze hebben in ieder geval betrekking op :

- 1° de technische en financiële capaciteit van de kandidaat-netbeheerder ;
- 2° de professionele betrouwbaarheid van de kandidaat-netbeheerder ;
- 3° het beschikken over een eigendoms- of exploitatierecht voor het distributienet in kwestie ;
- 4° de beheersmatige en juridische onafhankelijkheid van de netbeheerders ten aanzien van producenten, houders van een leveringsvergunning en tussenpersonen, onverminderd artikel 7, § 2.

Artikel 5

De reguleringsinstantie wijst voor elk distributienet de netbeheerder aan. Indien het distributienet in kwestie geheel of gedeeltelijk eigendom is van een gemeente of van een groep van gemeenten, gebeurt die aanwijzing op voorstel van deze gemeen-

Artikel 6

Het mandaat van de netbeheerder eindigt in elk geval ingeval van faillissement, ontbinding, fusie of splitsing. De reguleringsinstantie kan de aanwijzing van de netbeheerder herroepen, op voorwaarde dat deze rechtspersoon werd gehoord of naar behoren werd opgeroepen, ingeval van :

- 1° significante wijziging in het aandeelhouderschap van de netbeheerder die de onafhankelijkheid van het beheer van het distributienet in kwestie in het gedrang zou kunnen brengen ;
- 2° grove tekortkoming van de netbeheerder aan zijn verplichtingen krachtens dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan.

AFDELING 2

Activiteiten van de netbeheerder

Artikel 7

§ 1. De netbeheerder staat in voor de exploitatie, het onderhoud en de ontwikkeling van het distributienet.

In dit kader is hij inzonderheid belast met de volgende taken :

- 1° instaan voor de efficiënte, veilige en betrouwbare werking van het distributienet ;
- 2° instaan voor de elektriciteitsvoorziening aan de gebonden afnemers die op zijn distributienet zijn aangesloten op een spanningsniveau lager dan 20 kV ;
- 3° voldoende capaciteit voor de distributie van elektriciteit aanhouden ;
- 4° koppelingen met andere netten exploiteren, onderhouden en eventueel ontwikkelen ;

5° uitvoeren van de openbardienstverplichtingen, bedoeld in artikel 19, 1°.

§ 2. Zolang de netbeheerder elektriciteit levert aan gebonden afnemers, mag hij groene stroom en elektriciteit, geproduceerd door middel van een kwalitatieve warmtekrachtinstallatie, verkopen en eventueel zelf opwekken.

§ 3. De categorie van gebonden afnemers die vanaf een bepaald ogenblik voldoen aan de criteria voor het bepalen van de in aanmerking komende afnemers, bedoeld in artikel 12, behalve deze afnemers die van de hieraan verbonden rechten gebruik wensen te maken, wordt verder voorzien van elektriciteit door een door de netbeheerder aangewezen houder van een leveringsvergunning. De Vlaamse regering legt de nadere toepassingsregels en de te volgen procedures vast.

Artikel 8

De reguleringsinstantie, bedoeld in artikel 27, § 1, van dit decreet, stelt een technisch reglement op voor het beheer van het distributienet, de toegang ertoe en de vereisten voor het aanleggen van directe lijnen.

Het technisch reglement bepaalt in ieder geval :

- 1° de technische minimumeisen voor het distributienet en de aansluitingen erop ;
- 2° de technische minimumeisen voor directe lijnen ;
- 3° de operationele regels waaraan de netbeheerder onderworpen is bij zijn technisch beheer van het distributienet en bij de maatregelen die hij moet treffen om het hoofd te bieden aan problemen die de continuïteit van de voorziening in het gedrang kunnen brengen ;
- 4° de prioriteit die moet worden gegeven aan kwalitatieve warmtekrachtinstallaties en aan productie-installaties van groene stroom die aangesloten zijn op het distributienet ;
- 5° de ondersteunende diensten die de netbeheerder moet inrichten ;
- 6° de informatie die door de netbeheerder moet worden verstrekt aan de beheerders van andere elektriciteitsnetten waaraan het distributienet is gekoppeld, om een veilige en efficiënte exploitatie, een gecoördineerde ontwikkeling en de in-

teroperabiliteit van de netten in kwestie te waarborgen.

Artikel 9

De netbeheerder onthoudt zich van elke vorm van discriminatie tussen afnemers of categorieën van afnemers. De persoonlijke en commerciële gegevens die hij verwerft van de afnemers bij de uitoefening van zijn taken, moet hij strikt vertrouwelijk behandelen.

Artikel 10

De personeelsleden van de netbeheerder zijn gebonden door het beroepsgeheim. Zij mogen de vertrouwelijke gegevens die hen ter kennis zijn gekomen op grond van hun functie bij de netbeheerder in het kader van de uitvoering van hun taken, bedoeld in artikel 7, aan niemand bekendmaken, behalve wanneer zij worden opgeroepen om in rechte te getuigen, onverminderd de mededelingen aan beheerders van andere elektriciteitsnetten of aan de reguleringsinstantie, bedoeld in artikel 27, § 1, die uitdrukkelijk door dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan zijn bepaald of toegelaten en onverminderd andere wettelijke bepalingen.

Elke overtreding van dit artikel wordt gestraft met de straffen, bepaald in artikel 458 van het Strafwetboek.

HOOFDSTUK III

Toegang tot het distributienet

Artikel 11

§ 1. Elke netbeheerder maakt de geldende tarieven bekend voor de toegang tot zijn net, alsmede de tarieven voor ondersteunende diensten die hij levert. De in aanmerking komende afnemers hebben recht op toegang tot het distributienet tegen deze bekendgemaakte tarieven.

§ 2. Een netbeheerder kan een verzoek om toegang tot het distributienet dat hij beheert enkel afwijzen in één of meer van onderstaande gevallen :

- 1° indien de veilige en betrouwbare werking van het distributienet in het gedrang komt ;
- 2° indien zijn distributienet over onvoldoende capaciteit beschikt om het vervoer te verzekeren ;
- 3° indien de toegang tot het distributienet de goede uitvoering van een openbaardienstverplichting door de betrokken netbeheerder zou verhinderen ;
- 4° indien de aanvrager niet voldoet aan de technische minimumeisen zoals bepaald in artikel 8, 1°.

Ingeval van een weigering stuurt de netbeheerder aan de verzoeker een grondig gemotiveerde verklaring. Tegen deze weigering kan in beroep gegaan worden bij de reguleringsinstantie.

Artikel 12

§ 1. De volgende categorieën van afnemers worden onmiddellijk als in aanmerking komende afnemer beschouwd :

- 1° de eindafnemers die meer dan 20 gigawattuur per jaar verbruiken op basis van het verbruik op de locatie en met inbegrip van zelfopwekking ;
- 2° de eindafnemers die zelf elektriciteit produceren door middel van een kwalitatieve warmtekrachtinstallatie, wat de afname van elektriciteit betreft via het aansluitpunt van de installatie op het distributienet en voor maximaal het aantal kWh dat berekend wordt als het nominaal elektrisch vermogen van de warmtekrachtinstallatie in kW, vermenigvuldigd met een gebruiksduur van 3000 uur ;
- 3° de eindafnemers die zelf groene stroom produceren en hiervoor groenestroomcertificaten ontvangen, wat de afname van elektriciteit betreft via het aansluitpunt van de installatie op het distributienet en voor maximaal het aantal kWh dat berekend wordt als het nominaal elektrisch vermogen van de productie-installatie in kW, vermenigvuldigd met een gebruiksduur van 3000 uur ;
- 4° de eindafnemers van een hoeveelheid elektriciteit bij een leverancier die deze hoeveelheid elektriciteit betreft uit hernieuwbare energiebronnen of kwalitatieve warmtekrachtkoppeling en voorzover deze elektriciteit werd gepro-

duceerd in het Vlaamse Gewest of in de gebieden zoals bedoeld in artikel 6, van de federale Elektriciteitswet ;

- 5° de eindafnemers van een hoeveelheid warmte bij een leverancier die deze hoeveelheid warmte betreft uit hernieuwbare energiebronnen of kwalitatieve warmtekrachtkoppeling ten belope van maximaal 500 kWh elektriciteit per GJ van deze afgenomen hoeveelheid warmte en voorzover deze warmte werd geproduceerd in het Vlaamse Gewest ;
- 6° de eindafnemers van een hoeveelheid warmte van een stadsverwarmingsnet waarbij de warmte gerecupereerd wordt in een elektriciteitopwekkingsinstallatie ten belope van 500 kWh per afgenomen GJ van deze afgenomen hoeveelheid warmte en voorzover deze warmte werd geproduceerd in het Vlaamse Gewest ;
- 7° de houders van een leveringsvergunning voor de hoeveelheid elektriciteit, verbruikt door hun afnemers, die zijn aangewezen als in aanmerking komend, om deze afnemers te bevoorraden.

§ 2. De Vlaamse regering kan nadere regels vastleggen betreffende de voorwaarden, opgelegd in § 1.

§ 3. Rekening houdend met de evolutie van de openstelling van de elektriciteitsmarkt in de andere lidstaten van de Europese Unie en met het openstellingsritme zoals bepaald in de Europese Richtlijn 96/92/EG, bepaalt de Vlaamse regering, na advies van de reguleringsinstantie, welke andere categorieën van afnemers in aanmerking komen.

Artikel 13

De Vlaamse regering kan, na advies van de reguleringsinstantie, onder de door haar bepaalde voorwaarden, de minister machtigen om de toegang tot het distributienet te beperken of te verbieden voor de invoer van elektriciteit afkomstig van andere lidstaten van de Europese Unie en bestemd voor in het Vlaamse Gewest gevestigde in aanmerking komende afnemers, voor zover de afnemer, indien hij in de lidstaat van oorsprong zou zijn gevestigd, geen in aanmerking komende afnemer zou zijn krachtens de regelgeving van deze lidstaat.

Artikel 14

De reguleringsinstantie legt de gedragscode voor toegang tot het net vast. De gedragscode bepaalt in ieder geval :

- 1° de procedures en nadere regels voor de aanvraag voor toegang tot het net ;
- 2° de gegevens die de leveranciers aan de netbeheerder moeten verstrekken ;
- 3° de voorzorgsmaatregelen die door de netbeheerder moeten worden genomen ter bescherming van de vertrouwelijkheid van de persoonlijke en commerciële gegevens van de afnemers ;
- 4° de termijnen waarbinnen de netbeheerder moet antwoorden op de aanvragen voor toegang tot het distributienet.

Artikel 15

De netbeheerder voert alle taken die noodzakelijk zijn voor de distributie van groene stroom, met uitzondering van de aansluiting op het distributienet, kosteloos uit.

De Vlaamse regering kan de regeling in het eerste lid beperken.

Artikel 16

De reguleringsinstantie legt de voorwaarden vast waaraan een warmtekrachtinstallatie moet voldoen om voor de toepassing van dit decreet als kwalitatieve warmtekrachtinstallatie te worden beschouwd.

HOOFDSTUK IV

Leveringsvergunningen

Artikel 17

§ 1. Voor de levering van elektriciteit aan in aanmerking komende afnemers is een leveringsvergunning vereist.

§ 2. De in § 1 bedoelde leveringsvergunning kan enkel worden afgeleverd voor :

- 1° de levering van elektriciteit via het distributienet ;
- 2° de levering van groene stroom of elektriciteit opgewekt door middel van een kwalitatieve warmtekrachtinstallatie door een producent die gebruik maakt van een directe lijn.

§ 3. De levering via een directe lijn vanuit een mobiele installatie voor de opwekking van elektriciteit is niet aan een leveringsvergunning onderworpen.

§ 4. Aan een netbeheerder kan enkel een leveringsvergunning worden verleend voor de verkoop van elektriciteit, overeenkomstig artikel 7, § 2, en voor de uitvoering van de verplichtingen, opgenomen in artikel 19, 1°.

§ 5. Voor de levering van elektriciteit aan in aanmerking komende afnemers kunnen de intercommunales, bij beslissing van de algemene vergadering en in het kader van hun statutair doel, deelnemen in vennootschappen die energie en energiediensten aanbieden.

§ 6. De leveringsvergunningen worden door de reguleringsinstantie toegekend.

§ 7. De Vlaamse regering bepaalt, na advies van de reguleringsinstantie :

- 1° de criteria voor de toekenning, de wijziging en de intrekking van de leveringsvergunningen, die in ieder geval betrekking zullen hebben op :
 - a) de technische en financiële capaciteit van de aanvrager ;
 - b) de professionele betrouwbaarheid van de aanvrager ;
 - c) de capaciteit van de aanvrager om aan de behoeften van zijn afnemers te voldoen ;
 - d) de openbaredienstverplichtingen, bedoeld in artikel 19, 2° ;
 - e) de beheersmatige en juridische onafhankelijkheid van de aanvrager ten opzichte van de netbeheerders ;

2° de procedure voor de toekenning van de leveringsvergunningen, inzonderheid de vorm van de aanvraag, het onderzoek van het dossier en

de vergoeding die hiervoor betaald moet worden, de termijnen waarbinnen de reguleringsinstantie moet beslissen en zijn beslissing aan de aanvrager moet meedelen en de beroepsprocedure ;

3° wat er met de leveringsvergunning gebeurt in geval van controlewijziging, fusie of splitsing van de houder, en, in voorkomend geval, de te vervullen voorwaarden en de te volgen procedures voor het behoud of de hernieuwing van de leveringsvergunning in deze gevallen.

HOOFDSTUK V

Toelatingen

Artikel 18

Voor de aanleg van een elektrische leiding, dienstig voor de uitbouw van een distributienet, en een directe lijn moet een toelating verkregen worden.

De Vlaamse regering stelt de nadere toepassingsregels, procedures en criteria vast. Deze moeten objectief en niet-discriminatoir zijn. De toelating voor de aanleg van een directe lijn kan afhankelijk worden gesteld van een weigering tot toegang tot het distributienet of van het ontbreken van een aanbod tot gebruik van een distributienet onder redelijke economische en technische voorwaarden.

De Vlaamse regering stelt de rechten en verplichtingen in hoofde van de houders van een toelating voor het aanleggen van een elektrische leiding in de zin van het eerste lid van dit artikel vast.

HOOFDSTUK VI

Openbaredienstverplichtingen

Artikel 19

De Vlaamse regering kan, na advies van de reguleringsinstantie :

1° de netbeheerders openbaredienstverplichtingen opleggen die betrekking kunnen hebben op :

a) investeringen in het distributienet ;

b) aansluiting van de afnemers op het distributienet ;

c) de ononderbroken levering van een minimale hoeveelheid elektriciteit ingeval van niet-betaling van de elektriciteitsfactuur en de verzekerde bevoorrading van de afnemers ingeval de houder van een leveringsvergunning zijn verplichtingen niet nakomt ;

d) de veiligheid, continuïteit, regelmaat en kwaliteit van leveringen van elektriciteit ;

e) maatregelen van sociale aard ;

f) programma's ter bevordering van het rationeel energiegebruik ;

g) minimumnormen inzake het rationeel energiegebruik bij hun eindafnemers ;

h) informatie over en sensibilisering voor het elektriciteitsverbruik en de elektriciteitskosten van de eindafnemers ;

i) investeringen in kwalitatieve warmtekrachtinstallaties, installaties voor de productie van groene stroom of groenestroomcertificaten ;

2° de houders van een leveringsvergunning openbaredienstverplichtingen opleggen die betrekking kunnen hebben op :

a) maatregelen van sociale aard ;

b) programma's ter bevordering van het rationeel energiegebruik ;

c) minimumnormen inzake het rationeel energiegebruik bij hun eindafnemers ;

d) informatie over en sensibilisering voor het elektriciteitsverbruik en de elektriciteitskosten van de eindafnemers ;

e) investeringen in kwalitatieve warmtekrachtinstallaties, installaties voor de productie van groene stroom of groenestroomcertificaten.

Artikel 20

§ 1. Er wordt een Energiefonds opgericht onder beheer van de reguleringsinstantie. Dit Energiefonds betreft een begrotingsfonds in de zin van ar-

tikel 45 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991.

§ 2. Aan dit Energiefonds worden volgende inkomsten toegewezen :

- opbrengsten uit heffingen die decretaal aan het Energiefonds worden toegewezen ;
- middelen voor de financiering van openbare dienstverplichtingen van de energiesector toegewezen aan het Energiefonds uit hoofde van wettelijke of conventionele bepalingen ;
- middelen voor de financiering van het sociale energiebeleid en het beleid inzake het rationeel energiegebruik van de Vlaamse regering toegewezen aan het Energiefonds uit hoofde van wettelijke of conventionele bepalingen.

§ 3. De Vlaamse regering beschikt over de kredieten van het Energiefonds voor de financiering van de openbare dienstverplichtingen bedoeld in artikel 19, de taken bedoeld in artikel 15, haar sociale energiebeleid en haar beleid inzake het rationeel energiegebruik.

HOOFDSTUK VII

Bevordering van milieuvriendelijke elektriciteitsopwekking

Artikel 21

Met ingang van 1 januari 2001 wordt een systeem van groenestroomcertificaten ingesteld.

Artikel 22

Voor de groene stroom waarvan de producent aantoonst dat deze in het Vlaamse Gewest of in de gebieden, bedoeld in artikel 6, van de federale Elektriciteitswet is geproduceerd, verleent de reguleringsinstantie op aanvraag van de producent een groenestroomcertificaat per schijf van 1000 kWh.

Artikel 23

§ 1. Iedere netbeheerder en iedere houder van een leveringsvergunning voor de levering van elektrici-

teit via het distributienet aan eindafnemers is verplicht jaarlijks vóór 31 december aan de reguleringsinstantie het aantal groenestroomcertificaten voor te leggen dat bepaald wordt met toepassing van § 2. Deze verplichting geldt met ingang van het jaar 2001.

§ 2. Het aantal groenestroomcertificaten dat door een netbeheerder of door een houder van een leveringsvergunning in een bepaald jaar moet worden voorgelegd, wordt vastgesteld met toepassing van de volgende formule :

$$C = G \times (E_v - E_{wkk} - E_g)$$

waarbij :

$C =$ het aantal in het jaar n voor te leggen groenestroomcertificaten, uitgedrukt in MWh (1000 kWh) ;

$E_v =$ de totale hoeveelheid geleverde elektriciteit aan eindafnemers via het distributienet in het jaar $n-1$ (in MWh) ;

$E_{wkk} =$ de elektriciteit (in MWh), waarvan de certificatenplichtige de eigenaar is op het ogenblik van levering aan de eindafnemers, geproduceerd in het jaar $n-1$ door middel van een kwalitatieve warmtekrachtinstallatie in het Vlaamse Gewest ;

$E_g =$ de elektriciteit (in MWh), waarvan de certificatenplichtige de eigenaar is op het ogenblik van levering aan de eindafnemers, geproduceerd in het jaar $n-1$ door middel van een installatie voor de productie van groene stroom in het Vlaamse Gewest of in de gebieden, bedoeld in artikel 6, van de federale Elektriciteitswet ;

$G =$ het minimaal te halen percentage in het jaartal n .

Voor de toepassing van deze formule wordt G :

1° vastgelegd op 0,96 % voor het jaar 2001 ;

2° voor de jaren 2002 en 2003 telkens vermenigvuldigd met een groeifactor 1,46 ;

3° vastgesteld op 3 % voor het jaar 2004 ;

4° voor de jaren 2005 tot 2009 telkens vermenigvuldigd met een groeifactor die minimaal 1,09 bedraagt ;

5° vastgesteld op 5 % in het jaar 2010.

§ 3. Indien de reguleringsinstantie vaststelt dat de som van alle voor te leggen certificaten C in het jaar n, kleiner is dan het aantal groenestroomcertificaten, toegekend in het jaar n-1, verminderd met het aantal groenestroomcertificaten dat eventueel in het kader van verplichtingen, opgelegd door andere overheden voorgelegd moet worden in het jaar n, wordt G, onverminderd § 2, verhoogd zodat de som van alle voor te leggen certificaten C in het jaar n steeds minstens gelijk is aan het aantal groenestroomcertificaten, toegekend in het jaar n-1, verminderd met het aantal groenestroomcertificaten dat eventueel in het kader van verplichtingen, opgelegd door andere overheden voorgelegd moet worden in het jaar n.

§ 4. In het jaar 2002 zal de Vlaamse regering in overleg met de reguleringsinstantie, de beoogde doelstelling evalueren. De Vlaamse regering wordt gemachtigd om, na advies van de reguleringsinstantie, de groeifactor voor de periode 2004-2010 te verhogen en nieuwe doelstellingen op te stellen voor de periode na 2010.

Artikel 24

De Vlaamse regering stelt de nadere toepassingsregels en procedures vast voor het toekennen van groenestroomcertificaten, vermeld in artikel 22, en bepaalt welke certificaten in aanmerking komen voor het voldoen aan de verplichting, bedoeld in artikel 23.

Artikel 25

Onverminderd artikel 23, §§ 1 en 2, wordt de Vlaamse regering gemachtigd om, na advies van de reguleringsinstantie, rekening houdende met het bestaan van gelijke of gelijkwaardige garanties inzake de aflevering van dergelijke certificaten, certificaten te aanvaarden voor groene stroom die niet is geproduceerd in het Vlaamse Gewest of in de gebieden, bedoeld in artikel 6 van de federale Elektriciteitswet.

HOOFDSTUK VIII

Fonds hernieuwbare energiebronnen

Artikel 26

§ 1. Er wordt een Fonds Hernieuwbare Energiebronnen opgericht. Dit fonds is een begrotingsfonds in de zin van artikel 45 van de wetten op de Rijkscompabiliteit gecoördineerd op 17 juli 1991 en heeft tot doel het gebruik van hernieuwbare energie te bevorderen.

§ 2. Aan het Fonds Hernieuwbare Energiebronnen worden rechtstreeks de inkomsten toegewezen die voortvloeien uit de bepalingen van artikel 37, § 2, en de aan dit fonds door het Vlaamse Gewest toegewezen opbrengsten uit concessies voor energieprojecten die gebruik maken van hernieuwbare energiebronnen, zoals gespecificeerd in de desbetreffende concessieovereenkomsten.

§ 3. De Vlaamse regering beschikt over de kredieten van het Fonds Hernieuwbare Energiebronnen voor al wat kan dienen in het raam van het beleid inzake de hernieuwbare energiebronnen.

HOOFDSTUK IX

Reguleringsinstantie

AFDELING 1

Oprichting

Artikel 27

§ 1. Er wordt een instelling van openbaar nut met rechtspersoonlijkheid opgericht. Deze instelling draagt als naam 'reguleringsinstantie'.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt de vestigingsplaats van de zetel.

AFDELING 2

Doel, taken en bevoegdheden

Artikel 28

De reguleringsinstantie ontwikkelt passende en doelmatige mechanismen voor regulering, controle en transparantie voor de Vlaamse elektriciteitsmarkt.

De reguleringsinstantie heeft een algemene taak van toezicht en controle op de toepassing van de betreffende decreten en reglementen en een regulerende en raadgevende taak ten behoeve van de Vlaamse regering inzake de organisatie en de werking van de Vlaamse elektriciteitsmarkt.

Daarvoor zal de reguleringsinstantie :

- 1° gemotiveerde adviezen geven en voorstellen voorleggen in de gevallen, bepaald door dit decreet of door de uitvoeringsbesluiten ervan ;
- 2° op eigen initiatief of op verzoek van de minister of de Vlaamse regering studies uitvoeren in verband met de Vlaamse elektriciteitsmarkt ;
- 3° de netbeheerders aanwijzen en de controle uitoefenen op de conformiteit van de netbeheerders met de criteria zoals ze zijn opgesteld volgens de bepalingen van artikel 4 ;
- 4° leveringsvergunningen afleveren en de controle uitoefenen op de conformiteit van houders van een leveringsvergunning met de criteria zoals opgesteld volgens de bepalingen van artikel 17, § 7, 1° ;
- 5° een technisch reglement opstellen voor het beheer van het distributienet, de toegang ertoe en de vereisten voor het aanleggen van directe lijnen en controle uitoefenen op de toepassing ervan ;
- 6° een gedragscode voor de toegang tot het net opstellen ;
- 7° controle uitoefenen op de uitvoering van de openbaardienstverplichtingen, bedoeld in artikel 19 ;
- 8° het fonds, bedoeld in artikel 20, beheren ;
- 9° geschillen beslechten die betrekking hebben op de toegang tot het distributienet, met uitzondering evenwel van de geschillen inzake contractuele rechten en verbintenissen ;
- 10° alle andere taken uitvoeren die haar door decreten, besluiten, reglementen en beslissingen van de Vlaamse regering betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt worden toevertrouwd.

Artikel 29

§ 1. De reguleringsinstantie richt een bemiddelings- en arbitragedienst in voor geschillen betreffende de toegang tot het distributienet, de toepassing van het technisch reglement en de gedragscode. De reguleringsinstantie neemt het secretariaat van deze dienst waar. De reguleringsinstantie stelt voor deze dienst een huishoudelijk reglement op en legt het ter goedkeuring voor aan de Vlaamse regering. De Vlaamse regering stelt een lijst op van deskundigen die als bemiddelaars of als arbiters kunnen optreden. De leden van het dagelijks bestuur en de personeelsleden van de reguleringsinstantie kunnen niet als arbiters worden aangewezen. De Vlaamse regering bepaalt het bedrag van de vergoedingen die hen worden toegekend. Deze vergoedingen vallen ten laste van de begroting van de reguleringsinstantie.

§ 2. Binnen de reguleringsinstantie wordt een autonoom orgaan opgericht, 'Beroepskamer' genoemd, dat op verzoek van één van de partijen, beslist over geschillen tussen een netbeheerder en de netgebruikers die betrekking hebben op de toegang tot het distributienet, met uitzondering evenwel van de geschillen inzake contractuele rechten en verbintenissen.

§ 3. De Beroepskamer bestaat uit een voorzitter, twee andere leden en drie plaatsvervangers die worden aangesteld door de Vlaamse regering voor een hernieuwbare termijn van zes jaar. In afwijking van het voorgaande worden bij de oprichting van de Beroepskamer één lid en één plaatsvervanger benoemd voor een aanvankelijke termijn van twee jaar en één lid en één plaatsvervanger voor een aanvankelijke termijn van vier jaar.

De leden en de plaatsvervangers mogen niet onder de leden van het dagelijks bestuur of de personeelsleden van de reguleringsinstantie of de leden van de bemiddelings- en arbitragedienst worden gekozen. De Vlaamse regering bepaalt het bedrag van de vergoedingen die hen worden toegekend. Deze vergoedingen vallen ten laste van de begroting van de reguleringsinstantie.

§ 4. De Beroepskamer beslist met een gemotiveerde administratieve beslissing over de aangelegenheden die bij haar aanhangig worden gemaakt, na de betrokken partijen te hebben gehoord. Zij kan overgaan of doen overgaan tot alle nuttige onderzoeken en kan, indien nodig, deskundigen aanwijzen en getuigen horen. Zij kan bewarende maatregelen opleggen in dringende gevallen.

§ 5. De Vlaamse regering bepaalt de procedureregels die van toepassing zijn voor de Beroepskamer.

Artikel 30

De reguleringsinstantie kan een producent, een netbeheerder of de houder van een leveringsvergunning de gegevens en inlichtingen vragen die nodig zijn voor de uitvoering van haar taken.

Diegene aan wie een vraag is gericht om gegevens en inlichtingen te verstrekken, is verplicht binnen de door de reguleringsinstantie gestelde termijn alle medewerking te verlenen.

Gegevens of inlichtingen van een producent, een netbeheerder of een houder van een leveringsvergunning, die in verband met enige werkzaamheid ten behoeve van de uitvoering van dit decreet zijn verkregen, mogen uitsluitend voor de toepassing van dit decreet worden gebruikt.

AFDELING 3

Bestuur en werking

Artikel 31

§ 1. De reguleringsinstantie wordt geleid door een dagelijks bestuur bestaande uit een voorzitter en drie beheerders. Zij worden aangesteld door de Vlaamse regering.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels van de aanwerving en de aanstelling van de leden van het dagelijks bestuur van de reguleringsinstantie, inclusief de duur van het mandaat.

De leden van het dagelijks bestuur mogen geen andere functies vervullen die de onafhankelijkheid en de objectiviteit waarmee ze hun mandaat uitoefenen, kunnen belemmeren. De Vlaamse regering bepaalt de onverenigbaarheden met het mandaat van voorzitter of beheerder en de regels die van toepassing zijn op belangenconflicten.

§ 3. De voorzitter zit de vergaderingen van het dagelijks bestuur voor en heeft een doorslaggevende stem bij staking van stemmen.

§ 4. De voorzitter vertegenwoordigt de reguleringsinstantie in rechte.

Artikel 32

§ 1. De Vlaamse regering bepaalt het administratief en geldelijk statuut van het personeel en stelt de personeelsformatie van de reguleringsinstantie vast.

§ 2. Het dagelijks bestuur kan eveneens personen op contractuele basis aanwerven om :

- 1° in uitzonderlijke en tijdelijke personeelsbehoeften te voorzien. Het betreft ofwel in de tijd beperkte acties ofwel een buitengewone toename van het werk ;
- 2° de ambtenaren te vervangen die hun betrekking niet of slechts deeltijds bekleeden, onverminderd de mogelijkheid om een statutair personeelslid door een ander statutair personeelslid te vervangen ;
- 3° bijkomende of specifieke opdrachten te vervullen na voorafgaand akkoord van de Vlaamse regering.

Artikel 33

De leden van het dagelijks bestuur en de personeelsleden van de reguleringsinstantie zijn gebonden door het beroepsgeheim. Zij mogen de vertrouwelijke gegevens die hen ter kennis zijn gekomen op grond van hun functie bij de reguleringsinstantie aan niemand bekendmaken, behalve wanneer zij worden opgeroepen om in rechte te getuigen en onverminderd de uitwisseling van informatie met de bevoegde instanties van de andere gewesten en lidstaten van de Europese Unie, die uitdrukkelijk bepaald of toegestaan zijn door verordeningen of richtlijnen, vastgesteld door de instellingen van de Europese Unie, alsmede de commissie en het controlecomité zoals bedoeld in artikel 1, van de federale Elektriciteitswet.

Elke overtreding van dit artikel wordt gestraft met de straffen, bepaald door artikel 458 van het Strafwetboek.

AFDELING 4

Financiële middelen

Artikel 34

De reguleringsinstantie beschikt over een dotatie die jaarlijks wordt ingeschreven op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

AFDELING 5

Toezicht

Artikel 35

§ 1. De reguleringsinstantie staat onder toezicht van de Vlaamse regering. Het toezicht wordt uitgeoefend door een regeringscommissaris die wordt benoemd en ontslagen door de Vlaamse regering. Het Vlaamse Gewest draagt de kosten, verbonden aan de uitoefening van zijn ambt.

§ 2. De regeringscommissaris kan op elk ogenblik inzage nemen van alle documenten en geschriften van de reguleringsinstantie. Hij kan van de voorzitter, de beheerders en de personeelsleden alle inlichtingen en ophelderingen vorderen, en alle verificaties verrichten, die hij nodig acht voor de uitvoering van zijn mandaat.

De regeringscommissaris kan binnen een termijn van vier werkdagen beroep aantekenen tegen elke beslissing die hij strijdig acht met het decreet, de uitvoeringsbesluiten van dit decreet of het algemeen belang. De termijn van vier dagen gaat in de dag van de vergadering waarop de beslissing genomen werd, voorzover hij daarop regelmatig uitgenodigd werd, en in het tegenovergestelde geval, de dag waarop de regeringscommissaris van de beslissing kennis heeft gekregen. De regeringscommissaris brengt zonder verwijl de voorzitter van de reguleringsinstantie op de hoogte van het beroep. Het beroep heeft schorsende werking. Heeft de Vlaamse regering binnen een termijn van twintig werkdagen, ingaande op hetzelfde tijdstip, de beslissing niet vernietigd, dan wordt deze definitief. Deze bevoegdheid tot vernietiging kan door de Vlaamse regering worden overgedragen aan de minister.

§ 3. Ieder jaar stelt de regeringscommissaris een evaluatieverslag op ten behoeve van de Vlaamse regering over de activiteiten van de reguleringsinstantie. Dit evaluatieverslag wordt vóór 31 juli bezorgd aan de minister.

§ 4. De reguleringsinstantie bepaalt wanneer en hoe het advies van de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen en van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen wordt gevraagd en de wijze waarop de elektriciteitssector wordt geconsulteerd.

§ 5. De reguleringsinstantie brengt jaarlijks vóór 30 mei verslag uit aan de Vlaamse regering over haar werkzaamheden. Dit verslag wordt jaarlijks, samen met een evaluatieverslag van de regeringscommissaris, de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen, de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Vlaamse regering, vóór 30 september aan het Vlaams Parlement meegedeeld.

HOOFDSTUK X

Sancties

Artikel 36

Worden gestraft met een gevangenisstraf van één maand tot één jaar en met een geldboete van vijftig tot twintigduizend frank of met één van deze straffen alleen :

- 1° zij die de krachtens dit decreet verrichte verificaties of onderzoeken van de reguleringsinstantie of van de Vlaamse regering hinderen, weigeren de informatie te verstrekken die zij gehouden zijn mede te delen krachtens dit decreet, of bewust verkeerde of onvolledige informatie verstrekken ;
- 2° zij die de bepalingen van artikel 17, § 1 en artikel 18, eerste lid overtreden ;
- 3° de bepalingen van de artikelen 523 en 525 van het strafwetboek zijn onderscheidelijk van toepassing op de feiten van gehele of gedeeltelijke vernieling van machines of inrichtingen voor de productie, het vervoer, de levering en de benutting van elektrische energie en op feiten van verhindering of van de opzettelijke aanslag op het vervoer en de distributie van elektrische energie op de toegelaten lijnen en netten. Zij die bij gebrek aan voorzorg, zonder opzet, machines of inrichtingen voor de productie, het vervoer, de levering en de benutting van elektrische energie vernielen of beschadigen of die het vervoer daarvan op de toegelaten lijnen en netten verhinderen of stremmen, worden gestraft met de bij artikel 563 van het strafwetboek bepaalde straffen.

Artikel 37

§ 1. Onverminderd de andere door dit decreet of in een uitvoeringsbesluit ervan bepaalde maatregelen, kan de reguleringsinstantie elke in het Vlaamse Gewest gevestigde natuurlijke of rechtspersoon verplichten tot naleving van specifieke bepalingen van dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan binnen de door haar bepaalde termijn. Indien deze natuurlijke persoon of rechtspersoon bij het verstrijken van deze termijn in gebreke blijft, kan de reguleringsinstantie, op voorwaarde dat deze natuurlijke of rechtspersoon werd gehoord of naar behoren werd opgeroepen, een administratieve geldboete opleggen.

Deze administratieve geldboete mag, per kalenderdag, niet lager zijn dan vijftigduizend frank, noch hoger zijn dan vier miljoen frank, noch, in totaal, hoger zijn dan tachtig miljoen frank of 3 procent van de omzet die de betrokken persoon heeft gerealiseerd op de Vlaamse elektriciteitsmarkt tijdens het laatste afgelopen boekjaar, indien dit laatste bedrag hoger is.

Strafvervolgung in de zin van artikel 36. sluit administratieve geldboete uit, voor wat betreft de vervolgte feiten, ook wanneer de vervolging tot vrijpraak heeft geleid.

§ 2. Onverminderd § 1, bedraagt het tarief van de administratieve geldboete voor een overtreding van artikel 23, § 1, 2.000 frank per ontbrekend certificaat in 2001. Dat tarief bedraagt 3.000 frank in 2002 en 4.000 frank in 2003. Vanaf en met inbegrip van het jaar 2004 wordt de boete bepaald op 5.000 frank per ontbrekend certificaat.

§ 3. De reguleringsinstantie legt de administratieve geldboeten zoals bepaald in § 1 en § 2, vast en geeft de betrokken persoon hiervan kennis per aangetekende brief.

Deze met redenen omklede kennisgeving vermeldt het bedrag van de administratieve geldboete.

§ 4. Aan artikel 569 van het Gerechtelijk Wetboek wordt, wat het Vlaamse Gewest betreft, de volgende zinsnede toegevoegd :

"33°. van de beroepen tegen de beslissing van het opleggen van een administratieve geldboete op grond van artikel 37, § 1 van het Elektriciteitsdecreet."

Het beroep tegen de beslissing tot het opleggen van een administratieve geldboete op grond van

§ 1 bij de rechtbank van eerste aanleg werkt schorsend.

§ 5. Indien de betrokken persoon of rechtspersoon het oneens is met de sanctie, opgelegd volgens § 2, kan hij, binnen 10 dagen na de kennisgeving, bedoeld in § 3, de reguleringsinstantie van zijn tegenargumenten in kennis stellen door middel van een aangetekende brief. Na het verstrijken van deze termijn is de beslissing definitief.

De reguleringsinstantie kan zijn beslissing echter herroepen of het bedrag van de administratieve geldboete aanpassen indien deze tegenargumenten gegrond blijken te zijn. In dit geval zal een nieuwe kennisgeving plaatsvinden.

§ 6. Na de kennisgeving, bedoeld in § 3, moet de administratieve geldboete binnen dertig dagen betaald worden.

De reguleringsinstantie kan uitstel van betaling verlenen voor een door haar bepaalde termijn.

Indien de betrokken persoon in gebreke blijft bij het betalen van de administratieve geldboete, wordt de geldboete bij dwangbevel ingevorderd. De Vlaamse regering wijst de ambtenaren aan die gelast zijn dwangbevelen te geven en uitvoerbaar te verklaren. Deze dwangbevelen worden betekend bij deurwaardersexploot met bevel tot betaling.

§ 7. De opbrengst van de administratieve geldboeten, vermeld in § 1, wordt gestort in de Vlaamse middelenbegroting. De opbrengst van de administratieve geldboeten, vermeld in § 2, komt ten gunste van het fonds, bedoeld in artikel 26.

HOOFDSTUK XI

Slotbepalingen

Artikel 38

Zolang artikel 27 niet in werking is getreden, wordt de Vlaamse regering gemachtigd over te gaan tot de uitvoering van de artikels waarvoor de reguleringsinstantie krachtens dit decreet tot uitvoering gehouden is of advies moet verstrekken.

Artikel 39

Elk ontwerp van uitvoeringsbesluit van dit decreet wordt door de Vlaamse regering voor advies aan de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen en aan de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen voorgelegd.

Artikel 40

Wat de gewestelijke bevoegdheden betreft, wordt de wet van 10 maart 1925 houdende de elektriciteitsvoorziening in het Vlaams Gewest opgeheven.

Artikel 41

Dit decreet wordt aangehaald als 'Elektriciteitsdecreet'.

Artikel 42

De Vlaamse regering bepaalt de datum waarop de verschillende bepalingen van dit decreet in werking treden.

BIJLAGEN

**BIJLAGE I : VERSLAG VAN DE HOORZITTINGEN IN HET KADER
VAN HET ONTWERP VAN DECREET HOUDENDE DE ORGANISATIE
VAN DE ELEKTRICITEITSMARKT**

1. PRODUCENTEN : SPE EN ELEKTRABEL

1.1. SPE

1.1.1. Toelichting van de heer Piet De Foer, bestuurder-directeur van SPE

Dit zijn de adviezen van SPE op het Elektriciteitsdecreet.

Het eerste deel van mijn uiteenzetting gaat over het beheer van de distributienetten.

Het decreet laat toe dat de huidige distributie-intercommunales participeren in handelsvennootschappen die elektriciteit aanbieden. SPE hoopt dat de beheersmatige en juridische onafhankelijkheid van de distributienetbeheerders tegenover hun (indirecte) handelsvennootschappen even groot zal zijn als diegene die de federale overheid voor ogen heeft voor de producenten tegenover de transportnetbeheerder. De voorwaarden voor deze onafhankelijkheid moet de Vlaamse regering nog vaststellen.

Gedurende een overgangperiode, waarin zowel gebonden als verkiesbare afnemers op het net aanwezig zullen zijn, dient toegezien te worden op kruissubsidies van het gebonden cliënteel van de distributeurs naar het verkiesbaar cliënteel.

Vanaf 1 juli 2000 worden bepaalde afnemers van de distributeurs verkiesbaar. SPE hoopt dan ook dat, in het belang van de afnemers en de leveranciers, alle distributeurs op 1 juli 2000 hun distributietarieven zullen publiceren, net zoals de producenten dit gedaan hebben voor hun transporttarieven bij het openstellen van het transportnet.

Het tweede deel van mijn uiteenzetting gaat over de maatregelen ter promotie van warmtekrachtkoppelingen (WKK's).

Als publieke elektriciteitsproducent juicht SPE maatregelen in die zin toe. De definitie van 'kwalitatieve' WKK's, die momenteel gangbaar is, garandeert echter niet steeds een energiebesparing. Het decreet beoogt nochtans een besparing van energie in de vorm van brandstoffen.

Zo hebben wetenschappelijke studies aangetoond dat in sommige gevallen WKK's op macro-energetische schaal leiden tot een stijging van het energieverbruik. Zo kunnen WKK's energiebesparend zijn op momenten dat ze produceren – vooral in de winter wanneer de warmtebehoefte groot is – maar wanneer ze niet draaien – in de warmere periodes – zal hun elektriciteitsproductie vervangen worden door deze van oudere niet meer rendabele centrales die niet vervangen werden door nieuwe hoogrenderende centrales, dit wegens de aanwezigheid van de WKK's. De investering in dure hoogrenderende centrales wordt immers maar economisch wanneer ze het hele jaar door kunnen draaien.

Verder zullen warmteafnemers van stadsverwarmingsnetten die vandaag afvalwarmte van grote elektriciteitsopwekkingsinstallaties met een elektrisch rendement van 50 percent valoriseren, via het decreet aangezet worden om zelf een veel kleinere kwalitatieve WKK te installeren met een elektrisch rendement van 40 percent. Dit heeft als spijtig gevolg dat ze nu wel brandstof zullen verbruiken voor hun warmtebehoefte.

In het decreet zijn de promotiemaatregelen voor weinig energiebesparende WKK's gelijk aan deze voor veel energiebesparende WKK's. Het zou logisch zijn dat de promotie gericht was op de best energiebesparende WKK's.

De maatregelen ter promotie van WKK's – het verkiesbaar maken van afnemers van warmte of elektriciteit van WKK's – zijn van korte duur. Er dient gezocht te worden naar structurele langetermijnmaatregelen.

len. Over vier of vijf jaar zullen immers alle klanten vrij zijn, en niet alleen de klanten die elektriciteit afnemen van deze WKK's.

Het derde deel van mijn uiteenzetting gaat over de groenestroomcertificaten en de promotie van hernieuwbare energie

Een systeem met strafbepalingen als de doelstellingen niet gehaald worden, is eigenlijk niet aanvaardbaar daar de strafbepalingen enkel ten laste zijn van de leveranciers, en er eigenlijk naar bestwil over de enveloppegrootte aan strafbepalingen kan worden beslist. Het zou beter zou om via een energietaks op de verdeelde kWh een fonds te spijzen, dat dan gebruikt kan worden voor subsidies. Dit kan in Vlaanderen bijvoorbeeld 2 frank per opgewekte groene kWh zijn.

Door de penaliteit van 5 frank per kWh worden producenten aangezet om te investeren in Vlaamse elektriciteitsopwekkingsinstallaties die tot 5 frank/kWh duurder zijn dan de klassieke centrales. Als morgen het systeem van groene certificaten geïntegreerd wordt in een Europees systeem van groene certificaten, dan zullen deze Vlaamse duurdere opwekkingsinstallaties niet concurrentieel zijn met groene elektriciteit uit landen waar deze veel goedkoper kan worden opgewekt. De verwachte marktwaarde voor een Europees groen certificaat ligt tussen 1 en 2 frank/kWh.

Als Belgisch grootste opwekker van groene elektriciteit met de hydraulische centrales op de Maas, onderschrijft SPE ten volle deze bevorderingsmaatregelen voor groene energie. Er dient echter snel een vergunningstechnisch kader gecreëerd te worden waarin de realisatie van dergelijke projecten mogelijk is. Daarmee alludeer ik op de verschillende windmolenprojecten waarvoor we zeer moeilijk vergunningen krijgen.

Het vierde deel van mijn uiteenzetting gaat over de kalender van het openstellingsritme van de elektriciteitsmarkt.

SPE zal zich inschrijven in elk openstellingsritme dat door de federale en regionale overheden uitgewerkt wordt, dit onder de voorwaarde dat een correcte marktwerking verzekerd is en de regels dezelfde zijn voor alle actoren op de markt. SPE kan zich echter niet inschrijven in een scenario waarbij de marktopening voor de distributeurs verder zou gaan dan voor het gedeelte van hun klanten dat verkiesbaar is, daar dit enkel ten bate van de distributeurs zou zijn en niet in het voordeel van de eindafnemers.

Het vijfde deel van mijn uiteenzetting gaat over het Elektriciteitsdecreet in het algemeen.

SPE juicht marktconforme, niet-discriminerende initiatieven ter promotie van brandstofbesparingen toe, zoals WKK's en hernieuwbare energie. Een veel groter potentieel dat erin bestaat om rationeler met energie om te gaan, wordt in het decreet echter niet aangesneden.

Het potentieel van groene energie is in Vlaanderen trouwens beperkt. De aanwezigheid van economisch haalbare windturbines, blijft beperkt tot 66 kilometer kust, dit als we geen rekening houden met de duurdere offshore windmolenparken. En onze kust is al volgebouwd. Het potentieel van hydraulische energie in Vlaanderen is ook zeer beperkt of zelfs quasi nihil door de afwezigheid van hoogteverschillen.

Het zesde deel van mijn uiteenzetting gaat over de liberalisering van de elektriciteitsmarkt in het algemeen.

Door de liberalisering van de elektriciteitsmarkt zullen de prijzen onder druk komen en zakken. Lagere prijzen zetten de afnemers niet onmiddellijk aan tot minder verbruik van elektriciteit, integendeel. Indien de Vlaamse regering duurzame energie en rationeel gebruik van elektriciteit wenst te stimuleren, zal ze een energietaks op verdeelde elektriciteit moeten invoeren en de op die manier verzamelde gelden aanwenden ter bevordering van opwekking van groene energie, energiebesparende WKK's en rationeel energiegebruik in Vlaanderen.

Tot slot, als Testaankoop de aankoop van elektriciteit gaat benchmarken, dan blijken de Belgische prijzen na vergelijking bij de hogere te behoren. Het zou SPE verheugen als Testaankoop een zusterblad zou uitgeven, 'Testregelgeving', om de verschillende regelgevingen uit de ons omringende landen te benchmarken.

SPE is ervan overtuigd dat 'Testregelgeving' zou vaststellen dat heel wat regelgevingen de huidige prijsverschillen in België verantwoorden.

Ik denk hierbij aan de volgende zaken : de sociale lasten voor werknemers en werkgevers ; sociale maatregelen ter bescherming van de zwakste klanten ; milieumaatregelen zoals het REG-fonds ; een milieuwetgeving die strenge emissie- en lozingsnormen oplegt, samen met geluidsnormen die duurdere installaties vergen en bodemsaneringen ; milieutaksen zoals de koelwatertaksen in Vlaanderen ; strenge technische en veiligheidsnormen ; BTW-wetgeving ; indirecte subsidiëringen zoals staatsinterventies ; inkomsten van gemeenten via de distributie van elektriciteit ; vennootschapsbelasting ; lagere rentevoeten dan de marktrente voor leningen ; participeren in het nucleair passief dat onder de verantwoordelijkheid valt van de staat en dure langetermijn-gasvoercontracten.

1.1.2. Vragenronde met de leden

De heer Johan De Roo : Mijn eerste vraag gaat over de groenestroomcertificaten. Is de huidige doelstelling inzake groene stroom van 3 percent tegen 2003 volgens u haalbaar ? Zal SPE tegen 1 januari 2001 klaar zijn met die energiebronnen die de groene stroom kunnen verzekeren ? Ik denk onder meer aan windturbineparken. Zullen de vergunningen tijdig klaar zijn ? Welke inspanningen hebt u terzake al geleverd ?

Ik kom nu bij mijn tweede vraag. Inzake de kalender van het openstellingsritme van de elektriciteitsmarkt stelt u dat SPE zich zal inschrijven in elk openstellingsritme dat door de federale en de regionale overheden wordt uitgewerkt, voorzover de regels dezelfde zijn voor alle actoren op de markt. Welke wijzigingen aan uw statuten moet u doorvoeren met het oog op de liberalisering volgens het ritme dat in het decreet en in de federale wetgeving is bepaald ?

De heer Piet De Foer : Het vooropgestelde schema voor de realisatie van bepaalde behoeften aan groene energieopwekking, is in principe haalbaar. Daarvoor dient natuurlijk wel een sneller vergunningstechnisch systeem te worden ontwikkeld. Momenteel werken windwerkgroepen plannen uit om na te gaan waar windparken mogelijk zijn.

Als men aan duurzame energie gaat doen, zal men natuurlijk wel geconfronteerd worden met windmolens. De overheid en de bevolking moeten zich daarvan bewust zijn. De vooropgestelde hoeveelheid windmolens tegen het jaar 2004 bij een realisatie met de grootste windmolens die momenteel op de markt beschikbaar zijn, bedraagt 150. Het gaat hierbij om windmolens die 100 meter hoog zijn en een rotordiameter hebben van 80 meter.

Dit moet mogelijk zijn, zeker als men gebruikmaakt van de grotere industriegebieden. Ik denk bijvoorbeeld aan de Antwerpse en de Gentse zeehaven. Ik denk ook aan landbouwgebieden waar vandaag windmolens vergunningsplichtig niet mogelijk zijn. Door de grote open ruimten zouden windmolens daar echter veel meer kunnen opbrengen dan in bebouwde gebieden.

Het huidige scenario moet dus zeker haalbaar zijn. Zoals ik al zei, zal de burger wel moeten wennen aan parken met windmolens met een hoogte van 100 meter. De windmolens die vandaag op de strekdam in Zeebrugge staan, hebben een vermogen van ongeveer 150 tot 2.000 kW. Als we de vooropgestelde hoeveelheid groene energie met kleine windmolens moeten realiseren, zouden maar liefst 1.500 windmolens nodig zijn. Het is dus echt wel nodig om te opteren voor grote windmolens.

Er is ook nog een mogelijkheid om offshore energieopwekking te realiseren. De maatschappelijke haalbaarheid daarvan is wel nog niet bewezen. Die zal zeer moeilijk zijn. Volgens mij moeten we dit eerst in de industriegebieden proberen te realiseren.

Welke initiatieven heeft SPE al genomen ? We hebben plannen om in Jabbeke-Oudenburg een windmolenpark te realiseren in samenwerking met de West-Vlaamse elektriciteitsmaatschappij. Er is daar sprake van een windmolenpark van 40 MW. Men heeft ook de intentie om een windmolenpark te realiseren van 100 MW. Daarover moet ik echter nog enige discretie vragen. We moeten immers nog verder overleg plegen met de betrokken instanties vooraleer we dit openbaar kunnen maken.

U had ook een vraag over het niet-discriminerend karakter van de actoren op de markt. SPE is tot vandaag een zuivere intercommunale, die niet onderworpen is aan de vennootschapsbelasting. Tot 1999 waren de twee producenten, SPE en Electrabel, wel onderworpen aan een forfaitaire belasting, die normaal gezien dit jaar afgeschaft moet worden. De overeenkomst met de overheid was dat SPE zou privatiseren en op die manier onderworpen zou zijn aan de vennootschapsbelasting. Op dat vlak zou er dan zeker geen concurrentievervalsend element aanwezig zijn voor SPE.

De heer Johan De Roo : Hoe zit het met een mogelijke aanpassing van de statuten om een volledige scheiding door te voeren tussen distributie en productie ?

De heer Piet De Foer : Tot vandaag doet SPE niet aan distributie. Uw vraag heeft misschien betrekking op de scheiding tussen het transport en de productie. Onze initiatieven terzake zijn tot een einde gekomen. Ik heb het dan over de initiatieven van CPTÉ, met de twee medespelers SPE en Electrabel. De bal ligt nu in het kamp van de verschillende overheden. Er zal natuurlijk ook een advies van de CREG zijn. De elektriciteitsproducenten zijn vragende partij om daar snel mee verder te gaan.

De heer Jan Penris : Ik heb begrepen dat er plannen bestaan om buitengaats windmolenparken aan te leggen in landbouwzones en industriezones, meer in het bijzonder in de havens. Ik kan me voorstellen dat u inzake buitengaats windmolenparken wordt geconfronteerd met federale of eventueel internationale bezwaren. In landbouwzones zult u wellicht problemen hebben met ruimtelijke ordening of met landschapsbemannissen. Met welke vergunningsproblemen wordt u in de industriezones geconfronteerd ?

De heer Piet De Foer : Deze lopen uiteen uiteen van problemen met vogels tot het hypothekeren van havenactiviteiten. We worden geconfronteerd met havenbedrijven die hun terreinen niet willen hypothekeren voor de typische havenactiviteiten, waaronder ook de los- en laadactiviteiten. In die gevallen wordt het zoeken naar kleine hoekjes verloren terrein waar windmolens geplaatst kunnen worden.

De heer Johan Malcorps : U pleit voor een Vlaamse energietaks op verdeelde elektriciteit. Hoe ziet u dat in samenhang met de federale CO₂-energietaks, of eventueel een Europese energietaks ?

De heer Piet De Foer : We verkiezen een takssysteem op elektriciteit boven een systeem, zoals momenteel vooropgesteld, waarbij penaliteiten gehanteerd worden.

De heer Johan Malcorps : Kan dat volgens u op Vlaams niveau ?

De heer Piet De Foer : Gezien het decreet, denk ik van niet.

De heer Johan Malcorps : Ik steun uw standpunt, maar ik denk dat het eerder een federale energietaks zal zijn die moet worden overgedragen naar de gewesten.

De heer Piet De Foer : De taksheffing zal moeten gebeuren in nauw overleg tussen de Vlaamse en de federale regering.

De heer Marc Cordeel : Vreest u op termijn geen problemen met de Regie der Luchtwegen, rekening houdend met de hoogte van de windmolens ?

De heer Piet De Foer : Wij onderzoeken momenteel plaatsen waar er geen problemen zijn met de Regie der Luchtwegen. Er zijn immers problemen gerezen toen de twee beheerders, SPE en Electrabel, geconfronteerd werden met aanvliegroutes voor schietoefeningen van het leger. Op die terreinen is het plaatsen van windmolens uitgesloten.

De heer Marc Cordeel : Welke problemen zijn er in verband met het geluid ?

De heer Piet De Foer : Er zijn zeer duidelijke geluidsnormen gesteld. In industriegebieden moet 's nachts de norm van 45 dB(A) worden gerespecteerd. Door bepaalde ophangsystemen, behandeling van de schoepen en variabele snelheidssystemen is de geluidsemissie van zelfs de zeer grote windmolens tot een mini-

mum beperkt. Er wordt momenteel een afstand gerespecteerd van 300 tot 500 meter van elke bewoonde zone. Volgens de normen zou 200 tot 250 meter eigenlijk al voldoende zijn.

De heer Eloi Glorieux : Ik heb nog een aantal korte opmerkingen. Een eerste betreft de maatregelen ter promotie van warmtekrachtkoppeling. Ik kan de redenering niet goed volgen. Ik heb begrepen dat 's zomers een aantal van die WKK-installaties zouden worden afgekoppeld omdat er dan veel minder vraag naar warmte zou zijn. Het lijkt mij echter eerder evident dat WKK-installaties in de eerste plaats gebouwd worden om elektriciteit te produceren, met een extra valorisatie van de warmte natuurlijk, maar niet omgekeerd.

De bestaande elektriciteitscentrales zijn verouderd en dus niet zo rendabel. Is dat geen reden te meer om deze zo snel mogelijk te vervangen door kwalitatieve installaties voor hernieuwbare energie, volgens de 'best available technology' ?

U zegt dat in het decreet geen verschil wordt gemaakt tussen de promotiemaatregelen voor weinig energiebesparende WKK-installaties, daar waar ik dacht dat het decreet het toch duidelijk enkel heeft over kwalitatieve WKK-installaties. Die term moet nog concreet worden ingevuld maar er wordt wel een duidelijke differentiatie gemaakt.

Wat de groenestroomcertificaten en promotie van hernieuwbare energie betreft, is het volgens u goedkoper om dergelijke installaties in meer rendabele streken te plaatsen dan in Vlaanderen. Waarom is dat in het verleden dan niet gebeurd ? Ik ben het wel volledig met u eens dat er heel dringend nood is aan een duidelijk vergunningskader rond de modaliteiten voor hernieuwbare energiebronnen in Vlaanderen. Het ontbreken ervan vormt op dit ogenblik een rem op de inplanting en investering van bedrijven zoals SPE.

Een laatste opmerking betreft het Elektriciteitsdecreet in het algemeen. Hernieuwbare productie is één zaak, maar het is evident dat er een veel groter potentieel zit in het rationeel omgaan met energie. Dat zou in het toekomstige REG-decreet uitgewerkt worden. Anderzijds ontlast het de producenten zeker niet van hun eigen verantwoordelijkheid.

De heer Piet De Foer : Indien het motief voor de installatie van kwalitatieve WKK's de elektriciteitsbehoefte zou zijn, dan zou men er vandaag geen plaatsen. Die kleinere opwekkingsinstallaties halen een veel lager rendement van 40 percent. De grote elektriciteitscentrales daarentegen halen een rendement van 55 percent. Men plaatst dan ook WKK's omdat de combinatie van elektriciteits- en warmteopwekking minder energie vergt dan de afzonderlijke elektriciteits- en warmteopwekking.

Als dergelijke WKK's geplaatst worden, gebeurt dat niet omwille van de elektriciteitsbehoefte alleen, maar omwille van de behoefte aan zowel elektriciteit als warmte. Het is dus logisch dat ze worden geplaatst daar waar er behoefte is aan warmte, zoals bijvoorbeeld bij grote ziekenhuizen, tuinbouwers enzovoort. Bij dergelijke klanten zullen deze installaties ongeveer een half jaar draaien waarbij ze effectief aan die warmtebehoefte voldoen en elektriciteit opwekken aan een rendement van 40 percent. Gedurende de andere helft van het jaar zal een andere elektriciteitsinstallatie moeten worden ingeschakeld, namelijk een installatie bij de producent zelf. Producenten kiezen een centrale die daarvoor kan worden ingezet. Als een bepaalde eenheid maar een half jaar draait, zal ze half zoveel elektriciteit opwekken dan wanneer ze een heel jaar zou draaien. Als ze slechts een half jaar draait, laat het de producent toe te investeren in duurere installaties met een hoger elektrisch rendement van 55 percent.

Als de installatie een heel jaar draait, kan de prijs per kWh effectief dalen. Als de installatie maar een half jaar draait, gebeurt dit niet en wordt gebruikgemaakt van een oude centrale die niet is gesloten of afgeschreven, en beschikbaar wordt gehouden om gedurende die warme periode elektriciteit op te wekken. Ze zal wel meer brandstof verbruiken dan een nieuwe grote centrale die een rendement van 55 percent heeft.

We hebben geen investering in groene energie gedaan in het buitenland, maar ik wil u er attent op maken dat SPE de grootste producent is van groene energie in dit land. SPE heeft de nodige inspanningen geleverd om centrales te plaatsen op de Maas, waar nochtans slechts een klein waterverval is. SPE is een publieke producent met Belgisch kapitaal. De aandeelhouders hadden niet de intentie om in het buitenland te investeren.

Minister Steve Stevaert : Wat u zegt over de warmtekrachtkoppeling, zou juist zijn in een gesloten markt. Maar we zullen in de toekomst in een open markt terechtkomen. De verhalen over energie-uitrustingsplannen waarin een ondercapaciteit werd voorspeld indien niet werd geïnvesteerd, zijn tegengesproken. Door het openstellen van de markt ontstaat er een overschot aan energie. Daardoor zijn de prijzen lager. De warmtekrachtkoppeling is volgens u net een energiebron die functioneert op het moment dat het koud is. Juist dan komt men in piekpunten terecht. Is dit juist ?

De heer Piet De Foer : Dat hangt af van de grootte van het geïnvesteerd vermogen. De problematiek is veel complexer. We moeten opletten bij het promoten van WKK's, waarbij een definitie gebruikt wordt die niet goed doordacht is.

Minister Steve Stevaert : Wat is uw idee over de toekomstige ontwikkeling van mini kwalitatieve warmtekrachtkoppeling op het niveau van een doorsnee huisgezin ?

De heer Piet De Foer : Het is vandaag zeer moeilijk om daar een inschatting van te maken. Men moet immers met zoveel factoren rekening houden : de installatiekost ; de manier waarop dit in het distributienet en het hoogspanningsnet wordt geïntegreerd ; en de manier waarop die kleine micro-WKK's van brandstof worden voorzien en tot in de woning worden gebracht. Men moet de problematiek eerst wetenschappelijk bestuderen, ook op macro-economische en macro-ecologische schaal, om te zien of dit maatschappelijk verantwoord is.

De heer Jean Geraerts : U zegt de grootste producent van groene energie in Vlaanderen of België te zijn. U staat sceptisch tegenover de productie die warmtekrachtkoppeling of windmolens kunnen genereren. U zegt dat we problemen zouden krijgen met de WKK's. Onze windmolens zouden niet verder dan 60 kilometer landinwaarts mogen staan en liefst aan zee. Nochtans worden in Vlaanderen op plaatsen als Hasselt drie windmolens geplaatst, met een rendement van 11 percent, wat erg laag is. Gaat u ervan uit dat in 2004 die 11 percent niet zal worden gehaald ?

De heer Piet De Foer : Zoals het momenteel in het decreet staat – zeker met de penaliteit van 5 frank per kWh – zal dit gehaald worden indien er een vergunningensysteem wordt gecreëerd waarbij snel kan worden overgegaan tot het installeren van windmolens. Als publieke elektriciteitsproducent hebben we steeds opwekking van groene energie en WKK's gepromoot. Tot op vandaag was er geen economisch kader om dit effectief uit te voeren. Het is een duurere methode dan de klassieke. Maar uiteindelijk wensen ook de gemeenten een dividend voor het geïnvesteerde kapitaal, al zijn de eisen niet helemaal dezelfde als bij een privé-vennootschap.

We staan wel sceptisch tegenover bepaalde artikels uit het decreet, zoals 5 frank per kWh gekoppeld aan de grens van 3 percent, waarbij aan de Vlaamse regering de mogelijkheid wordt gegeven met deze grens te spelen al naargelang de gerealiseerde hoeveelheid opgewekte energie. Wanneer blijkt dat de 3 percent gehaald wordt en men met de grens speelt, worden we genoodzaakt effectief te investeren in installaties die een meerkost van 5 frank per kWh vertegenwoordigen.

Vroeg of laat zal dit systeem van groencertificaten moeten worden geïntegreerd in een Europees systeem. Gezien de aanwezigheid in bepaalde landen van hydraulische energie en een groter windpotentieel, zullen dergelijke installaties in andere landen kunnen worden geïnstalleerd met een kleine meerkost van 1 frank per kWh. Tegen dergelijke installaties zullen we met onze eigen installaties tegen 6 à 7 frank per kWh moeten concurreren. Met het systeem van penaliteiten zitten we de eerstkomende jaren in een concurrentiële positie, nadien wordt het verlieslatend.

Als een juiste economische balans wordt opgemaakt van de windmolens, zal men zich realiseren dat dit niet kan tegen een meerkost van 1 frank per kWh. De elektriciteit die u dient aan te kopen bij de producenten, moet in mindering gebracht worden. Er zijn wel degelijk elementen die aanduiden dat er een reden is waarom die energie vandaag duurder is dan in de naburige landen.

Minister Steve Stevaert : Uiteraard zijn windmolens rendabel omdat we de elektriciteit zo duur moeten aankopen. Ik heb dit reeds uitgelegd.

Verder zegt u in een slechte concurrentiepositie terecht te zullen komen. Europa heeft het over heel andere percentages. In Europa gaat het om veelvoud van wat we hier in Vlaanderen gewoon zijn. We hebben de opdracht om zelf een deel van de elektriciteitsbehoeften te produceren.

De heer Piet De Foer : Ik deel uw mening dat er moet worden geïnvesteerd in groene energie. Maar het potentieel is in Vlaanderen erg beperkt. Als de producenten garanties krijgen dat dit systeem tijdens de hele levensduur van de installaties gehandhaafd blijft, dan hebben we daar geen problemen mee. We vrezen echter dat het niet gemakkelijk zal zijn om die regeling gedurende twintig of dertig jaar te handhaven.

De heer Jan Loones : Gelukkig moeten de producenten het niet altijd eens zijn met de minister, en ook omgekeerd is dat zo. Volgens de spreker is de hele kust al volgebouwd. Dat is niet juist : twee derde is natuurgebied.

Bestaat er tussen SPE en Electrabel gestructureerd overleg over dit decreet ? Zo neen, waarom is dat niet het geval ? En zo ja, zijn er grote verschillen in visie tussen beide ?

De heer Piet De Foer : Het gaat hier vooral over de distributie van elektriciteit, en daar is SPE niet echt bij betrokken. Er is dus niet echt met Electrabel overlegd.

De heer Pieter Huybrechts : In 'Energietechniek', een Nederlands tijdschrift, heeft ingenieur Halkema een artikel over windmolens gepubliceerd. Hij zegt daarin : 'Met de uiterst bescheiden oogst aan energie door de windmolens zal de wereld als geheel door de bouw van de windmolens energetisch zwaarder worden belast dan de windmolens gedurende geruime tijd – wellicht gedurende hun gehele bestaan – aan de wereld zullen teruggeven.' Als dat zo is, dan bereikt men precies het tegenovergestelde van wat men met groene energie beoogt. Wat vindt u daarvan ?

De heer Piet De Foer : We beschikken niet over genoeg informatie om te zeggen dat deze stelling juist of fout is. De energiebehoeften van dat soort van windmolens zou echter niet meer bedragen dan 10 percent van de energie die zo een molen tijdens zijn levensduur kan opwekken.

1.2. Electrabel : toelichting door de heer Bosmans, gedelegeerd bestuurder van Electrabel

De heer Willy Bosmans : Het decreet heeft vooral betrekking op de distributie. Ik spreek hier namens producent Electrabel, die tezelfdertijd ook leverancier aan distributiebedrijven is. Ik zal het dan ook voornamelijk hebben over een aantal algemene aspecten.

De fundamentele doelstellingen voor het openstellen van de elektriciteitsmarkt hebben betrekking op een betere dienstverlening aan de klant aan competitieve prijzen. Men probeert dit te creëren door de klant een keuzevrijheid te geven, zodat die dan zelf zijn leverancier kan kiezen. Omgekeerd heeft dat als gevolg dat ook de leverancier een bepaalde keuzevrijheid heeft en kan zeggen dat hij deze of gene klant niet meer wenst te bevoorraden. Zo stelt men vast dat leveranciers vooral geïnteresseerd zijn in goed betalende klanten en niet zozeer in kleine verbruikers, laat staan slechte betalende klanten. Deze situatie stelt men ook in andere landen vast.

Een openstelling van de markt is – zeker in onze sector – gekoppeld aan een aantal aspecten die betrekking hebben op het feit dat we een nutssector zijn : een sector die diensten levert van algemeen nut. Iedereen hier bij ons erkent elektriciteit als een essentieel goed. Dit houdt bijgevolg in dat iedereen recht heeft op elektriciteitslevering. Men wordt dan ook geconfronteerd met een sociale dimensie : men moet er op de één of andere manier voor zorgen dat ook de sociaal zwakke klanten recht hebben op elektriciteit.

Een tweede aspect is alles wat te maken heeft met het milieu. Wij zijn een industrie die energie transformeert in elektriciteit, en daardoor uiteraard geconfronteerd wordt met een aantal milieuproblemen. Indien men deze twee aspecten wil verzoenen, zijn er verscheidene specifieke financieringsmechanismen nodig. Deze mechanismen moeten toelaten om de opdrachten van algemeen nut te financieren, in samenhang met het zo competitief mogelijk krijgen van een open markt. Dat is uiteraard een politieke keuze die moet gemaakt worden. Ik wil daarbij duidelijk maken dat het onmogelijk is om een hele reeks maatregelen te

nemen in verband met bijvoorbeeld de sociale dimensie of het milieu, zonder dat dit kostenverhogend werkt. Daar is een verband.

Electrabel is altijd voorstander geweest van de openstelling van de elektriciteitsmarkt. Ondanks het feit dat de federale wet als zodanig nog steeds niet in werking is – er ontbreken nog een aantal uitvoeringsbesluiten en de netbeheerder is nog steeds niet aangeduid – hebben wij reeds in mei 1998 en in april 2000 stappen gezet om ervoor te zorgen dat de industriële klanten vrij hun leverancier kunnen kiezen.

Om goed te kunnen werken, moet die openstelling van de markt de facto gepaard gaan met het vastleggen van een aantal regels of procedures. Men moet weten op welke manier men de netten zal beheren en hoe men het gebruik van netten zal factureren. Dat geldt in eerste instantie op het niveau van het transportnet en in tweede instantie op het niveau van het distributienet. Men moet er ook voor zorgen dat de nodige mechanismen ontstaan voor het financieren of het organiseren van die diensten van openbaar nut. Ten slotte moeten er beroepsinstanties gecreëerd worden, die op een snelle manier kunnen tussenbeide komen bij conflicten tussen klanten en leveranciers. Dit laatste is zowel federaal als decretaal al uitgewerkt.

Dan is er ook nog een technisch probleem. Als men de markt opent en geconfronteerd wordt met meerdere leveranciers, die meerdere klanten kunnen bedienen, kunnen de technische informatiesystemen dat niet aan. Beeldt u bijvoorbeeld eens in dat in de huidige situatie de vier miljoen Belgische klanten elk honderd leveranciers kiezen ! Er is dus enerzijds een duidelijke boodschap vóór het openstellen van de markt, maar anderzijds moet men ervoor zorgen dat die openstelling op een progressieve manier gebeurt, zodat men er zeker van kan zijn dat die diverse mechanismen correct werken. Dat wil niet zeggen dat dit over een lange periode moet worden gespreid, zoals in Engeland over tien jaar.

40 percent van de markt wordt bijna rechtstreeks gevoed door de producenten. Deze zijn de industriële klanten, die ongeveer op de grens zitten van twintig GWh. En 60 percent wordt bevoorradat via de distributienetten. De openingsgraad in België is in mei 2000 38 percent, 30 in Frankrijk, 32 in Nederland en 100 percent in Duitsland.

Een volgende punt is de relatie tussen de producent en de distributie-intercommunale. Ik wil hier iets verduidelijken over de veelbesproken "derdegeneratiecontracten". Wat betekent dit begrip als we kijken naar de levering van primaire energieën aan de intercommunales ? Daarin zit een dubbel engagement vervat. Ten eerste engageren de intercommunales zich om de volumes, die overeenstemmen met de afname van hun gebonden klanten, af te nemen bij Electrabel. Ten tweede is er een engagement op lange termijn van Electrabel in verband met de prijs. We engageren ons ook om de productiviteitsverbeteringen die we realiseren aan alle klanten door te spelen.

Het vrijkomende segment van de markt werd zowel in het decreet als op federaal niveau behandeld. De in aanmerking komende klanten worden gevoed door commerciële vennootschappen en niet langer door de huidige intercommunales. Dat wil de facto zeggen dat die levering niet valt onder de bepalingen van de derdegeneratiecontracten en dat deze contracten automatisch uitdoven naarmate de markt wordt opengesteld.

Aangezien iedereen praat over de hoge prijzen hier in België, geef ik – als producent – een prijsvergelijking voor levering aan distributiebedrijven. Dit zijn de resultaten van een studie van WEFA, die gebeurde op vraag van het controlecomité. Op deze grafiek ziet u dat als het prijsniveau voor leveringen aan de distributie-intercommunales in België 100 is, dat in Frankrijk 88, in Duitsland 75, in Nederland 96, in UK 93 en in het gemiddelde van de Europese landen 88 percent bedraagt. Dus België ligt ongeveer 10 tot 12 percent hoger dan de gemiddelde buurlanden. Dit gemiddelde wordt wel beïnvloed door de zeer lage cijfers voor Duitsland. U weet beslist dat vandaag de dag in Duitsland een soort prijzenoorlog aan de gang is tussen de grote operatoren, met lage prijzen als gevolg die op het niveau van de producent enkel nog de marginale kostprijs dekken.

Wat zijn nu voor de producenten specifieke zaken in België, dit in vergelijking met het buitenland ? In België liggen de loonkosten in het algemeen een stuk hoger : 25 percent hoger dan in de drie buurlanden. Ook is in onze sector het personeelsstatuut vrij gunstig, en Electrabel stelt toch 16.000 personeelsleden te werk. Er speelt ook een element uit het verleden mee, namelijk de pensioenlasten die we dragen voor perso-

neelsleden gepensioneerd voor 1993 : dit heeft eveneens een impact op de prijs. Vanaf 1993 bestaat er een kapitalisatiemechanisme dat ondertussen werd uitgebreid naar alle actieve personeelsleden.

Dan is er het aspect van de fiscaliteit. De heer De Foer merkte op dat Electrabel/SPE een speciaal regime kende. Dat regime leidde dan toch wel tot het betalen van 10 miljard frank vennootschapsbelasting, terwijl in Nederland tot op vandaag geen enkel nutsbedrijf vennootschapsbelasting betaalt. Officieel worden ze belast, maar het tarief dat wordt toegepast tot 2002, bedraagt 0 percent.

Ten slotte is er op het niveau van de productie sprake van een aantal REG-fondsen, die in andere landen vaak worden gefinancierd op een andere wijze. Deze punten alleen al verklaren 10 percent van het prijsverschil tussen België en de buurlanden.

Het mechanisme waarin we ons bevinden, is gebaseerd op langetermijnengagements. De tabel die ik nu toon, schetst de evolutie sinds 1985. Als we geïndexeerde prijzen zouden hebben en we stellen het cijfer voor 1985 gelijk aan 100, dan komen we op een niveau van 133. Voor de hoogspanningsklanten van de distributie krijgen we dan een cijfer van 82, voor de laagspanningsklanten bedraagt het cijfer 93. Er is dus sprake van een dalende trend, die ook de volgende jaren wordt voortgezet.

In het kader van de besprekingen in het controlecomité – waar nu ook doelstellingen werden vastgelegd door de federale overheid – worden systematisch tariefdalings doorgevoerd. Ter vergelijking toon ik hier twee tabellen over de prijsevolutie op korte termijn. De eerste gaat over de apX-prijs in Nederland. Tot het begin van vorig jaar situeerden de prijzen zich op 70 of 80 Belgische centiem. In januari evolueerden die prijzen tot 20 frank per KWh op apX. Dat zijn dus enorme schommelingen. Dat is het verschil tussen langetermijnengagements en de marktevolutie op korte termijn. Hetzelfde geldt voor de evolutie van de prijzen op de gasmarkt. Bij een vergelijking van prijzen, ook met het buitenland, moet worden nagegaan of het om langetermijn- of kortetermijnverbintenissen gaat.

De gemeenten vragen zich af welke gevolgen de openstelling van de markt voor hen zal hebben. Vandaag is er sprake van gemengde intercommunales met een participatie van ongeveer 50 percent voor de gemeenten en 50 percent voor Electrabel. In die intercommunales krijgen beide partijen een vergoeding voor hun inbreng. Daarnaast krijgen de gemeenten een “monopolierente” : een vergoeding voor de inbreng van hun monopolierechten.

Men beweert dat in de open markt van de toekomst de inkomsten onder druk zullen komen. In de toekomst moet er, volgens het ontwerp van decreet, een opsplitsing komen tussen netactiviteiten en commerciële activiteiten. Inzake de netactiviteiten hebben de gemeenten de mogelijkheid om boven dat cijfer van 50 percent te gaan. In de commerciële activiteiten kunnen de gemeenten, als ze daar in geïnteresseerd zijn, rustig actief blijven. Het voorstel is om dat te doen met Electrabel, waarbij Electrabel een participatie van meer van 50 percent zou hebben.

De netactiviteiten blijven de facto gereguleerde activiteiten. De regelgever bepaalt hier de prijs die men zal vragen voor nettoegang en -gebruik al dan niet inclusief een monopolievergoeding. Dat is een politieke keuze die men heeft gemaakt. De inkomsten die de gemeenten krijgen via die monopolierente, kunnen in dat kader geheel of gedeeltelijk worden verzekerd. Zoals bij het financieren van opdrachten van algemeen nut gaat het om een politieke keuze over het niveau van de energieprijzen. Men kan geen prijzen willen die identiek zijn aan het buitenland en tegelijk de gemeenten zo financieren.

De heer De Foer had het reeds uitgebreid over warmtekracht. Ons lijkt het belangrijk de nadruk te leggen op kwalitatieve warmtekrachtkoppeling, omdat er inderdaad potentieel nogal wat slechte warmtekrachtkoppeling op de markt is. Als men wil overgaan tot subsidiëring, moet dit worden gekoppeld aan de voordelen voor het milieu, uitgedrukt in effectieve energiebesparingen en niet in het maximaliseren van de kWh-productie. Nederlandse cijfers leren ons dat 1.000 MW kwalitatieve WKK in België op het vlak van energiebesparing equivalent is aan 5.000 MW Nederland.

Wat hernieuwbare energie betreft, bekijkt Electrabel/SPE momenteel een aantal projecten. Dan gaat het over windturbines opgesteld op het land, in de grootteorde van 250 MW. Terzake bestaan uiteraard een aantal beperkingen. Er is het probleem van het vergunningenbeleid, van het creëren van een duidelijk

kader waarbinnen die molens kunnen worden opgericht. Een potentieel belangrijke ontwikkeling zijn de offshore windmolenparken. Vandaag bekijkt men de haalbaarheid van parken die variëren van 100 tot 400 MW.

Als men dit alles kan realiseren, dan kan men de doelstellingen van het ontwerp van decreet halen. Maar dan moet het kader ervoor bestaan, en moeten de bestudeerde projecten verantwoord zijn binnen dit kader.

1.2.2. Vragenronde met de leden

De heer Johan De Roo : Hoeveel tijd denkt men nodig te hebben voor de volledige openstelling ? Zal het tijdschema uit de regelgeving moeilijk haalbaar zijn, of zal dit vlugger verlopen ? Is er volgens u een afzonderlijke Vlaamse regulator nodig, en wat zal dan nog de rol zijn van het Controlecomité voor de Elektriciteit en het Gas ? Zal Europa de personeelskost aanvaarden als argument voor de prijsverschillen ?

De heer Jan Penris : Kunt u mij een voorbeeld geven van een slechte WKK-installatie ?

De heer Eloi Glorieux : Kunt u een timing geven met betrekking tot uw laatste slide over de windenergieprojecten van Electrabel en SPE ?

De heer Carl Decaluwe : Welke effecten zal de goedkeuring van het decreet hebben op de duurtijd van de Electrabel-contracten ?

De heer Willy Bosmans : Groot-Brittannië heeft tien jaar nodig gehad voor de volledige openstelling van de markt. Het is wel het eerste land dat daarmee geëxperimenteerd heeft. Wil men echt tot op het niveau van de residentiële verbruiker gaan, dan moet dit worden gespreid over meerdere jaren. Ik kan daar geen absolute cijfers op kleven, maar het is wel nodig dit in verschillende stappen te realiseren, zoals trouwens in het decreet bepaald. Ik denk dat elke fase één tot twee jaar zal vergen om na te gaan of de markt effectief zo kan werken.

Op de vraag over de effecten op de duurtijd van de contracten kan ik antwoorden dat de contracten een uitdovend effect hebben. Zodra alle klanten vrij zijn, bestaat de verbintenis in de derdegeneratiecontracten niet langer. Automatisch gaan die klanten dan niet langer gevoed worden door de bestaande intercommunales, maar door andere commerciële vennootschappen die door de gemeenten of andere partijen worden opgericht. Die vennootschappen moeten er zijn om op een niet-discriminerende manier ten opzichte van andere marktoperatoren te kunnen werken. Als de Vlaamse regering beslist om tussen nu en vijf jaar over te gaan tot de openstelling tot op het niveau van de eindklant, dan zullen die contracten tot op dat ogenblik blijven lopen.

Wat de vraag over regulator versus controlecomité betreft, kan ik het volgende antwoorden. Het controlecomité heeft specifieke bevoegdheden die betrekking hebben op de prijzen en tarieven voor het segment van de gebonden, niet in aanmerking komende klanten. Ook hier speelt dus het zelfuitdovend effect.

Wat de federale aspecten betreft die betrekking hebben op de werking van de markt en op de netbeheerder, is er nu een nieuwe reguleringsinstantie, de CREG, die eventueel regionale taken kan uitoefenen. Uiteraard is daar nood aan regelgeving en opvolging. De beleidsmensen moeten de keuze maken tussen enerzijds een eigen gewestelijke regulator en anderzijds het verlenen van een mandaat aan één van de bestaande regulatoren.

Wat de personeelskost betreft, moet u begrijpen dat er in België een verband is tussen een hogere elektriciteitsprijs en de hoge loonkosten. Dit geldt trouwens voor alle industrieën. Het enige punt van discussie betreft de pensioenlasten uit het verleden. Vandaag betalen we uit onze exploitatielasten niet minder dan 12.000 rentetrekken. Dit is een engagement uit het verleden, maar slaat wel op een uitdovende groep. Gelukkig hebben die mensen ons in de meeste gevallen in goede gezondheid verlaten, wat dan wel betekent dat het een traag proces is.

Ik kan u hier moeilijk een voorbeeld geven van een slechte WKK-installatie. Ik kan enkel verwijzen naar een situatie in Nederland, waar men op een bepaald ogenblik WKK op basis van prijssignalen aan de elektriciteitszijde gestimuleerd heeft. Men heeft toen WKK-installaties zien opduiken die men moeilijk kwalitatief kan noemen omdat zij niets opleverden op het vlak van energiebesparing. Zo was het mogelijk een installatie te zetten van 300 megawatt om een zwembad te verwarmen, dat zo als WKK kon doorgaan. De notie van kwalitatieve WKK is niet belangrijk voor de operator vermits die zelf zijn keuze maakt, maar wel in het licht van de subsidiëring, die aan milieudoelstellingen gekoppeld moet zijn.

Voor de timing van de windmolenparken wachten we in eerste instantie op een duidelijk kader. Voor de projecten die zich op het land bevinden, zijn er geen enorme problemen, tenzij af en toe problemen met bepaalde milieuverenigingen omdat wel eens vogels worden gedood of omdat hun broedgedrag wordt beïnvloed. Ook dit zijn keuzes die men op een bepaald ogenblik moet maken.

De offshore parken vormen een veel riskantere onderneming vermits het om grote projecten gaat. Uiteraard zal dit worden gekoppeld aan een zeer grondige haalbaarheidsstudie.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Kunt u ons het onderscheid verduidelijken tussen het CCEG, de CREG en de nieuw op te richten regulator ?

Minister Steve Stevaert : Ik heb voor het verslag van de besprekingen van het Elektriciteitsdecreet een document voorgelegd met de functies van deze instanties en met een toelichting over het uitdovend karakter.

De heer Willy Bosmans : Morgen zullen dat er misschien vijf zijn : twee op federaal vlak en dan nog een voor elke regio.

2. DISTRIBUTEURS : INTERMIXT EN INTER-REGIES

2.1. Toelichtingen van Intermixt en Inter-regies

2.1.1. Toelichting van de heer Martin Verschelde van Intermixt

De heer Martin Verschelde : Mevrouw de voorzitter, de gemeentes uit de gemengde intercommunales hebben in 1998 een dividend ontvangen van ongeveer 11,8 miljard frank. Dit is ongeveer 7 percent van de gemiddeld begrote ontvangsten van de gemeenten. In kleinere gemeenten is het belang van die dividenden uiteraard relatief groter. In sommige gemeenten loopt dit op tot 15 percent.

Het liberaliseren van de markt zal een belangrijke impact hebben op het dividend. De invloed van de regeringsbeslissing van 5 april 2000 inzake de daling van de tarieven, wordt op 5 miljard frank geschat. De federale overheid stelt de oprichting van een task force in het vooruitzicht om na te gaan wat de problemen voor de gemeenten zijn en om oplossingen uit te werken.

Het advies van de federale werkgroep van experts was dat de gemeentelijke sector een participatie kan nemen in het transportnetbeheer. Men zou de gemeenten ook toelaten te participeren in het leveringsbedrijf. Dit was in het verleden niet vanzelfsprekend aangezien het om een commerciële activiteit gaat. Men moet de nodige regels vastleggen om die participaties mogelijk te maken.

We hebben de indruk dat men denkt via de participaties alles op te lossen. Dat is echter niet het geval. In de gemengde sector krijgen de gemeenten ongeveer 800 miljoen frank aan dividenden uit de Electrabel-participatie. We vragen ons af of we dit via participatie in transportnetbeheer kunnen compenseren. Een participatie veronderstelt immers ook een voorafgaandelijke financiering.

Als we de participatie van de gemeenten in het distributienet van 40 percent zouden optrekken naar 75 percent, dan zou dit de materiële dividenden verhogen tot ongeveer 3 miljard frank. We moeten dit bedrag uiteraard relativeren. Indien we het pakket dat nodig is om die 75 percent te bereiken, financieren via leningen, dan moeten we rekening houden met een bedrag van 1,1 miljard frank aan lasten.

We vragen ons daarom af of de ecotaksen, waarvan sprake is, als compensatie niet kunnen worden voorbestemd voor de gemeenten. Ze zullen de inkomens immers niet alleen via participaties recupereren.

Ik wil nu overgaan tot een artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. In artikel 3 stelt men dat de distributienetbeheerder zou worden aangeduid voor een periode van 12 jaar. De gebruikelijke bestaansduur voor dit soort intercommunales bedraagt 20 jaar. De gemiddelde afschrijvingsduur van de installatie is 30 jaar. We hebben vernomen dat de intercommunales in de toekomst een bestaansduur van 15 jaar zouden hebben. Is het niet beter die zaken parallel te laten lopen ? Zou men die termijn niet beter gelijkschakelen aan de economische levensduur van de installatie ?

We onderschrijven de nood aan onafhankelijkheid inzake bijvoorbeeld databeheer. Qua uitvoering zijn er wel een aantal problemen. De uitvoeringsbesluiten voor de transportnetbeheerder en de regelgeving voor corporate governance kunnen niet zomaar worden toegepast op de intercommunales. Er kan immers een conflict ontstaan met de wetgeving op de intercommunales. Elke intercommunale rapporteert aan de gemeente.

Op het vlak van de onafhankelijkheid van het personeel vragen we duidelijkheid. Welke taken worden bijvoorbeeld als strategisch gecatalogeerd ? Op die manier kan men de nodige structuren opzetten. In het Waals voorontwerp staat inzake de controle van de boekhouding, de opname van de meters, het databeheer, enzovoort, dat de intercommunales met eigen personeel moeten werken.

Een vrij belangrijk probleem handelt over het scheidingsniveau. De competentie van de Vlaamse overheid ligt op 70 kV. De intercommunales beheren op dit ogenblik laagspanningsnetten tot 15 kV. Tussen die twee spanningen is er dus nog een pakket aan netten. Als distributienetbeheerder vrezen we dat de transportnetbeheerder quasi wordt uitgenodigd om zijn net constant verder te vermazen. Op die manier bereikt hij klanten die op dat ogenblik geen beroep meer doen op de diensten van de intercommunales. Is het mogelijk een afspraak te maken om het beheer op het niveau van de distributienetbeheerder te leggen via een gebruiksrecht dat wordt betaald aan de transportnetbeheerder ? We vragen dan ook om dit grondig te onderzoeken.

Bij artikel 6 merken we op dat in geval van fusie, het mandaat van netbeheerder kan worden ingetrokken omdat Electrabel in de gemengde sector al een aantal diensten gegroepeerd heeft uitgebouwd. De energiecommunales maken daar gebruik van. Als men een structuur creëert boven de intercommunales, om de parallelle structuur van Electrabel te controleren, moeten we erop letten dat deze bepaling er niet toe leidt dat we onze vergunning verliezen.

Het volgende punt is artikel 7, paragraaf 3. De intercommunale krijgt het recht om het leveringsbedrijf aan te duiden dat de huidige intercommunale zal opvolgen. De structuren daarvoor moeten nog worden opgezet. Indien de markt onmiddellijk vrij is en open wordt verklaard, krijgen we problemen met het publiceren van tarieven want we kennen de criteria niet. De structuur om klanten onder te brengen, bestaat ook nog niet en we hebben onze participatie-inlevering nog niet georganiseerd.

Artikel 10 heeft betrekking op het beroepsgeheim. Een aantal gegevens hebben inderdaad een vertrouwelijk karakter. Dat moet een geruststellende oplossing krijgen op het vlak van onafhankelijkheid. Hoever wil men daarin gaan ? Electrabel treedt immers nog niet op als aannemer maar als vennoot in de intercommunale. We zouden niet willen dat omwille van het beroepsgeheim die constructie niet meer mogelijk zou zijn.

Artikel 12 voorziet in de publicatie van tarieven. Structuren en dergelijke vragen tijd.

Inhoudelijk gezien hebben we problemen met artikel 17, paragraaf 5 en 7. Paragraaf 5 bepaalt dat de intercommunales bij besluit van hun algemene vergadering kunnen deelnemen in een leveringsbedrijf. Paragraaf 7 bepaalt dat de leveringsvergunning kan worden ingetrokken als er problemen zijn met betrekking tot de onafhankelijkheid ten opzichte van de netbeheerder. In de gemengde sector bestaan er naast de grote energie-intercommunales financieringsintercommunales. We zouden via die laatste de participatie en levering kunnen oplossen en een band tussen netbeheerder en leveringsbedrijf vermijden. Als de huidige distributie-intercommunales een participatie nemen in een leveringsbedrijf zouden artikel 17, paragraaf 5 en 7 interpretatiemoeilijkheden kunnen opleveren.

Wat artikel 19 betreft, hebben we het enkel wat moeilijk met de eventueel verplichte investeringen in warmtekrachtkoppelingen en groene stroom. Het zou de bedoeling zijn dat onder te brengen in aparte juridische structuren zodra alle klanten vrij kunnen kiezen. Het lijkt ons een beter idee om die structuur onmiddellijk op te zetten, zij het dat we dan wel productiemiddelen en participatie in productiemiddelen hebben. Dat kan dan weer in conflict komen met de idee van scheiding tussen productie en transport, enzovoort. In de overgangperiode stelt dat probleem zich niet. In de gemengde sector heeft men trouwens Wind Waterkracht Vlaanderen opgericht om groenestroominitiatieven te nemen. Voor WKK is dat nog niet gebeurd.

Het decreet legt als sociale maatregel een minimale levering op zoals we die nu al kennen. Tegelijk moet de verzekerde bevoorrading worden gerealiseerd wanneer de leverancier in gebreke blijft. Dit zijn twee totaal verschillende zaken. Over een sociale maatregel moeten we uiteraard niet discussiëren, maar als een leverancier in moeilijkheden komt, ligt de verantwoordelijkheid bij de distributienetwerkbeheerder. We weten niet of het wel technisch haalbaar is om de stroomverdeling dan voort te zetten.

Vandaag wordt het onderhoud van de openbare verlichting verzekerd door de intercommunale. Voor de distributienetbeheerder zou het zinvol zijn om dat onderhoud en netbeheer voort te zetten. Kunnen de daaraan verbonden kosten deel uitmaken van het tarief dat de netbeheerder voor energietransport mag aanrekenen zodat de gemeente niet extra moet betalen ?

Artikel 20 handelt over de energiefonds. Controlecomité, hulpfonds, sociale fondsen moeten op elkaar worden afgestemd. In welke mate kan de distributienetbeheerder een beroep doen op het geplande energiefonds als de Vlaamse overheid grootse projecten wil opzetten ?

Over groene energie werden al bemerkingen gemaakt door de heer De Foer en de vorige spreker. Het is een zeer ambitieuze planning. Als we in 2004 de helft halen van de opgelegde norm, dan zal de sector een boete van 2,1 miljard frank moeten betalen. Die boetes zullen allicht voor een stuk ten laste zijn van de leveranciers, maar ook van de intercommunales, indien we gebonden klanten hebben.

Het is de vraag of de ambitie op het vlak van groene stroom haalbaar is. Bijvoorbeeld WKK's komen niet in aanmerking voor groene certificaten. Nochtans kan een WKK-installatie van goede kwaliteit een positief effect hebben op het milieu. De problematiek van de vergunningen werd al vermeld. In welke mate zullen de intercommunales, zelfs als ze zich groeperen in verenigingen, kunnen participeren aan grootschalige projecten ? Op dat vlak zien we nog problemen.

Ten slotte heb ik nog een algemenere bedenking. In de eindbepalingen van het Elektriciteitsdecreet staat dat de bepalingen van de wet van 10 mei 1925 worden afgeschaft. We vragen aandacht voor het feit dat in die wetgeving, naast de definitie van het gemeentelijk monopolie, ook een aantal bepalingen zijn opgenomen over wegwerkzaamheden, het plaatsen van leidingen, enzovoort. We nemen aan dat die dingen nu in de uitvoeringsdecreten zullen worden opgenomen, of dat we een overgangsregeling krijgen, zodat we als distributienetbeheerder op dat vlak niet in de problemen komen.

2.1.2. Toelichting van de de heer De Block, adjunct-directeur van Inter-regies

De heer Gert De Block : Dames en heren, Inter-regies groepeerde de regies en zuivere intercommunales. We vertegenwoordigen ongeveer 20 percent van de distributie, 15 % van de aardgasdistributie en 40 % van de teledistributie. Tot vandaag is er ook een participatie in Telenet. We zullen zien hoe dit dossier in de komende maanden zal evolueren. De namen van de energiedistributiebedrijven die ressorteren onder Inter-regies, hebt u de laatste dagen ook in de pers kunnen zien, in artikels over een samenwerking die zal worden uitgebouwd voor de inkoop en verkoop van elektriciteit.

Een aantal belangrijke kenmerken van de zuivere intercommunales spelen een rol in dit debat. De zuivere intercommunales werken met eigen personeel en hebben de knowhow zelf in huis. Ze kunnen dan ook gemakkelijker nieuwe activiteiten opzetten. We zijn ook voor 100 percent eigenaar van de netten, wat financieel positieve gevolgen zal hebben in de komende jaren. De vergoeding voor iedereen die van de netten gebruik maakt, keert immers integraal terug naar de aangesloten gemeenten.

De leden van Inter-regies hebben geen lange termijn typeleveringscontracten, ze zijn evenmin verbonden met producenten door een verstrengeling van aandeelhouderschap of door operationele activiteiten. Het doet me plezier hier vandaag te horen dat de langetermijncontracten bij de gemengde intercommunales zullen uitdoven. Daar waren wij ook voorstander van, maar men heeft deze contracten altijd als argument gebruikt om de markt niet te openen. De markt zou immers door die langetermijncontracten vastzitten. Het uitdoven van die contracten is dan ook een belangrijke boodschap.

Mevrouw de voorzitter, u vroeg vorige week wie op korte termijn voordeel haalt uit deze marktopening. Ik zou daar een antwoord op kunnen geven, maar jammer genoeg kunt u er geen directe oplossing voor bieden. Op korte termijn hebben namelijk alle gebruikers er voordeel bij, op voorwaarde dat de distributiemaatschappijen ook direct volledig vrij hun leverancier mogen kiezen. We hebben dat in het verleden altijd verdedigd, en we blijven het vragen. Vroeger stelden we daarvoor de datum 1 januari 2000 voorop, maar die is ondertussen al voorbij, zodat we nu denken aan 1 januari 2001.

Het is belangrijk omdat er goedkopere prijzen komen als we kunnen onderhandelen over de aankoopprijs. We krijgen ook nu al concrete contractuele voorstellen met prijzen die 30 percent lager liggen dan de prijs die we vandaag betalen voor primaire energie.

De federale regering heeft in een nota aangekondigd dat ze acties wenst te ondernemen om de distributiemaatschappijen zo snel mogelijk, en zeker sneller dan voorzien, verkiesbaar te maken, precies omdat we dan de voordelen van goedkopere aankoop zouden kunnen doorgeven aan alle klanten. Dat zijn KMO's, professionele klanten en huishoudelijke klanten. Ik pleit ervoor dat de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement zouden aandringen bij de federale regering om die intentieverklaring op korte termijn hard te maken. Daar kunnen op zeer korte termijn voordelen uit voortvloeien voor alle gebruikers.

Kan dat niet, dan moet er gedacht worden aan een progressieve marktopening over een termijn van enkele jaren. Het kan sneller dan nu wordt vooropgesteld, maar dan progressief in fasen voor verschillende categorieën van klanten, KMO's, professionele klanten en huishoudelijke klanten. Wel is er een redelijke overgangperiode nodig, met het oog op een herstructurering van de distributie. Daar moet rekening mee worden gehouden. We hebben 75 jaar gewerkt in een monopoliesituatie. Dat had voor- en nadelen.

Het zou onredelijk zijn om van vandaag op morgen de markt volledig open te gooien. Dat is bijvoorbeeld in Duitsland gebeurd. Het leverde een theoretische opening op, maar in de praktijk doen er zich op korte termijn enorm veel problemen voor. Er zijn bijvoorbeeld geen distributietarieven vastgelegd. Men geeft een leveringsprijs, en achteraf ziet men wel wat de distributietarieven zijn. Dat is niet de ideale manier van werken. Daarom zijn we er voorstander van, als we als distributiemaatschappijen dan toch niet direct verkiesbaar kunnen zijn, dat er sowieso wordt voorzien in een versnelde en progressieve opening van de markt.

Een belangrijk punt in het decreet is dat we van een distributiebedrijf evolueren naar twee bedrijven, een voor netbeheer en een voor verkoop. Op termijn is die opsplitsing onvermijdelijk. We juichen het dan ook toe dat in het decreet werd voorzien in wettelijke distributiebedrijven en hun aandeelhouders die juridisch onafhankelijke verkoopvennootschappen kunnen oprichten.

We zien drie entiteiten ontstaan. Het huidige verkoopsmonopolie wordt progressief afgebouwd. Klanten worden overgedragen van de distributiemaatschappij aan een verkoopvennootschap. De waarde van die klanten kan worden bepaald door revisoren, en men kan een aantal gegevens verkrijgen via internationale benchmarking. Het gaat voorlopig over 6 à 7 miljard frank voor de zuivere intercommunales. Dit element kunnen de gemeenten binnen de gemengde intercommunales misschien in hun achterhoofd houden bij onderhandelingen met hun private partner over deelname aan de commerciële vennootschap.

Een handelsvennootschap betekent dat men actief kan zijn buiten zijn grondgebied. Dat is evident als men vertrekt van een gemeentelijk gebied waar men klanten verliest. Omdat het eigen monopolie verdwijnt, verkoopt men ook aan klanten buiten het grondgebied.

De verkoopentiteit is vrij in zijn stroomaankoop. Zoals bepaald zowel in de richtlijn als in de federale wet is de distributiemaatschappij vrij om te gaan aankopen waar ze wil voor de klanten van de distributiemaat-

schappijen die vrij zijn. Langetermijncontracten doven sowieso uit van zodra de laatste klant van de distributiemaatschappij verkiesbaar wordt gemaakt.

De tweede entiteit zijn de netbeheerders. Over de aanduiding van de netbeheerders geven de gemeenten een advies waar enkel van zou worden afgeweken indien aan een aantal technische en financiële vereisten niet zou worden voldaan. Het is een transportfunctie, een natuurlijk monopolie. Het lijkt ons dan ook evident dat er een strikt toezicht is van een regulator.

De netbeheerder verzorgt het lokaal transport met de beschikbare capaciteit en met eventueel nog bijkomende te ontwikkelen capaciteit waar nodig.

Een derde element waar de intercommunales over nadenken, zijn de productie-installaties die aan de distributiemaatschappijen zijn verbonden. Daarvoor moet men een aparte vennootschap oprichten. De vooruitzichten zijn om kleinschalige en milieuvriendelijke installaties te bundelen, wat ons de mogelijkheid zou geven om op het vlak van verkoop van groene stroom actief te zijn.

Een belangrijk punt dat tot nu toe in het buitenland zelden in de wetgeving werd opgenomen, is dat men binnen een vrijgemaakte markt de bestaande verplichtingen van openbare dienstverlening blijft nakomen. Het is goed dat dat hier zo expliciet instaat. De mogelijkheden zijn er, maar men moet deze verplichtingen duidelijk definiëren en ervoor zorgen dat die transparant zijn en niet-discriminerend. Dat staat in het ontwerp van decreet.

Men voorziet in fondsen, waarmee de reële nettokosten worden vergoed die ontstaan door de uitvoering van die openbare dienstverplichtingen. Over de financiering van die fondsen denken wij dat dit bij voorkeur via een transportnet moet gebeuren, omdat alle elektriciteitsverbruikers in België daartoe bijdragen. De federale wet wou dit allemaal doorschuiven naar de distributienetten. Dat impliceert dat industriële klanten niets bijdragen. Wij denken dat dit niet gepast is.

Ik besluit met een aantal strategische uitdagingen voor distributiebedrijven. Een heroriëntatie is nodig van de doelstelling 'technisch doeltreffend zijn binnen een gesloten gebied' naar 'klantgerichte structuren en prijscompetitief zijn'. Dit is een zeer grote omschakeling voor bedrijven die nooit anders hebben gewerkt. Men moet zich ervan bewust zijn dat men niet van vandaag op morgen zo een enorme sprong kan maken. Er wordt aan gewerkt. Zo zijn er plannen om bijvoorbeeld verkoopsvennootschappen of productievennootschappen op te richten om actief te zijn op de markt, en ervoor te zorgen dat de inkomsten die de gemeenten nu halen uit de distributie, kunnen worden gecompenseerd door middelen die uit de verkoop zullen terugvloeien.

Binnen dit kader zal het noodzakelijk zijn om te proberen schaalvoordelen te creëren. Er zijn nog een aantal zeer kleine entiteiten op het distributieniveau werkzaam, en daarvoor zal naar samenwerking moeten worden gezocht.

Nog een belangrijk element is dat in het buitenland, waar de markten al iets meer ontwikkeld zijn, gestreefd wordt naar integratie en multi-utility-aanbiedingen van elektriciteits-, aardgas- en energiediensten, kabeltelevisie en telecom. Het is frappant dat men bijvoorbeeld in Duitsland al het mogelijke doet om telecom te integreren in de elektriciteitsbusiness en dat men op dit moment bijna aan een omgekeerde beweging bezig is in Vlaanderen.

2.2. Vragenronde met de leden

De heer Jean Geraerts : Mijne heren, u vertegenwoordigt hier in feite de gemeenten, want u bent er blijkbaar bezorgd om dat ze inkomsten hebben. De gemeenten hebben op dit ogenblik een dividend van de maatschappij, of het nu om een zuivere of gemengde intercommunale gaat. Men haalt de winst bij de verbruiker. Men zou dit een verkapte vorm van energietaks kunnen noemen. Na de vrijmaking van de markt zullen de gemeenten moeten participeren in zowel de distributiemaatschappijen als in de transportnetbeheerders. De winst die men daar haalt, komt weer van de verbruiker, dus het gaat weer om een verkapte vorm van energietaks.

Wat zal er gebeuren indien de VREG een aantal distributiemaatschappijen opricht ? Ik weet niet hoeveel men er zal toelaten. Moet de gemeente dan in elke distributiemaatschappij participeren om het geld te kunnen krijgen ? Want als er een distributiemaatschappij bestaat waar de gemeente niet in participeert, heeft zij geen inkomsten van de elektriciteitslevering op haar grondgebied. Hoe ziet u dat ?

De heer Johan De Roo : Welke klant betaalt bij een even groot verbruik, het meeste : die van de gemengde of die van de zuivere intercommunale ? Het zou interessant zijn om dat eens te vergelijken. Ik kijk naar mijn eigen gemeente. Iemand heeft een rekening van 3.000 frank en heeft een bepaald kWh verbruikt. Hoe zit het met het verbruik in bijvoorbeeld Hasselt ? Wat zijn de verschillen tussen de zuivere en gemengde intercommunales ? Ik denk ook aan rationeel energieverbruik, milieu, sociale verplichtingen, enzovoort.

Een tweede vraag is hoe open de markt is elders in Europa. Ik hoor dat men aanbiedingen krijgt van 30 percent vermindering als men vandaag contracten afsluit, ik neem aan met buitenlandse leveranciers van elektriciteit. Geraken de Belgische bedrijven gemakkelijk binnen in andere landen ? Bijvoorbeeld de chauvinistische Fransen zullen voldoende administratieve maatregelen nemen opdat buitenlandse bedrijven geen schijn van kans maken op hun markt. Zijn we niet naïef om onze markt open te stellen ? Zal de Europese markt voor iedereen even toegankelijk zijn ?

De heer Eloi Glorieux : Door middel van de derdegeneratiecontracten worden de gemengde intercommunales per definitie aandeelhouder van een grote producent. Is dat niet in strijd met de eis tot onafhankelijkheid van producent en distributeur ?

De heer Ludwig Caluwé : Mijnheer De Block, de heer Verschelde van Intermixt gaf een ruwe raming van de financiële consequenties voor de gemeenten. Kunt u hetzelfde doen voor de zuivere sector, zodat we het verlies van de gemeenten kunnen inschatten ?

De heer Carl Decaluwe : Binnenkort wordt de markt opengegooid en kunnen de mensen kiezen van welke firma ze elektriciteit afnemen. Ik stel me daarbij de praktische vraag wat er zal gebeuren bij een defect. De particulieren zullen zich wellicht wenden tot hun rechtstreekse leverancier. Is het nodig dat de afspraken terzake decretaal worden vastgelegd ?

De heer Jul Van Aperen : Het is wellicht niet wenselijk dat in bepaalde gemeenten twee of meerdere netten beschikbaar zullen zijn. Nu al liggen de wegen en stoepen met de regelmaat van de klok open omdat men allerhande kabels moet aanleggen. Zou het niet beter zijn om het voorbeeld van de telecomsector te volgen en te werken met een soort van interconnectietarief ? Op welk niveau zouden dergelijke tarieven vastgelegd moeten worden ?

De heer Gert De Block : Er komt een tarief voor de toegang tot de netten : een transparant opgebouwd distributienettarief. Die tarieven zullen worden gepubliceerd en zullen voor iedereen gelijk zijn. Iedereen zal dus toegang tot het net krijgen aan dezelfde voorwaarden.

Een dergelijk tarief zou er ook moeten komen voor het transmissienet. Toch zal op het transmissieniveau misschien een mengvorm worden toegelaten tussen gereguleerde tarieven, of tarieven die voor iedereen gelijk zijn, en onderhandelde tarieven. Daardoor zouden op het vlak van het transport kruissubsidies ontstaan.

In de vergunningen kan worden ingebouwd dat aan bepaalde technische criteria moet worden voldaan. Als dat niet het geval is, dan zal het bedrijf wellicht niet actief kunnen blijven. Er zal een distributienetbeheerder worden aangeduid die verantwoordelijk zal zijn voor het beheer van het net. In geval van defect kan een beroep op de beheerder worden gedaan. De situatie verschilt niet veel van de huidige. De distributienetbeheerder staat in voor het beheer en het onderhoud van het net. De kWh worden geleverd door de leveranciers die van het net gebruik maken en de distributienettarieven betalen.

De gemeenten zouden geen verlies mogen lijden. We zullen in elk geval proberen om meer inkomsten te bekomen. We hebben een vlugge berekening gemaakt. Met distributienettarieven behoudt men op middellange termijn ongeveer twee derde van de huidige dividenden. Het andere derde zal het resultaat zijn van verkoop. Een verkoopsvennootschap zal worden opgericht. De vennootschap zal er natuurlijk naar streven

om het bedrag minstens te behouden. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om te participeren in de transmissienetbeheerder. Als het geen meerderheidsparticipatie betreft, dan is de participatie een louter financiële operatie. In het laatste geval lijkt inspraak twijfelachtig. Die discussie moet los worden gezien van de rol van de gemeenten in het netbeheer en de verkoop. De participatie in het transmissienetbeheer is een andere discussie. Als het geen meerderheidsparticipatie is in het transmissiebeheer, is het een louter financiële operatie.

Wie betaalt het meest : een klant bij een gemengde of een zuivere intercommunale ? Rechtstreeks en officieel betaalt iedereen evenveel. Officieel is iedereen onderworpen aan aanbevolen tarieven die door het controlecomité worden vastgelegd. Onrechtstreeks betalen verbruikers bij een zuivere intercommunale minder, aangezien het teveel winst dat wordt gemaakt, integraal terugkeert naar de gemeenten. Daar is geen privé-partner die met een deel van de winst vertrekt. Onrechtstreeks is er dus wel een effect voor de eindverbruiker.

In Interelectra wordt bijvoorbeeld ook een korting gegeven op de proportionele term. Dat is dus een rechtstreekse korting voor de klant. Bij andere bestaan er verbruikersverenigingen waarbij men zich kan aansluiten en waarbij men op een vergelijkbaar resultaat uitkomt als bij de rechtstreekse korting van Interelectra. Voor professionele klanten is er bovendien soms ook wel een ander beleid op het vlak van garanties die worden gevraagd. Er zijn dus wel verschillen.

De heer Guy Peeters : Er was een vraag over participatie en verschillende netbeheerders. Op dit ogenblik staat in het Elektriciteitsdecreet vermeld dat de gemeente of de groep van gemeenten een advies verleent dat de Vlaamse regulator zal volgen. We gaan ervan uit dat de gemeenten die op dit ogenblik bij een intercommunale betrokken zijn, in groep het advies uitbrengen dat die intercommunale voor hen netbeheerder kan blijven of worden. Er zal sowieso een overgangperiode zijn.

De problematiek van verschillende netbeheerders is er alleen voor het probleem dat we hebben aangehaald : in de definitie distributienet wordt de grens op 70 kV gelegd terwijl in de praktijk CPTe nu de netten beheert van de zeer hoge spanning tot 15 kV. Voor dat stuk pleiten we ervoor dat er geen twee distributienetbeheerders worden aangewezen, maar dat het beheer van die netten in één hand komt.

Er was de opmerking dat de gemeenten hun dividenden uitsluitend via participaties kunnen recupereren. Daarbij werd ook allusie gemaakt op het parafiscale karakter van die dividenden. Voor alle duidelijkheid : de dividenden van de gemeenten hebben een ordegrrootte van 9 percent van de prijs zonder BTW. De BTW bedraagt 21 percent. De notie parafiscaliteit moeten we dus toch wel in de juiste verhouding zien wanneer het over gemeenten gaat. Als het al een parafiscaal karakter zou hebben, moeten we toch nog vaststellen dat de federale overheid via BTW veel meer ontvangt.

Ik heb gewoon willen aangeven dat het nemen van de participaties niet volstaat voor de gemeenten om het inkomen veilig te stellen. Een participatie-inlevering is effectief nodig om die inkomsten zo veel mogelijk veilig te stellen. Zowel in de zuivere als in de gemengde sector is uiteraard dezelfde ambitie aanwezig om dit zo goed mogelijk te doen. Met mijn cijfers wou ik gewoon aangeven over welk bedrag het ging. We willen de opvatting uit de wereld helpen dat we via participaties het hele verhaal voor de gemeenten kunnen oplossen. Dat is niet zo.

Er was ook nog de vraag inzake de langetermijncontracten van de intercommunales, de derdegeneratiestatuten en het feit dat de intercommunales op dat moment een participatie in Electrabel-aandelen hebben gekregen. Het spreekt voor zich dat we ons zullen schikken naar de uitvoeringsdecreten die zullen worden uitgevaardigd. We hopen daarin op een gedetailleerde manier terug te vinden wat op het vlak van onafhankelijkheid al dan niet aanvaardbaar is. Indien het met het oog op de onafhankelijkheid niet mogelijk is om die participatie aan te houden, spreekt het voor zich dat we onze belangen als distributienetbeheerder niet in gevaar zullen laten brengen door een participatie in het kapitaal van Electrabel. En op dat ogenblik zal die participatie dan allicht verkocht worden. U hebt ondertussen ook begrepen dat het geen probleem zal zijn om te weten wat we met dat geld moeten doen.

De heer Jean Geraerts : Als ik hoor dat u met de gemeenten een advies gaat uitbrengen om de distributie-maatschappijbeheerders te beperken, is dat toch niet conform de vrije markt ?

De heer Guy Peeters : Ik denk niet dat het de bedoeling is dat er een concurrentie ontstaat op het vlak van infrastructuur. Het is een concurrentie op het vlak van levering, waarbij alle mogelijke leveranciers vrije toegang hebben tot dat net aan gepubliceerde tarieven. De regulator zal die regels dus zowel voor de zuivere sector, voor ons, als voor de transportnetbeheerder vastleggen. Iedereen heeft zich daar naar te schikken. De concurrentie speelt zich af tussen de verschillende leveranciers die energie over dat net transporteren naar klanten. Het is dus geen concurrentie op niveau van de distributienetbeheerder.

Mevrouw Wivina Demeester – De Meyer : Ik denk dat nog niet geantwoord werd op de vraag naar de concurrentie op de markt met andere landen.

De heer Guy Peeters : Ik zou liever hebben dat de heer Bosmans van Electrabel daarop antwoordt, omdat wij als intercommunale niet internationaal operationeel zijn.

De heer Willy Bosmans : Tussen de juridische situatie en de effectieve situatie op het terrein is een zeer groot verschil. In Duitsland, waar de markt volledig open is, heeft een buitenlandse leverancier het zeer moeilijk om een klant te krijgen. Daar zijn de activiteiten, de productie, de netten en de distributie niet opgesplitst. Er is evenmin een regulator. Er zijn in Duitsland tot op vandaag klanten die misschien wel een contract hebben met een leverancier, maar of die leverancier ook levert of factureert, is een zeer groot vraagteken.

Op de Scandinavische markt, die aangehaald wordt als een open markt, is het onmogelijk een plaats te krijgen als producent. In Noorwegen kan alleen een Noorse maatschappij als producent opereren. Op de Franse markt zijn er ook heel wat hindernissen. In vele andere landen wordt Frankrijk bekeken als een soort zwart gat in Europa op het vlak van opening in de markt. Het Verenigd Koninkrijk heeft een markt die op dat vlak wel goed functioneert.

De Nederlandse markt functioneert dan weer zeer slecht. In de Nederlandse markt zijn er wel wettelijke beschikkingen, maar onderliggend zorgen een aantal spelregels ervoor dat bijvoorbeeld de Nederlandse productiebedrijven niet kunnen verkopen binnen de Nederlandse markt, tenzij aan het distributiebedrijf binnen bepaalde contractuele relaties.

We zitten in een overgangsfase op alle markten. Naarmate de transparantie in de markt minder groot is, is het uiteraard moeilijker om daar een plaats in te verwerven.

De heer Gert De Block : Wij hebben misschien het voordeel dat andere markten al veel vroeger geopend zijn, en dat er dus ook veel lessen geleerd kunnen worden uit wat misloopt in andere markten. Een groot deel van die gebreken werd al opgevangen in dit ontwerp van decreet. Men heeft bijvoorbeeld duidelijk voorzien in de scheiding tussen netbeheer en verkoop ; er komt een regulator ; de distributietarieven worden duidelijk vastgelegd ; en er zijn duidelijke spelregels. Dat is een noodzaak voor een effectieve marktopening.

De heer Ludwig Caluwé : Daarnet werd de vraag gesteld naar prijsvergelijking tussen de zuivere en de gemengde sector. Ik denk dat de vraag niet helemaal zuiver was. De vraag is in weze deze naar het kostprijsverschil tussen beide stelsels, in de mate dat daar cijfers over bestaan, abstractie makend van datgene wat terugvloeit naar de gemeente of eventueel naar de gemengde partner. Ik neem aan dat er in de toekomst verschillende prijzen zullen zijn. Het ene net zou meer kunnen aanrekenen dan het andere. Of wordt dat gereguleerd ? Ik zie de minister 'nee' knikken.

Minister Steve Stevaert : Dat is nogal essentieel. De heer Geraerts maakt hier ook een denkfout. Of het nu om netbeheer gaat van de oude zuivere sector of netbeheer van de oude gemengde sector, in dat netbeheer moet exact dezelfde prijs doorgerekend worden aan diegene die het net gebruikt. Indien de ene of de andere scherper kan zijn in zijn kostenbeheer, dan is dat een *ristorno* dat extra naar die gemeenten die in dat netbeheer zitten, vloeit.

Hetzelfde geldt voor de commercialiseringsmaatschappij. Er zullen in eerste instantie twee commercialiseringsmaatschappijen en twee verkoopsmaatschappijen zijn, de oude zuivere en de oude gemengde. Daarnaast zullen er ook andere zijn. Gemeenten kunnen daarin participeren. Als ze dit doen, dan vloeit het geld

in zijn totaliteit weg naar de privé-partner. Dit is geen vorm van parafiscaliteit, maar van ondernemerschap van de gemeente. In bepaalde verkoopsmaatschappijen zullen gemeenten voor 50 percent participeren, in sommigen voor 25 percent, naargelang de sector waarin men actief is.

Als het om een verkoopsorganisatie gaat, zal zelfs geen sprake meer zijn van de zuivere sector. Men zal die niet voor 100 percent in eigen handen kunnen houden. Er zal altijd sprake zijn van een privé partner. Een essentieel onderdeel – en hier is het cijfer van 7 miljard gevallen – is de waardering. Het cliënteel vertegenwoordigt een waarde.

De heer Guy Peeters : Dat is evident. De waardering van dat cliënteel zal de basis vormen voor onze gesprekken met Electrabel. Deze moeten een nieuw evenwicht tot stand brengen tussen de distributienetbeheerder, de participatie daarin en het feit dat we in de levering een participatie nemen. Daarom hopen we dat de wet van '25 nog even blijft bestaan.

Dat cliënteel heeft zijn waarde en we zullen slechts akkoorden afsluiten als die waardering op relevante wijze via deze participaties aan de gemeenten toekomt.

Minister Steve Stevaert : Als we twee derde als cijfer vooropstellen, zal men in de gemengde sector een financiële inspanning moeten doen om aandelen te verwerven. Maar als men het cliënteel waardeert, krijgt men in de verkoopsorganisatie onmiddellijk een pakket aandelen. Dan moet dit niet automatisch leiden tot minder inkomsten voor de gemeenten.

Op het federale niveau zou er een heffing moeten komen die regionaal wordt geristorneerd. We moeten ervoor zorgen dat alle klanten onder die heffing vallen om de drie derde te halen.

In het kader van de ontwikkelingen bij Telenet doet zich een belangrijke opportuniteit voor : er zullen indrukwekkende middelen vrijkomen die veel ruimer zijn dan de middelen die voorhanden zijn in de gemengde sector. Daarnaast is ook het woord financieringsintercommunalevermogen gevallen. Als men al deze elementen samen bekijkt, ben ik er niet zeker van dat de inkomsten van de gemeenten zo drastisch zullen dalen. Er is ook geen sprake van parafiscaliteit. Met een volledig vrije markt zou de consument niet noodzakelijk minder moeten betalen dan in ons geliberaliseerd systeem met begeleidende sociale, economische en ecologische maatregelen. Wel moet er een beleidskeuze gemaakt worden wat betreft de 30 percent verschil in aankoop.

Over de openheid van de andere landen moet een discussie ten gronde worden gevoerd. Een eerste stelling bestaat erin onze eigen lokale economie te beschermen. Volgens een tweede stelling wordt deze ook scherper door sneller een open economie te hanteren.. Die afweging moet in alle redelijkheid worden gemaakt. Beide systemen hebben hun voordelen.

3. BOND BETER LEEFMILIEU – GREENPEACE

3.1. Toelichting van de heer Van Assche

De heer Jo Van Assche : Namens Greenpeace en de Bond Beter Leefmilieu zal ik het standpunt over het Elektriciteitsdecreet toelichten. We hebben hierover gemengde gevoelens. Enerzijds zijn we voorstander van de toepassing en de invoering van dit decreet omdat het een aantal nadelen van de liberalisering, vooral ten opzichte van het milieu, zal opvangen. We verwijzen naar de artikels die verband houden met de openbare dienstverplichting. Ze slaan zowel op het sociale als op het ecologische vlak.

Een ander punt is dat de elektriciteitsproductie gestimuleerd wordt op basis van hernieuwbare energiebronnen. Maar er zijn ook een aantal problemen. Er zijn een viertal problemen. Zo voorziet men in het ontwerp van decreet onvoldoende in mogelijkheden ter bevordering van het rationeel energieverbruik. Er zijn grote uitdagingen zoals het Protocol van Kyoto, de bestrijding van de verzuring en de troposferische ozon, de afbouw van de kerncentrales, enzovoort. Ik benadruk hier dat op federaal niveau alle organisaties van het maatschappelijk middenveld mekaar hebben gevonden om te stellen dat 'een structurele verminde-

ring van de energievraag' een van de topprioriteiten is. Verder is er te weinig steun voor WKK-installaties. En er zijn veel problemen met de definitie van hernieuwbare energie.

Ten slotte zou de doelstelling inzake hernieuwbare energie iets ambitieuzer mogen zijn. Ik heb het nu niet over de doelstelling om tegen 2004 3 percent van de totale elektriciteitsproductie via groene stroomvoorziening te realiseren, maar wel over de doelstelling om tegen 2010 5 percent te realiseren. Op Europees niveau stelt men dat gemiddeld 6 percent moet worden gerealiseerd. Vlaanderen zou als vooruitstrevende regio in 2010 minstens dat cijfer moeten realiseren.

We gaan in grote lijnen akkoord met de definitie van hernieuwbare energiebronnen in het ontwerp van decreet en de uitwerking daarvan in de memorie van toelichting. Het ontwerp van decreet definieert hernieuwbare energiebronnen als 'alle andere energiebronnen dan fossiele brandstoffen of kernsplijting die op een duurzame wijze ingezet kunnen worden'. De memorie van toelichting expliciteert deze definitie en stelt dat onder meer groene stroomcertificaten zullen worden toegekend voor elektriciteit opgewekt uit stortgas en de organisch-biologische energiefractie van afvalstromen die niet onder de definitie van biomassa vallen. Daarmee wordt het mogelijk om groenestroomcertificaten toe te kennen voor elektriciteit uit afvalverbranding. En hoewel de memorie van toelichting het onmogelijk maakt om elektriciteit uit huisvuilverbrandingsovens waarvoor groenestroomcertificaten zijn toegekend, door Vlaamse netbeheerders te laten meetellen om hun opgelegd aandeel groene stroom te realiseren, wordt de valorisatie daarvan buiten Vlaanderen wel mogelijk gemaakt.

De organisch-biologische fractie in afvalstromen mag niet worden gekwalificeerd als 'hernieuwbare energiebron'. We verzetten ons tegen het toekennen van certificaten voor afvalverbranding. Het op elkaar afstemmen van het energiebeleid en het afvalstoffenbeleid is belangrijk. Men mag het vertrouwen van de consument niet schenden. Het groenestroomcertificaat moet worden voorbehouden voor wind-, water-, biomassa-, energieafval- en meststroom. Groenestroomcertificaten moeten conform zijn met de Europese evolutie. Op Europees niveau stelt men dat hernieuwbare energiewinning enkel kan als men verder gaat dan wat in de reglementering is bepaald. Volgens het Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen moeten alle huisvuilverbrandingsovens in Vlaanderen met een energierecuperatie-element zijn uitgerust. De federale regering heeft op 5 april trouwens beslist dat de energierecuperatie via afvalverbranding niet kan worden betaald.

We zijn realistisch genoeg om te beseffen dat afvalverbranding onvermijdelijk is, zelfs als er een maximaal voorkomingsbeleid wordt gevoerd en stimuli voor hergebruik bestaan. Afvalverbranding moet gebeuren met de BBT, en er moeten technieken van energierecuperatie worden toegepast.

Ik denk dan meteen aan de noodzaak van hoge investeringen. De Vlaamse regering stelt in het ontwerpdecreet voor de noodzakelijke investeringen te doen voor de milieukwaliteit, via een transfer van de staatsreserves voor nieuwe energie naar de afvalsector. Als milieubeweging zeggen wij dat dit niet kan. Het principe van "de vervuiler betaalt" speelt hier een rol in. Ook door een mengeling van hogere afvalheffingen per geproduceerde kilogram afval, en een systeem als NOX op de verbrandingsinstallaties kunnen die noodzakelijke investeringen in afvalverbranding bekostigd worden. Indien we het scenario van de regering volgen, zal dat een pervers effect hebben, want dan worden de intercommunales gesteund die de klemtoon leggen op afvalverbranding. Indien we echter het principe van "de vervuiler betaalt" volgen, dan steken we volgens mij die intercommunales een financieel hart onder de riem die nu al campagne voeren over afvalpreventie, recyclage, alternatieve afvalverwerking, enzovoort. Dit zijn de redenen waarom we vragen dat die definitie wordt aangepast.

Het regeerakkoord spreekt verder over duurzame ontwikkeling. Wanneer de milieubeweging het heeft over duurzame ontwikkeling, erkent ze dat er welvaart wordt gecreëerd, maar dan met een minimale inzet van milieugoederen. Het gaat dus om het zo goed mogelijk gebruiken van energie en het promoten van energie-efficiëntie. Het is ook belangrijk om zo weinig mogelijk koolstoffen te gebruiken. Ik denk dat we die duurzame ontwikkeling nu in de praktijk kunnen omzetten door de keuze te maken. Als we die definitie aanpassen, gaan we in de richting van de integratie van het energie- en afvalbeleid. Enkel door die integratie kan men een duurzame ontwikkeling bereiken en efficiënter omgaan met energie en grondstoffen.

Het was de taak van de milieubeweging om deze keuze te verduidelijken ; het is nu aan het parlement om die optie te nemen.

3.2. Vragenronde met de leden

Minister Steve Stevaert : Ik heb een aantal opmerkingen voor de milieubeweging. Ten eerste is dit niet het ontwerp van REG-decreet, maar het ontwerp van decreet over het vrijmaken van de energiemarkt. Dat werd herhaaldelijk gesteld, maar blijkbaar lezen de milieuverenigingen dit niet omdat het hen niet goed uitkomt. In de memorie van toelichting wordt aangekondigd dat er een ontwerp van REG-decreet zal komen. Het lijkt me verstandig dit uitvoerig in een REG-decreet te behandelen. Men verwijst naar het federale niveau, waar dat in één klap gebeurt. Dat vind ik onheus. Ik vind dat trouwens geen goede zaak. Met een REG-decreet kunnen we veel verder gaan dan wanneer we dit opnemen in dit ontwerp.

Wat de hernieuwbare energiebronnen betreft, beweert de spreker dat Europa ambitieuzer is. Die discussie werd hier reeds gevoerd. Wij onderschrijven uiteraard de Europese ambities. Voor ons mogen die zelfs nog sterker zijn. Maar we willen daar in eigen regio een bepaald aandeel van produceren. We verfijnen dus eigenlijk de Europese doelstelling. Elke regio heeft terzake zijn eigen verantwoordelijkheid. We zullen zien hoe dit evolueert. Het zal over hogere percentages gaan, maar ik wil terzake ook enig realisme aan de dag leggen. Realistisch bekeken is hernieuwbare energie winnen moeilijker in Vlaanderen dan in sommige andere Europese regio's. Dat ontslaat ons niet van de verantwoordelijkheid om er in eigen regio een deel van te produceren. Het is niet mijn bedoeling het aandeel van Europa te ondergraven. Ik dacht dat de milieuverenigingen dit zouden toejuichen in plaats van er kritiek op te hebben.

Ik weet dat dit niet populair is voor Greenpeace en de BBL, maar afvalverbranding staat niet in het ontwerp van decreet, wel in de memorie van toelichting. Ik daag u uit me te zeggen waar dat in het ontwerp staat. Verklaart de milieuvereniging zich een tegenstander van houtverbranding, houtafvalverbranding of zelfs vormen van houtproductie ? Zo worden er mooie experimenten gevoerd met knotwilgen. Bent u daar tegen ? Mogen wij dat niet ?

De heer Jean Geraerts : Er werd hier gesproken over het afbouwen van kernenergie. Ik ben daar een voorstander van, maar u hebt nu al problemen om de norm van 3 percent voor groene stroom te behalen. Men zal dus met traditionele centrales moeten werken en het CO₂-gehalte zal opnieuw stijgen. U moet consequent zijn. Welke oplossing ziet u terzake ?

De heer Eloi Glorieux : Mijnheer Van Assche, u zei dat WKK niet genoeg werd ontwikkeld in het ontwerp van decreet. Hebt u zelf voorstellen inzake de normen die haalbaar zouden zijn of zouden moeten worden opgenomen ?

Inzake energierecuperatie uit afvalverbranding verwees u naar het feit dat er terzake sprake is van Europese regelgeving. Kunt u dat nader toelichten ?

De heer Jul Van Aperen : Ik kan me voorstellen dat biogassen die ontstaan bij de compostering van GFT-plus als groene stroomenergie kunnen gelden. Als die biogassen worden verzameld bij mestverwerking, waar het eindproduct dient als grondstof om op andere plaatsen de grond een betere structuur te geven, kunnen dan ook deze gassen voor u in aanmerking komen als groene energie ? In het ontwerp van decreet wordt dat, voor zover ik weet, niet gespecificeerd.

Mevrouw Wivina Demeester – De Meyer : Ik denk dat de heer Van Aperen eveneens verwijst naar ons bezoek in Brecht. Daar werd ook biogas opgewerkt via afvalverbranding.

De heer Jul Van Aperen : Het ging over een droge, anaërobe compostering.

Mevrouw Wivina Demeester – De Meyer : Het gaat dus over zuivere compostering. Dan hebben we het echt over duurzaamheid. In het ontwerp van decreet heeft men het over 'alle andere energiebronnen dan fossiele brandstoffen of kernsplijting die op een duurzame wijze worden ingezet.' Wat is de betekenis van de term 'duurzaam' ? Mijnheer de minister, om duidelijkheid te krijgen in de discussie moet die duurzaamheid worden gedefinieerd. Dat moet men in het verslag kunnen terugvinden.

De heer Jo Van Assche : Ik zal eerst antwoorden op de laatste vragen. U verwijst naar het ontwerp van decreet. Ik heb hier een paar maal verwezen naar de definitie van hernieuwbare energiebronnen uit de memorie van toelichting. Als wij als milieubeweging dat lezen, dan schrikken we. Dan vrezen we dat het niet de goede kant uit gaat. We zijn blij dat we die angst kunnen ventileren.

Het is inderdaad belangrijk te definiëren wat hernieuwbare energiebronnen zijn en hoe ze worden ingezet. De kwaliteit en de efficiëntie waarmee ze worden ingezet, zijn bepalend voor de mate van duurzaamheid.

Wat de mestverwerking en de biogassen die daarbij vrijkomen betreft, we kunnen ermee leven dat dit hernieuwbare energie is.

Wat die Europese regelgeving betreft, verwees ik naar de ontwerprichtlijn in verband met de harmonisatie voor de promotie van hernieuwbare energie. De precieze specificaties heb ik niet, maar ik kan ze u wel bezorgen.

Er werd ook een vraag gesteld over WKK en de steunmaatregelen daarvoor. In principe is dit een techniek die een erg grote efficiëntie toelaat, indien ze correct wordt toegepast. Vandaar de discussie over kwaliteit en dimensionering op de warmtevraag. Mij zijn geen buitenlandse voorbeelden bekend van een beleidsmatige ondersteuning van WKK, maar ook dat kan ik opzoeken. De milieubeweging vindt dat men moet evolueren naar een doelstelling terzake en naar een certificatiesysteem voor WKK-projecten. Dat moet worden gepromoot.

Dan was er de vraag van de heer Geraerts over de mogelijke negatieve gevolgen van de afbouw van kernenergie voor de CO₂-uitstoot. Dat is inderdaad zo. Die discussie is reeds gevoerd in het kader van het Plan voor Duurzame Ontwikkeling. Ik kan hier niet voldoende beklemtonen dat rationeel energiegebruik, energie-efficiëntiepromotie en energievoorzieningstoereikendheid essentiële gegevens zijn waar alle aandacht dient naar uit te gaan.

Ik wil ook nog benadrukken dat er een consensus bestaat tussen het middenveld van werkgevers, de elektriciteitsproducenten waaronder Electrabel, en de milieubeweging, dat absolute prioriteit moet worden verleend aan – en ik citeer hierbij het advies – ‘structurele vermindering van de energievraag bij alle eindgebruikers’.

We moeten inderdaad rekening houden met de specifieke situatie in Vlaanderen dat benadeeld is voor de promotie. De minister is ondertussen wel vertrouwd met onze zweepfunctie die af en toe moet worden uitgeoefend.

Wat de verbranding van knotwilgen betreft, denk ik dat men in dit verband ook wel spreekt over biomassastroom.

4. CPTE – KANDIDAAT – NETBEHEERDER

4.1. Toelichting door de heer Vandermeiren, CPTE

De heer Jacques Vandermeiren : In het decreet, in de memorie van toelichting en in het verslag is de problematiek van de netbeheerder nog niet echt aan bod gekomen en dat is nu precies onze bekommernis.

CPTE is de kandidaat-transmissienetbeheerder, zoals bepaald in de federale wet van 29 april 1999. CPTE is nu nog steeds kandidaat, maar wacht op het advies van de CREG en op de officiële aanduiding door de staatssecretaris voor Energie, de heer Deleuze. Dit zal waarschijnlijk één van de volgende weken gebeuren.

We zijn dus een bedrijf dat in het hele land actief is. We houden het liberaliseringsproces op de diverse niveaus – dus zowel op federaal niveau als in Vlaanderen, Wallonië en Brussel – goed in de gaten omdat we als toekomstige netbeheerder zullen worden geconfronteerd met al die verschillende wetteksten, regulatoren, technische reglementen, tariefstructuren en dergelijke meer. We zouden dit alles graag in de mate van het mogelijke werkbaar houden, zowel voor het bedrijf zelf als voor de hele markt.

De netbeheerder is vooral een market facilitator. Hij moet ervoor zorgen dat de hele markt er uiteindelijk beter van wordt. Het goed functioneren van de netbeheerder is dus cruciaal voor de hele liberalisering van de sector.

Wat is nu onze bekommernis in het Vlaams decreet ? In het Waals ontwerp van decreet zien we dat de problematiek van het lokale transport op expliciete wijze wordt behandeld. Dat onderscheid tussen distributie enerzijds en lokaal transport anderzijds wordt echter niet gemaakt in Vlaanderen.

Het verhaal vindt zijn oorsprong in de bijzondere wetten van 1980 en 1988 toen de bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de regionale overheden werd geregeld en waar men de bevoegdheid van de gewesten heeft gespecificeerd inzake energieverdeling. Die heeft men vastgelegd op 70 kV en lager. Daar begint ons probleem.

Ons standpunt over het ontwerp van decreet is zeer eenvoudig. We aanvaarden de bevoegdheidsverdeling die is vastgelegd in de bijzondere wetten van 1980 en 1988. Hoewel we ongelukkig zijn over het ontstaan, willen we de geschiedenis niet herschrijven. We pleiten wel voor het behoud van de operationele opdeling tussen CPTE en de distributienetbeheerders. Men moet ook rekening houden met het verschil tussen lokaal transport en distributie. Ten slotte moet er overleg worden gepleegd tussen de gewesten en de federale overheid. Ik heb begrepen dat dit laatste voorspoedig verloopt.

Het overleg is belangrijk omdat we als netbeheerder worden geconfronteerd met verscheidene bevoegdheidsniveaus. Indien Brussel ook een regulator aanduidt, zijn er in totaal vier regulatoren. Dat is geen comfortabele toestand. We worden daarenboven geconfronteerd met vier technische reglementen. Indien er geen minimum aan afstemming is, onder meer op het vlak van de redactie van dat reglement, dan zal dit waarschijnlijk nefaste gevolgen hebben voor de marktoperatoren.

Op de slide die ook is weergegeven op pagina 2, ziet u een illustratie van wat ik met mijn eerste pleidooi bedoel. U ziet waar CPTE actief is. Een elektriciteitsnet heeft verschillende spanningsniveaus, gaande van 380 kV tot 6 kV waarop verscheidene spelers actief zijn. CPTE is nationaal voor 100 percent actief op de zeer hoge spanning.

Het probleem is ontstaan op het niveau 70-36/30 kV. Op de slide wordt het beeld in Vlaanderen weergegeven. CPTE is voor 90 percent actief inzake het beheer van die netten. Enkel IMEA en het Limburgse Limtra doen dit ook. Op het niveau daaronder zitten de klassieke distributie-intercommunales. Ze beheren de netten van 15 tot 6 kV. Het institutionele valt niet samen met het technische. Het technische situeert zich op het niveau 36/30 kV en het institutionele op 70 kV. Dat is de reden waarom er problemen zijn.

Bij de operationele opdeling – weergegeven op slide 3 – ziet u opnieuw de 3 spanningsniveaus, namelijk 220, 70 en 15 kV. Het bovenste deel is een vermaasd net, dat fundamenteel anders wordt uitgebaut. Dit is historisch zo gegroeid. Onderaan vindt u de klassieke, radiale distributienetten. Zodra zich een incident voordoet bij één van die antennestructuren, komen al degenen die erop zijn afgetakt in de problemen. Bij het vermaasde gedeelte wordt dit op een of andere manier gecompenseerd. Hiervoor is natuurlijk een heel andere uitbatingswijze vereist.

In de jaren tachtig heeft men – spijtig genoeg – via de bijzondere wetten bepaald dat de gewesten bevoegd zijn voor de niveaus tussen 70 en 220 kV. Ik pleit ervoor dat men in het decreet het onderscheid behoudt tussen lokaal transport en distributie. Transport levert aan grote verbruikers maar niet aan particulieren. De distributie doet dit uiteraard wel. In tegenstelling tot de distributie heeft transport geen eigen productie en verkoopt ze geen energie. De federale wet van 29 april verbiedt ons eigen productie-activiteiten te ontwikkelen.

Waarom moeten we het onderscheid maken in het ontwerp van decreet ? De aanduiding van de netbeheerder komt volgens het ontwerp van decreet, op voorstel van de gemeenten. Het is een niet-bindend maar stevig advies van de gemeenten omdat ze eigenaar of mede-eigenaar zijn van die netten. De gemeenten zijn geen eigenaar van de 70 en 36 kV-netten. Het zou dan ook eigenaardig zijn dat de netbeheerder voor de 70 kV door de gemeenten wordt voorgesteld. Ons technisch reglement is fundamenteel verschillend van dat van de distributie.

Het Vlaams ontwerp van decreet spreekt van een gedragscode. Dat is een nieuw begrip dat we niet terugvinden in de federale wet of in het voorontwerp van decreet van de Waalse regering. De openbare dienstverplichtingen zouden ook op ons van toepassing zijn. De maatregelen van sociale aard doen voor ons niet ter zake.

We stellen een aantal technische amendementen op het decreet voor. U vindt ze terug in de bundel. We zouden graag willen dat het onderscheid in het decreet zelf wordt vastgelegd in plaats van in de uitvoeringsbesluiten. Ook voor de 1.500 personeelsleden van de hoogspanningsnetexploitatie betekent dat meer zekerheid om later door de netgebruikers erkend te worden.

Ik noem even de cruciale punten van onze amendementen : de definitie van distributie, de procedure van aanduiding van de netbeheerder en de werking van het net. Wij leveren immers als netbeheerder aan andere netbeheerders wat niet in de definitie noch in het ontwerp van decreet wordt bepaald. We moeten de veiligheid van andere netten verzekeren. Dat staat niet in de gedragscode en niet in het technisch reglement. Het onderscheid tussen lokaal transport en distributie moet blijven bestaan.

De problematiek van de groene stroomcertificaten lijkt niet op ons van toepassing te zijn. De collega's van de distributie hebben gewezen op het juridisch vacuüm dat ontstaat door de afschaffing van de wet van 1925. Die afschaffing zou ook voor ons problemen leveren. Ook wij pleiten voor een aantal overgangsbepalingen.

Mijn derde pleidooi betreft het overleg tussen de federale regering en de gewesten. Dat overleg verloopt goed. Voor ons zijn daar de volgende punten aan de orde. Er zijn de voorwaarden inzake het aanwijzen van de netbeheerder. Er is de problematiek van de corporate governance. De federale regering heeft daarover op 6 april een standpunt ingenomen. Indien de gewesten al dan niet verregaandere standpunten innemen, zullen we opnieuw een en ander met elkaar moeten verzoenen. De definities en de begrippen zouden het best parallel verlopen. Er is de GRID-code. Ik heb daarstraks gewezen op het bestaan van een gedragscode in het Vlaams decreet die nergens anders bestaat. Er zijn de groenestroomcertificaten. Er zijn de sociale en de milieufondsen. Er is ten slotte ook de problematiek van de ontwikkelingsplannen. Tot daar mijn pleidooi.

Ik eindig met een eenvoudige vraag. Tracht in de mate van het mogelijke in het decreet zelf de problematiek van de lokale netbeheerder op te vangen, zodat we in de latere uitvoeringsbesluiten een en ander kunnen bewerkstelligen.

4.2. Vragenronde met de leden

Mevrouw Wivina Demeester – De Meyer : Ik heb zelf nog de volgende vraag. De federale overheid was bevoegd tot de staats Hervorming van 1970. Vanaf 1970 is de Vlaamse overheid bevoegd. De voorwaarden voor erkenning zijn afhankelijk van het feit of de regulator CREG u erkent of niet. Met het decreet, zoals het nu is geformuleerd, vreest u blijkbaar dat de reguleringsinstantie belangen zou hebben, en haar advies zodanig zou formuleren, dat u in feit niet meer als netbeheerder zou kunnen optreden. Is dat uw bezorgdheid ?

De heer Jacques Vandermeiren : Het is niet onze eerste zorg dat we niet erkend zouden worden als distributienetbeheerder. In Vlaanderen zullen we een vergunning aanvragen om als distributienetbeheerder erkend te worden, om de activiteiten die we vandaag ontplooiën te kunnen voortzetten.

Onze vrees is alleen dat alle bepalingen die van toepassing zijn op de distributienetbeheerder in Vlaanderen, ofwel voor ons als specifieke distributienetbeheerder zonder voorwerp zouden zijn, ofwel in strijd zouden kunnen zijn met bepalingen die ook op ons van toepassing zijn, maar dan als transmissienetbeheerder opgelegd door andere overheden. Daarom pleiten we voor overleg, en voor een onderscheid in het Vlaams decreet tussen lokaal transport en distributie. Men mag het van mij distributie noemen, maar in de tekst moet worden aangetoond dat er twee soorten van distributienetbeheerders zullen bestaan.

Ik geef een concreet voorbeeld. Een belangrijke klant in de haven van Gent wordt gevoed met een spanning van 150 kV, maar zijn back-up wordt gedaan op 36 kV. Als er een incident gebeurt op het net van 150

kV, dan voeden we die klant verder op een lagere spanning. Dat zou in het extreme geval tot gevolg hebben dat we vanaf het incident onder een andere regulator vallen. We moeten dan een ander petje opzetten, een ander technisch reglement volgen, en een andere tariefstructuur gebruiken. Zulke incidenten gebeuren echter in een fractie van een seconde. Het is moeilijk om dan van de ene regulator op de andere over te stappen. Onze mensen zullen op dat ogenblik niet goed meer weten wat ze moeten doen.

Mevrouw Wivina Demeester – De Meyer : Het is goed om dit uit te klaren, zo niet zal de discussie volgende week al te lang duren.

Minister Steve Stevaert : We leven in een federaal land. Daarin kunnen er verschillende visies bestaan over de bestuurlijke inrichting van dat land. Het is een oude discussie. In 1988 werden er al bedenkingen over geformuleerd.

Uw belangrijkste bedenking is dat de grens van 70 kV niet samenvalt met de realiteit in het werkveld. Ik ben het daarmee eens. We kunnen er twee conclusies uit trekken, maar mijn conclusie is duidelijk. Sommigen zouden het willen verlagen en laten samenvallen met het werkveld, maar we kunnen ook stellen dat het in de toekomst allemaal Vlaamse bevoegdheden moeten zijn. Dan is er geen probleem. Maar het wordt altijd bekenen vanuit een federale invalshoek. Ik vind dat we het vanuit een Vlaamse invalshoek moeten bekijken, en dan is er geen probleem.

We moeten natuurlijk een lijn trekken, en ik neem aan dat ze arbitrair getrokken is. Ik doe echter niet mee aan die inhaaloperatie, waarin wordt gezegd dat we het nu moeten verlagen, zodat het een afgelijnd pakket is. We kunnen immers ook opteren voor een homogeen bevoegdheidspakket. Dan hebben we die ogenschijnlijke problemen niet.

Het tweede punt waar u schrik voor hebt, is dat we strengere voorwaarden zullen stellen. Dat behoort tot de mogelijkheden.

U hebt gelijk dat er geen sprake kan zijn van tegenstrijdige voorwaarden. Ook in een federaal land kunnen regio's strengere initiatieven nemen. U zult zich daar naar moeten richten. Op termijn is de opdeling met de grens op 70 kV niet houdbaar. Wij zijn vragende partij voor een verhoging.

Mevrouw Wivina Demeester – De Meyer : Mijnheer Vandermeiren, u hebt uw bekommernis geuit over incidenten. Dat is natuurlijk van belang voor de gebruiker.

U bent ook bekommerd om het personeel. Ik probeer de vraag wat open te trekken. Maakt u zich dan vooral zorgen omdat de werkzaamheden die u vandaag ontplooit, op termijn niet langer zullen kunnen omwille van andere erkenningsvoorwaarden ?

De heer Jacques Vandermeiren : Ik zal even ingaan op de opmerking van de minister. Wij zullen ons niet bemoeien met de bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de gewesten. Wij zullen ons uiteraard neerleggen bij de grens die wordt gesteld. Dat het gewest strenger is dan het federaal niveau, is voor ons geen punt. We zullen ons houden aan de beslissingen van het parlement.

Onze enige zorg is dat de zaak werkbaar blijft, dat er geen sprake is van tegenstrijdigheden op het niveau van de corporate governance, principes of inzake de technische reglementen. We willen als bedrijf immers niet in een situatie terecht komen die niet langer werkbaar is. In dat geval zou de klant evenmin weten wat gedaan in het geval van een incident.

We vragen enkel dat de zaak zo transparant en open mogelijk worden bekeken. Wij willen de bevoegdheidsgrenzen niet afbakenen. We pleiten daarom voor de gemakkelijkste weg : via de mededeling in het decreet dat er twee distributienetbeheerders kunnen bestaan. In een latere fase kan een invulling worden gegeven via de uitvoeringsbesluiten. Sociaal zou dat een geruststelling zijn ten aanzien van het personeel dat vandaag die activiteit uitoefent en zou vaststellen dat het ook in Vlaanderen nog zijn activiteit onder de huidige voorwaarden zou kunnen voortzetten.

De heer Guy Peeters : Technisch gesproken kan dit in Limburg en in Antwerpen op intercommunaal niveau geregeld worden. De intercommunales hebben duidelijk de ambitie om dit vanaf 70 kV intercommunaal te regelen.

De heer Gert De Block : Ik sluit me hier volledig bij aan.

Mevrouw Wivina Demeester – De Meyer : Wij verwachtten duidelijkheid. Ik dank iedereen voor zijn inbreng.

BIJLAGE II : REGULERINGSINSTANTIES IN DE BELGISCHE ELEKTRICITEITS- EN AARDGASSECTOR

1. Controlecomité voor de Elektriciteit en het Gas (CCEG)

Het Controlecomité voor de Elektriciteit en het Gas (CCEG) controleert de elektriciteitssector en de aardgassector in België. Het CCEG werd in 1964 opgericht en is een autonome instelling van openbaar nut.

Het CCEG bestaat uit “controlerende” organisaties (de vakbonden ABVV, ACV en ACLVB en het Verbond van Belgische Ondernemingen) en “beantwoordende” organisaties van productie en transmissie (BCEO en CTD-Gas) en distributie (Intermixt en Inter-Regies).

Het CCEG moet ervoor zorgen dat de technische, economische en tarifaire toestand en ontwikkeling van de elektriciteits- en aardgassector gericht zijn op het algemeen belang en kaderen in het algemeen energiebeleid.

Het CCEG heeft onder andere de volgende taken :

- erover waken dat de tarieven en de leveringsvoorwaarden vastgesteld worden in functie van het algemeen belang,
- de besteding van de ontvangsten van de elektriciteits- en aardgassector onderzoeken, en
- de door de elektriciteits- en aardgassector voorgelegde investeringsprogramma's en de financieringswijze ervan (o.a. het nationaal uitrustingsprogramma) onderzoeken.

De overheid behoort niet tot de controlerende partijen, maar heeft wel een afgevaardigde die binnen zijn eigen bevoegdheidsfeer iedere aanbeveling of iedere beslissing van het CCEG kan schorsen. Sinds 1983 hebben de gewesten een vertegenwoordiger in het CCEG.

De wetten van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteits- en aardgasmarkt bepalen dat het CCEG voortan uitsluitend bevoegd is voor het elektriciteits- en aardgasverbruik van niet in aanmerking komende afnemers. Aangezien in de toekomst steeds meer gebonden klanten in aanmerking zullen komen, zal de rol van het CCEG stelselmatig afnemen.

De federale minister bevoegd voor economie zal voor de niet in aanmerking komende afnemers op aanbeveling van het CCEG maximumprijzen vaststellen zodat kruissubsidies worden vermeden, een billijk deel van de productiviteitsverbetering ten goede komt van residentiële en professionele afnemers, en de tarieven worden afgestemd op de beste tariefpraktijken in het buitenland.

Aangezien de elektriciteits- en aardgassector in de toekomst geen investeringsprogramma's meer zullen voorleggen, behoort ook het onderzoek van deze programma's niet meer tot de taken van het CCEG. Het CCEG zal in de toekomst nog wel advies geven over het indicatief programma van de productiemiddelen voor elektriciteit en het indicatief plan van bevoorrading in aardgas.

Hoewel het CCEG een federale instelling is, heeft een belangrijk deel van de huidige activiteiten betrekking op gewestelijke bevoegdheden (distributie van energie, rationeel energieverbruik, ...). In 1995 werd een protocolakkoord ondertekend dat de samenwerking tussen het CCEG en het Vlaamse Gewest organiseert.

2. Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG)

De wetten van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteits- en aardgasmarkt voorzien in de oprichting van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG). De CREG is een autonoom organisme met rechtspersoonlijkheid.

De CREG bestaat uit een directiecomité en een algemene raad. Het directiecomité staat in voor het operationeel bestuur van de CREG. Het directiecomité staat onder het toezicht van de algemene raad, die is samengesteld uit vertegenwoordigers van de federale regering, van werknemers-, werkgevers- en middenstandsorganisaties en van producenten, distributeurs en verbruikers. De gewestregeringen worden uitgenodigd om vertegenwoordigers af te vaardigen.

De CREG is belast met een raadgevende taak ten behoeve van de overheid inzake de organisatie en werking van de elektriciteits- en aardgasmarkt enerzijds, en met een algemene taak van toezicht en controle op de toepassing van de betreffende wetten en reglementen anderzijds. In tegenstelling tot het CCEG, is de CREG bevoegd voor de in aanmerking komende afnemers.

De CREG zal met betrekking tot de federale energiebevoegdheden onder andere :

- gemotiveerde adviezen geven,
- onderzoeken en studies uitvoeren,
- een indicatief programma van de productiemiddelen voor elektriciteit vastleggen,
- een indicatief plan van bevoorrading in aardgas vaststellen,
- vergunningsaanvragen voor de bouw van nieuwe installaties voor elektriciteitsproductie en nieuwe directe lijnen onderzoeken,
- het technisch reglement voor het beheer van en toegang tot het transmissienet controleren,
- een bemiddelings- en arbitrage dienst inrichten,
- de transmissienetbeheerder controleren,
- de transmissienet- en distributienettarieven goedkeuren.

De wetten van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteits- en aardgasmarkt voorzien in samenwerking tussen de CREG en het CCEG op bepaalde gebieden, in het bijzonder op het vlak van controle inzake kruissubsidies tussen categorieën verbruikers.

Het komt de gewesten toe te bepalen in hoeverre zij bepaalde taken binnen hun bevoegdheidssfeer opdragen aan de CREG.

3. Vlaamse Reguleringsinstantie voor Elektriciteit en Gas (VREG)

Het Elektriciteitsdecreet voorziet in de oprichting van een eigen reguleringsinstantie voor Vlaanderen. In het Aardgasdecreet zal deze reguleringsinstantie “Vlaamse Reguleringsinstantie voor Elektriciteit en Gas (VREG)” genoemd worden. De VREG maakt het mogelijk om de gewestelijke energiebevoegdheden op een volwaardige manier in te vullen. Naar analogie met het Vlaamse Gewest zal ook het Waalse Gewest een eigen reguleringsinstantie “Commission Wallonne Pour l’Électricité (CWAPE)” oprichten.

De VREG is een instelling van openbaar nut met rechtspersoonlijkheid en zal de vorm aannemen van een instelling sui generis met toezicht door een regeringscommissaris. De VREG heeft een algemene taak van toezicht en controle op de toepassing van de betreffende decreten en reglementen en een regulerende en raadgevende taak ten behoeve van de Vlaamse regering inzake de organisatie en de werking van de Vlaamse elektriciteitsmarkt.

De VREG bestaat uit een voorzitter, die de algemene werking van de reguleringsinstantie stuurt, en drie beheerders die elk verantwoordelijk zijn voor een directie (technische directie, sociaal-economische directie en juridische directie). De reguleringsinstantie beschikt over een dotatie die jaarlijks wordt ingeschre-

ven op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Budgettair zal de kostprijs gedragen worden door een heffing op de netbeheerders en/of de houders van een leveringsvergunning.

De VREG zal met betrekking tot de gewestelijke energiebevoegdheden onder andere :

- gemotiveerde adviezen geven,
- onderzoeken en studies uitvoeren,
- het technisch reglement voor het beheer van en toegang tot het distributienet opstellen en controleren,
- een bemiddelings- en arbitragedienst inrichten,
- de distributienetbeheerders aanwijzen en controleren,
- leveringsvergunningen afleveren en controleren,
- controle uitoefenen op de uitvoering van de openbaredienstverplichtingen,
- het Energifonds beheren.

De VREG zal jaarlijks vóór 30 mei verslag uitbrengen aan de Vlaamse regering over haar werkzaamheden. Dit verslag zal jaarlijks, samen met een evaluatieverslag van de regeringscommissaris, de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen, de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Vlaamse regering, vóór 30 september aan het Vlaams Parlement meegedeeld worden.

Om de samenwerking met de federale CREG te bevorderen, zal het Vlaamse Gewest een protocolakkoord met de CREG afsluiten.

BIJLAGE III : LIJST VAN UITVOERINGSBESLUITEN BIJ HET ELEKTRICITEITSDECREET

1. Vaststelling van de voorwaarden waaraan de kandidaat-netbeheerders moeten voldoen (artikel 4)
2. Vastlegging van de nadere toepassingsmodaliteiten en te volgen procedures voor overdracht van in aanmerking komende klanten van een netbeheerder naar een door hem aangeduide houder van een leveringsvergunning (artikel 7, § 3)
3. Opstellen van het technisch reglement voor het beheer van het distributienet, de toegang ertoe en de vereisten voor het aanleggen van directe lijnen (artikel 8)
4. Jaarlijks vaststellen van de criteria voor het bepalen van de in aanmerking komende afnemers en publicatie van deze criteria (artikel 12)
5. Opstellen van de gedragscode voor toegang tot het net (artikel 14)
6. Vastlegging van de voorwaarden waaraan een warmtekrachtinstallatie moet voldoen om voor de toepassing van dit decreet als kwalitatieve warmtekrachtinstallatie te worden beschouwd (artikel 16)
7. Vaststellen van criteria :
 - voor de toekenning, wijziging en intrekking van de leveringsvergunningen,
 - de procedure voor de toekenning van de leveringsvergunningen,
 - en wat er met de leveringsvergunningen gebeurt ingeval van controlewijziging, fusie of splitsing van de houder en de te vervullen voorwaarden en de te volgen procedures voor het behoud of de hernieuwing van de leveringsvergunning in deze gevallen (artikel 17)
8. De toepassingsmodaliteiten, procedures en criteria vaststellen voor de aanleg van een elektrische leiding, dienstig voor de uitbouw van een distributienet, en een directe lijn (artikel 18)
9. Vastleggen van de openbare dienstverplichtingen waaraan de netbeheerders en de houders van een leveringsvergunning moeten voldoen (artikel 19)
10. Bepalen van toepassingmodaliteiten en procedures voor het systeem van groene stroomcertificaten en welke certificaten in aanmerking komen voor het systeem van groene stroomcertificaten (artikel 24)
11. Operationaliseren van de bemiddelings- en arbitrage dienst en de beroepskamer binnen de Vlaamse reguleringsinstantie (artikel 29)
12. Aanstelling voorzitter en beheerders van de reguleringsinstantie (artikel 31)
13. Vastleggen van het administratief en geldelijk statuut van het personeel en de personeelsformatie van de reguleringsinstantie (artikel 32, § 1)
14. Aanstelling regeringscommissaris (artikel 35, § 1)
15. Aanduiden van de ambtenaren die gelast zijn dwangbevelen te geven en uitvoerbaar te verklaren. (artikel 37, § 6)
16. Bepalen van de datum van inwerkingtreding van de verschillende artikels van dit decreet (artikel 42)